

Orust
kommun

Årsredovisning 2024

Årsredovisning 2024

Välkommen att ta del av Orust kommuns årsredovisning. Årsredovisningen är kommunstyrelsens redogörelse över årets verksamhet och ekonomi till kommunfullmäktige. Den vänder sig också till dig som är invånare eller företagare, och till kreditgivare och andra intresserade.

Årsredovisningen inleds av kommunstyrelsens ordförande som sammanfattar året. Därefter följer förvaltningsberättelsen som syftar till att ge en övergripande bild av verksamheten det gångna året. Räkenskaperna innehåller dels en redogörelse för kommunens ekonomiska utfall, finansiering och ekonomiska ställning vid årets slut, men även en sammanställd redovisning för koncernen där Stiftelsen Orustbostäder ingår. Årsredovisningen avslutas med verksamhetsberättelser från våra affärsdrivande verksamheter samt Stiftelsen Orustbostäder. Sektorernas verksamhetsberättelser rapporteras till kommunstyrelsen och finns som egna handlingar.

Innehåll

Kommunstyrelsens ordförande sammanfattar året	3
Året i korthet	4
Förvaltningsberättelse	6
Översikt över verksamhetens utveckling.....	7
Den kommunala koncernen	8
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	11
Händelser av väsentlig betydelse.....	16
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	17
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	19
Balanskravsresultat.....	36
Väsentliga personalförhållanden	36
Förväntad utveckling	38
Räkenskaper.....	39
Resultaträkning.....	40
Kassaflödesrapport	40
Balansräkning	41
Noter.....	42
Drift- och investeringsredovisning kommunen	54
Exploateringsredovisning kommunen	59
Verksamhetsberättelser	61
Vatten och avlopp	62
Avfall.....	65
Stiftelsen Orustbostäder	66

Kommunstyrelsens ordförande sammanfattar året

År 2024 har varit ett år fyllt av framgångar och stolta ögonblick för Orust. Kulturverksamheten blomstrar med sitt rika utbud av arrangemang tillsammans med olika organisationer. Byggprojekten visar att kommunen arbetar intensivt med att utveckla Orust som en attraktiv och trygg plats att bo och verka på. Den nya förskolan i Ellös invigdes samtidigt som Svanesunds nya förskola växte fram. Ombyggnationen av reningsverket närmade sig slutfasen, och inom några år kommer vatten- och avloppsledningarna att vara fullt utbyggda.

Ett av årets projekt var startskottet för skredsäkringsprojektet och å-promenaden i Henån, som äntligen kom igång efter en lång process med miljödom. Flera populära hamnar har rustats upp med nya bryggor. Blomsterarrangemang och utomhuspynt fortsätter att sprida glädje, och gång- och cykelvägen till Lövsås i Henån färdigställdes efter många års väntan.

Under året fick seniorerna på Orust möjlighet att resa kostnadsfritt i kollektivtrafiken. Sedan tidigare erbjuds också alla invånare att kostnadsfritt resa med den populära servicebussen på ön.

Skolnärvaron ökade på samtliga grundskolor under föregående läsår, vilket är en viktig förutsättning för att lyckas i skolan. Trots en liten nedgång i gymnasiebehörigheten, visade vi ett resultat som fortfarande var högre än riksnittet.

Våra kunder och brukare har gett oss höga betyg i undersökningar som mäter bemötande och nöjdhet i vår verksamhet. Resultaten visar att vi erbjuder bättre service och bemötande än många andra kommuner, vilket mycket beror på vårt kontaktcenter som hjälper invånare, besökare och företag.

Orust har en fantastisk natur, med närhet till skog, ängar och hav, en livsmiljö som lockar många att välja att bosätta sig här på Orust. Besöksnäringen är en viktig grund för att Orust ska kunna erbjuda service året runt och är en avgörande faktor för både lokala ekonomin och sysselsättningen. Genom att attrahera fler besökare skapas nya möjligheter för företag att växa, samtidigt som vi stärker vår kommun som en attraktiv plats att både bo och besöka. För att ytterligare utveckla denna del har vi tecknat ett nytt avtal med Visit Västkusten, tidigare Södra Bohuslän Turism AB, vilket kommer att öka Orusts synlighet som resmål och bidra till att locka fler besökare.

Som öns största arbetsgivare visade medarbetarundersökningen att hela 92 % av våra medarbetare känner stolthet över sitt arbete och Orust kommun som arbetsgivare, vilket är ett fantastiskt betyg. Samtidigt fortsatte sjuktalen att minska, vilket är en viktig och positiv utveckling. Orust bibehåller även en hög kvalitet på sociala medier, både i form av innehåll och antal inlägg, och är bland de främsta i Sverige inom offentlig verksamhet. Detta skapar inte bara stolta medarbetare utan även informerade och engagerade invånare.

Trots omvärldens osäkerhet, där vi fortsatt har bevittnat globala konflikter och ekonomiska påfrestningar, har kommunen arbetat intensivt med att säkerställa en god beredskap i händelse av en kris.

Bostadsmarknaden stod näst intill still på grund av omvärldens oroligheter och de ekonomiska konsekvenserna. Kommunen har en god beredskap framåt genom flera pågående detaljplaner och färdiga tomter som är redo att säljas när konjunkturen vänder.

Vi förberedde oss på ett år med tillfälligt högre pensionskostnader, vilket påverkade vårt resultat. Trots detta redovisades ett resultat som var bättre än budgeterat. Samtliga sektorer höll sina budgetar, och flera redovisade till och med överskott. Framåt ser vi en bättre resultatnivå, vilket är viktigt för att fortsätta leverera den fantastiska verksamheten som våra invånare och företagare förväntar sig varje dag året om.

*Catharina Bräkenhielm (s)
Ordförande från 2019*

Året i korthet

Resultat kommunen

+17 mnkr ↘

Antal anställda

1 308 ↗

Investeringar

248 mnkr ↗

Andel som arbetar heltid

72 % ↗

Soliditet

15,2 % ↘

Andel stolta medarbetare

92 % ↗

Låneskuld

759 mnkr ↗

Sjukfrånvaro

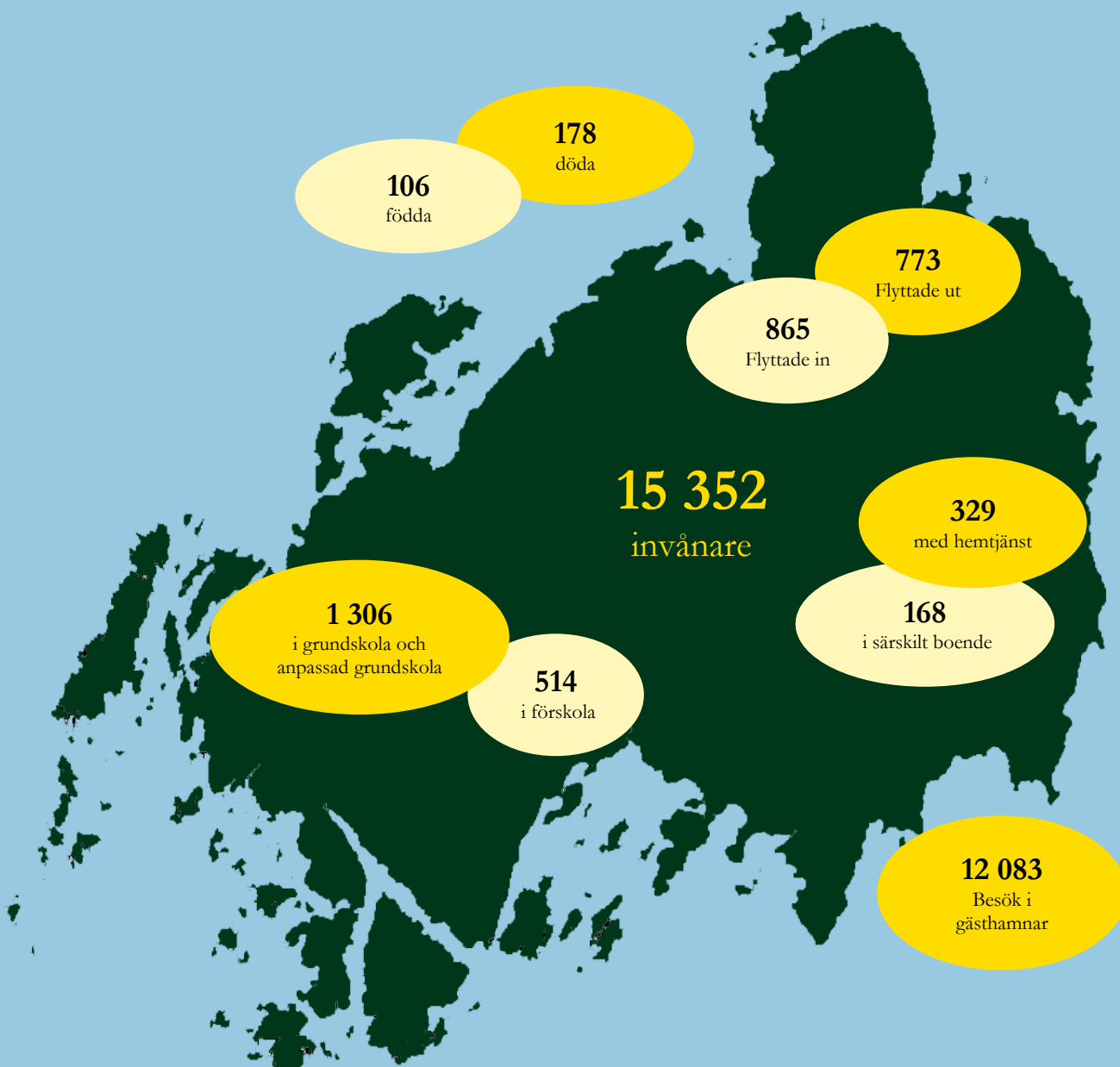
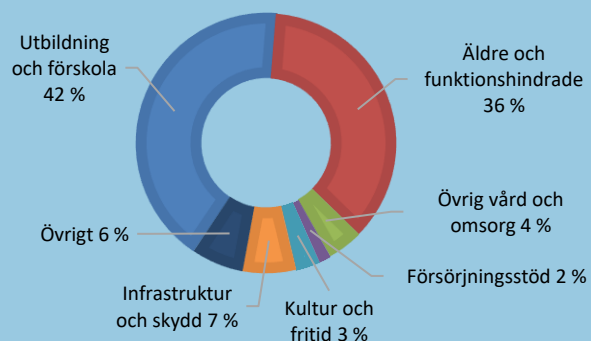
9,6 % ↘

Trendpilen visar förändring jämfört med föregående år.

Kommunens uppgifter

Sveriges kommuner ansvarar för ett antal lagstadgade områden inom samhällsviktig verksamhet. Här ingår vård, skola och omsorg. Bland de obligatoriska uppgifterna finns även bibliotek, plan- och byggfrågor, miljö- och hälsoskydd, renhållning, vattenförsörjning och räddningstjänst. Utöver dessa utförs frivilliga verksamheter som också är viktiga för samhället, till exempel fritids- och kulturverksamhet, tillhandahållande av lägenheter i allmännyttan, parkskötsel och annan teknisk försörjning

Så används skattepengarna

Förvaltningsberättelse

BAD

Översikt över verksamhetens utveckling

Resultatet för 2024 blev ett överskott på 18,0 mnkr för den samlade kommunala koncernen, vilket var 42 mnkr lägre än föregående års resultat. Den främsta orsaken återfinns inom kommunens resultat och beror på att personalkostnaderna har ökat på grund av planerade personalutökningar inom sektor Omsorg samt ökade pensionskostnader på grund av en fortsatt hög inflation. Ökade intäkter för skatt, generella statsbidrag och utjämning täckte till stor del de planerade kostnadsökningarna.

Soliditeten inklusive pensionsförpliktelser har för såväl kommunen som koncernen ha minskat något. Orsaken till den lägre soliditeten var främst att

balansomslutningen har ökat på grund av ökad upplåning och en hög avsättning till pensioner.

Den höga investeringsnivån 2024 har inneburit att självfinansieringsgraden för investeringar har minskat för året. Årets lägre självfinansieringsgrad beror på den höga investeringsnivån och att kommunens lägre resultat inte har klarat av att finansiera investeringarna utan att uppta nya lån.

Mer information om kommunens och den samlade kommunala koncernens analys av utfall för 2024 finns under avsnittet för finansiell analys.

Beskrivning av definitioner för beräkning av nyckeltal återfinns i avsnittet för definitioner.

		Den kommunala koncernen				
mnkr		2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter		371	351	322	295	298
Verksamhetens kostnader		-1 457	-1 359	-1 306	-1 233	-1 206
Skatteintäkter och statsbidrag		1 142	1 096	1 059	1 018	969
Finansnetto		-38	-28	-11	-10	-12
Årets resultat		18	60	64	70	49
Soliditet	1	25,9%	27,4%	27,3%	25,1%	21,7%
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser		15,4%	16,2%	15,5%	11,0%	7,2%
Nettoinvesteringar	2	250	259	117	129	149
Självfinansieringsgrad	3	49,1%	70,5%	119,1%	119,2%	144,9%
Långfristig skuld		1 387	1 229	1 141	1 146	1 235
Antal anställda		1 317	1 290	1 301	1 269	1 238

		Kommunen				
Mnkr		2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter		311	292	267	240	245
Verksamhetens kostnader		-1 405	-1 307	-1 256	-1 185	-1 160
Skatteintäkter och statsbidrag		1 142	1 096	1 059	1 018	969
Finansnetto		-31	-23	-6	-5	-7
Årets resultat		17	58	64	68	47
Soliditet	1	28,5%	30,9%	31,4%	28,5%	23,9%
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser		15,2%	16,3%	15,4%	9,3%	4,3%
Nettoinvesteringar	2	241	258	96	89	129
Självfinansieringsgrad	3	48,3%	64,9%	111,8%	151,1%	151,5%
Verksamhetens resultat kommun andel % av skatteintäkter och statsbidrag	4	1,5%	5,3%	6,0%	6,6%	4,9%
Långfristig skuld		951	793	705	719	816
Antal anställda		1 308	1 280	1 290	1 258	1 228

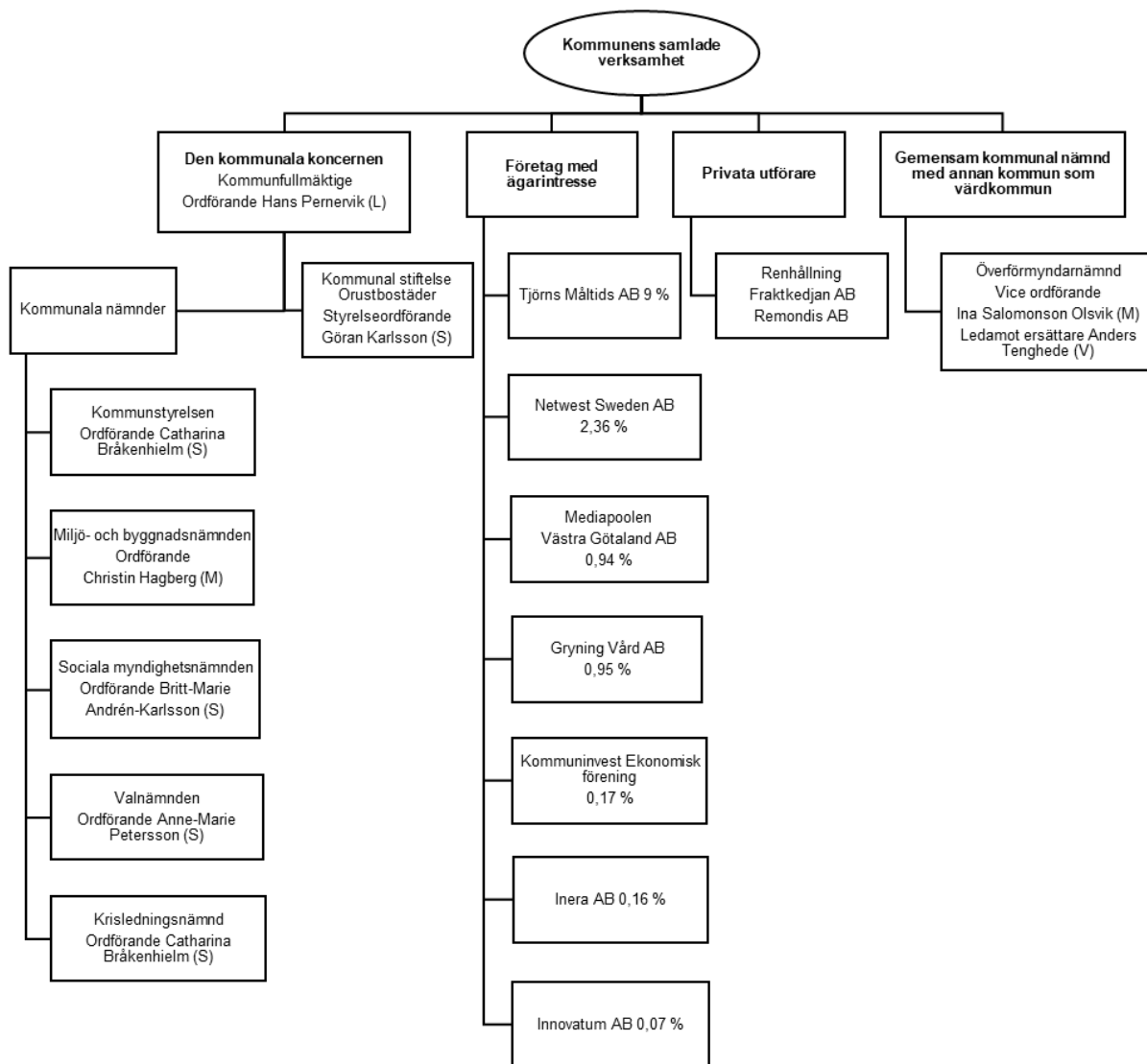
Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation samt i det allmännyttiga bostadsföretaget Orustbostäder som är en kommunal stiftelse.

Därtill finns ett antal företag som kommunen har ett ägarintresse i. Tjörns Måltids AB producerar måltider till personer med biståndsbeslut. Netwest Sweden AB arbetar för att främja en hållbar och framtidssäker bredbandsutveckling i Västra Götaland. Mediapoolen Västra Götaland AB har till uppgift att leverera digital

pedagogik genom sin mediacentral riktad mot bland annat förskola och skola. Gryning Vård AB utför på uppdrag av Socialtjänsten behandlingsuppdrag och kvalificerade utredningar.

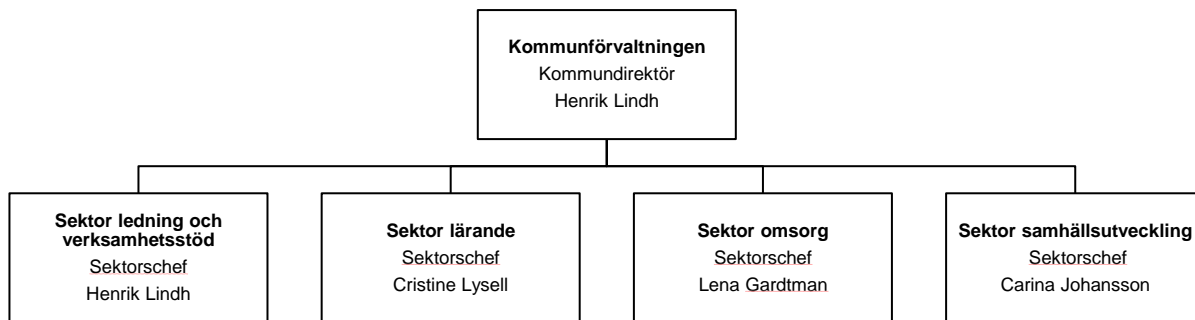
Kommuninvest ekonomisk förening finansierar en betydande del av kommunens investeringsbehov. Inera AB är ett digitaliseringsbolag som bidrar till att utveckla välfärden på uppdrag av kommuner och regioner. Inga väsentliga förändringar har skett i organiseringen av kommunens verksamhet.

Mandatfördelning fullmäktige	2023-2026	2019-2022
Arbetarepartiet		
Socialdemokraterna	11	9
Centerpartiet	5	6
Folkviljan på Orust	2	3
Kristdemokraterna	2	2
Liberalerna	2	3
Miljöpartiet de gröna	2	3
Moderaterna	8	7
Sverigedemokraterna	6	6
Vänsterpartiet	3	2
Totalt antal mandat	41	41

Mandatfördelningen i fullmäktige för perioden 2023-2026 framgår av tabellen intill. Den politiska ledningen och majoriteten utgjordes av Socialdemokraterna, Moderaterna och Liberalerna med 21 mandat av totalt 41.

Nämnder	Verksamhet	Privata utförare
Kommunstyrelsen	<p>Kommunstyrelsen ansvarar för att leda, samordna och följa upp kommunens ekonomi, verksamheter och mål. Styrelsen har uppsikt över andra nämnder samt de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i. Under kommunstyrelsen finns fyra utskott som bereder ärenden eller tar beslut genom delegation.</p> <p>Kommunstyrelsen är nämnd och ansvarar med stöd av utskottet för lärande, för förskola, skolbarnsomsorg, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, anpassad grundskola, vuxenutbildning och kulturskola.</p> <p>Vidare är kommunstyrelsen nämnd och ansvarar med stöd av utskottet för omsorg, för socialtjänstfrågor, den kommunala hälso- och sjukvården, stöd och service till funktionshindrade och särskilda insatser i arbetsmarknadsåtgärder.</p> <p>Kommunstyrelsen är också nämnd och ansvarig med stöd av utskottet för samhällsutveckling, för hamnar, vatten och avlopp, avfall, energiplanering, plan och markfrågor, kommunens fastigheter, kost- och lokalvård, trafik, kultur och fritid.</p> <p>Verksamheterna budget- och skuldrådgivning, överförmyndarverksamhet, energi- och klimatrådgivning samt familjerådgivning hanteras genom avtal av Stenungsunds kommun.</p>	<p>Remondis AB har i uppdrag att samla in hushållsavfall och förpackningar. Fraktkedjan AB sköter slamtömningen inom kommunen. Under 2024 utbetalades ersättningar till Remondis AB på sammanlagt 24,3 mnkr, varav 3,1 mnkr avsåg förpackningsinsamlingen. Fraktkedjan AB erhöll 11,7 mnkr för slamhämtning. Kommunen har upphandlat tjänsterna då fordon, personal och kompetens saknas för insamlings- och transportlogistik.</p>
Miljö och byggnadsnämnden	<p>Miljö- och byggnadsnämnden ansvarar för myndighetsbeslut som rör byggnadsfrågor enligt plan- och bygglagen samt beslutar om dispens och utövar tillsyn enligt miljöbalken. Nämnden ansvarar för kommunens miljö- och hälsoskyddsarbete, alkoholtillstånd samt livsmedelskontroll.</p> <p>Nämnden är räddningsnämnd och ansvarar för myndighetsbeslut inom räddningstjänsten och sotningsverksamheten.</p>	
Sociala myndighetsnämnden	<p>Sociala myndighetsnämnden ansvarar för ärenden som avser myndighetsutövning inom sektor omsorgs verksamhetsområden samt övriga ärenden kopplat till enskild individ, som rör till exempel adoption, vårdnadshavare och faderskapsärende.</p>	
Valnämnden	<p>Valnämnden ansvarar för att organisera våra allmänna val till riksdag, region, kommunfullmäktige och Europaparlamentet.</p>	
Överförmyndarnämnden	<p>Kommunen har en gemensam överförmyndarnämnd med Tjörns, Stenungsunds och Lilla Edets kommuner, där Stenungsund är värdkommun. Det är en kommunal myndighet som har kontroll och tillsyn över förmyndare, förvaltare och gode män.</p>	
Krisledningsnämnd	<p>Krisledningsnämnden har som enda uppgift att, enligt Lag om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, leda kommunens arbete vid en kris.</p>	

Kommunförvaltningen som består av tjänstepersoner leds av kommundirektör Henrik Lindh. Kommunförvaltningen organiseras i fyra sektorer som ansvarar för att tillse att de politiska

beslutsorganen har tillgång till sakkunnig kompetens och beslutsunderlag samt för att bedriva den operativa verksamheten.

Kommundirektörens ledningsgrupp: Från vänster Carina Johansson, chef sektor samhällsutveckling, Lena Gardtman, chef sektor omsorg, Susanne Ekblad, ekonomichef, Henrik Lindh, kommundirektör, Ann-Britt Svedberg, utvecklingschef, Göran Engblom, IT-chef, Ann-Katrin Otänder, HR-chef, Cristine Lysell, chef sektor lärande, Pia Jakobsson Hansson, administrativ chef.

Avtalssamverkan

Enligt kommunallagen 9 kap 38 § ska kommunstyrelsen årligen till fullmäktige rapportera om avtalssamverkan som innebär att någon av kommunens uppgifter helt eller delvis utförs av en annan kommun. Nedan redovisas den avtalssamverkan som pågått under året.

- Budget- och skuldrådgivning utförs av Stenungsunds kommun
- Handläggning och beslut om färdtjänst utförs delvis av Tjörns kommun.
- Familjerådgivning utförs av Stenungsunds kommun.
- Energi- och klimatrådgivning utförs av Stenungsunds kommun.
- Viss upphandling av varor och tjänster samordnas av Göteborgs stad.
- Vissa bibliotekstjänster utförs i samverkan med kommunerna Ale, Kungälv, Lilla Edet, Stenungsund, Tjörn och Öckerö.
- Mini-Maria mottagningen bemannas och drivs av Trollhättans stad och Uddevalla kommun.
- Tillhandahållande av korttidsplatser inom äldreomsorg sker i samverkan med kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Sotenäs, Strömstad, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg och Ämål.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Kommunens verksamhet och utveckling påverkas av ett antal omvärldsfaktorer så som befolkningsutveckling, klimatpåverkan, utbildningsnivå, arbetslöshet, infrastruktur och ekonomisk konjunktur-

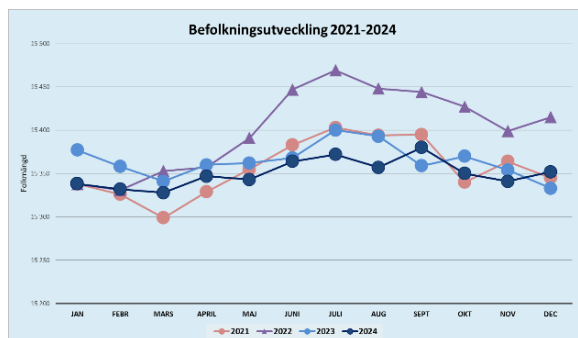
utveckling. I detta avsnitt beskrivs risker och analyser om förhållanden som är viktiga för bedömningen av kommunens och koncernens ekonomi.

Identifierad risk	Beskrivning risk	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Omvärldsrisk			
Demografisk befolkningsutveckling och välfärdens finansiering	Färre i arbetsför ålder ger lägre skatteintäkter. Fler äldre i befolkningsstrukturen ökar behoven inom äldreomsorgen.	Kommunen övergripande Sektor omsorg Sektor samhällsutveckling	<ul style="list-style-type: none"> - Friska äldre - Effektiviseringar - Trygghetsboende - Omprioritering av resurser - Digitalisering, självservice, e-tjänster - Välfärdsteknik - Kompetensförsörjning - Bostadsförsörjningsplan - Översiktsplan
Klimatpåverkan	Högre vattennivåer påverkar näringsliv, framtida planering och bostäder. Tätare intervall mellan extremt väder.	Kommunen övergripande Sektor samhällsutveckling	<ul style="list-style-type: none"> - Investeringsprojekt i skredsäkrings- och förstärkningsarbete - VA-plan - Klimatlöfte och miljömål - Energi- och klimatstrategi - Kustzonsplanering - Översiktsplan - Rutin för extremväder i hemtjänst - Nödvaattenplan - Skyfallsplan - Dagvattenstrategi - Risk och sårbarhetsanalys
Förändrad lagstiftning och mer komplex verksamhet	Ökade myndighetskrav på kommunen	Kommunen övergripande	<ul style="list-style-type: none"> - Ombyggnad avloppsreningsverk - Brottsförebyggande arbete - Civilt försvar - Ökat samarbete internt och externt - Gränssnitt region-kommun - Förändrad avfallshantering
Utbildningsnivå i kommunen	Näringslivet lyfter fram kompetensförsörjning som en av de stora utmaningarna. Statistik visar att kvinnor väljer att vidareutbilda sig i högre utsträckning än män på Orust. I skolan har flickor generellt högre betyg än pojkar.	Kommunen övergripande	<ul style="list-style-type: none"> - Samverkan mellan näringsliv och skola - Näringslivsstrategi med handlingsplan - Samverkan mellan Arbetsförmedlingen, kommunen och näringsliv. - Samverkansavtal inom vuxen- och gymnasieutbildning - Distansutbildning
Infrastruktur	Många pendlar till och från Orust för studier och arbete.	Kommunen övergripande	<ul style="list-style-type: none"> - Deltagande i Nordvästsvenska initiativet med inriktning på väg 160, Bohusbanan och bro mellan Orust och Stenungsund - Fiberutbyggnad, delägare NetWest - Mobilitetsfrågor - Möjliggöra distansarbete och kontorshotell - Dialogmöte med Västtrafik
Elektrifiering	Begränsad strömförsörjning på grund av ökad elektrifiering och omställning kopplat till klimatpåverkan samt ökad volym invånare/näringsliv.	Kommunen övergripande	<ul style="list-style-type: none"> - Projekt med Fyrbodalen och Innovatum. - Dialog med elnätsleverantörer - Energi- och klimatstrategi - Effektivisering

Identifierad risk	Beskrivning risk	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Bostadsförsörjning	Kommunen har i dagsläget låg takt på nya bostäder i attraktiva områden.	Kommunala koncernen	- Planering och exploatering av nya bostadsområden pågår. - Bostadsförsörjningsprogram. - Översiktsplan - Markanvisningsavtal
Personer som står långt från arbetsmarknaden	Långtidsarbetslösa med svag konkurrensförmåga Etableringstiden för nyanlända är ofta längre än de två år som staten finansierar.	Kommunen övergripande	- Kommunala arbetsmarknadsinsatser och sysselsättning för personer som står långt från arbetsmarknaden. - Samverkan med Arbetsförmedling - Samverkan mellan Arbetsförmedling, kommunen och näringsliv.
Verksamhetsrisk			
Kompetensförsörjning	Oförmåga att upprätthålla planerad bemanning med utbildad personal. Negativa effekter på personal och kvalitet. Högre sjukfrånvaro. Svårt att klara kommunens uppdrag.	Kommunen övergripande	- Strategisk kompetensförsörjningsplan • Optimerad bemanning • Attraktiv arbetsgivare • Fler ska arbeta mer • Breddad rekrytering • Distansarbete - Utbildningssatsningar - Digitalisering/välfärdsteknik
Psykisk ohälsa	Ökat antal elever och små barn med särskilda behov, skolfrånvaro med påverkan på skolresultatet. Ökad andel unga, medarbetare och brukare med psykisk ohälsa. Färre deltagartillfällen bland unga i idrottsföreningar. En ökning av livsstilsrelaterade sjukskrivningar bland medarbetare.	Kommunen övergripande Sektor lärande Sektor omsorg Sektor samhällsutveckling	- Samarbete socialtjänst och skola - Arbetar aktivt med den organisatoriska och sociala arbetsmiljön enligt AFS 2015:4 i syfte att förebygga psykisk ohälsa bland personalen. - Fritidsverksamheten - Familjecentralen - Klubb BUSA - Boendestöd - Folkhälsoarbete - Företagshälsovård
IT- och informationssäkerhet	Ökad påverkan och risk genom obehörig åtkomst, manipulation, förstörelse eller stöld av information genom IT.	Kommunen övergripande	- Utbildning av medarbetare - Utbyggnad i ringnät - Utbyggt cybersäkerhetsskydd
Finansiell risk			
Likviditetsrisk	Stort investeringsbehov och en oförmåga att finansiera investeringsbehoven med egna medel ger en högre låneskuld.	Kommunala koncernen	- Investeringsprövning, prioritering - Finansiella mål
Ränterisk	Hög skuldsättning ger kostnadseffekter vid ökad räntenivå.	Kommunala koncernen	- Amortering när det är möjligt. - Finanspolicy för kapital- och räntebindning. - Finansiella mål
Ökande kostnader	Ökade kostnader till följd av högre löner, pensioner och priser på grund av hög inflation.	Kommunala koncernen	- Genomarbetade upphandlingar och avtal - Effektiviseringar - Prioriteringar
Ekonomisk brottslighet	Ökad kriminalitet i samhället	Kommunala koncernen	- Brottsförebyggande arbete - Intern kontroll

Befolkningsutveckling

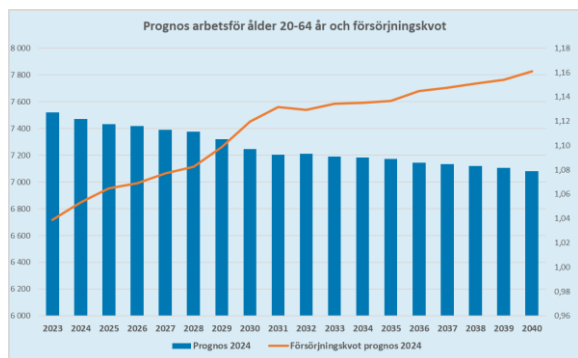
Antalet invånare i kommunen har varit relativt konstant under året. Vid årets slut fanns det 15 352 invånare, vilket var en ökning med 19 personer under året.

Antalet födda barn blev något fler än föregående år (106 st). Kommunen hade ett födelseunderskott, det vill säga det var fler som dog än som föddes (-72 st). Födelseunderskottet minskade jämfört med 2023 då det var fler som föddes och färre som dog i år. Det var ett invandringsöverskott, det vill säga fler invandrade än utvandrade (36 st). Antalet som flyttade till Orust var betydligt fler än föregående år, samtidigt som några fler valde att flytta från kommunen. Totalt var det fler som flyttade in än ut.

Förändringar i den demografiska sammansättningen medför ett ändrat volym- och kostnadmässigt tryck i flera av de kommunala verksamheterna. Det påverkar också skatteintäkterna.

Prognosen för den arbetsföra befolkningen på Orust, åldern 20-64 år, är att den minskar med ca 6 % fram till 2040, vilket motsvarar drygt 400 personer.

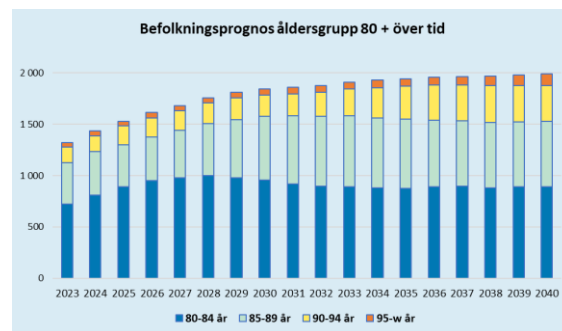
Befolkningsstatistik källa SCB	2022	2023	2024
Befolkning, helår	15 415	15 333	15 352
Födda	113	101	106
Döda	-186	-187	-178
Invandring	84	91	99
Utvandring	-36	-42	-63
Inrikes inflyttning	812	653	766
Inrikes utflyttning	-717	-700	-710
Justeringspost	0	2	-1
Befolkningsförändring totalt	70	-82	19

Försörjningskvoten, det vill säga antal personer i icke arbetsför ålder i förhållande till antal personer i arbetsför ålder, uppgår till 1,06 för Orust att jämföra med rikets snitt på 0,77. Det innebär för Orust att varje person i arbetsför ålder ska försörja 1,06 person. Prognosen för försörjningskvoten är att den kommer att öka till 1,16 år 2040.

För att bibehålla antalet invånare i arbetsför ålder behövs en nettoinflyttning med 130 till 150 personer per år. För 2024 uppgick inrikes flyttningsnetto till 56 personer. Tillsammans med invandringsnetto har 92 personer flyttat till kommunen under 2024.

Genom att följa kommunens beslutade bostadsförsörjningsprogram, utveckla områden för bostäder, industrimark och infrastruktur såsom exempelvis kommunikationer, broförbindelse och bredband samt fortsätta utveckla den kommunala verksamheten vill vi få fler att bo kvar samt att fler ska välja att flytta till Orust.

Antalet äldre över 80 år ökar markant under de kommande åren utifrån den senaste befolkningsprognosen från 2024. Det innebär betydande utmaningar för bemanning och finansiering av äldreomsorgen.

Antalet barn inom förskola och skola väntas minska med ca 3 % de närmaste 20 åren.

Utveckling av välfärdsteknik, självservice och andra arbetssätt är nödvändig för att möta de demografiska förändringarna. Förebyggande åtgärder i hälsa och bostäder är andra sätt att möta framtida behov.

Andel invånare/åldersgrupp % Källa SCB	Orust	Riket
0-19 år	19,1	22,7
20-64 år	48,6	56,5
65-79 år	22,9	14,7
80+	9,4	6,1

Samhällsekonomi

År 2024 väntas kommunsektorn gå mot det ekonomiskt svagaste resultatet under 2000-talet. Efter två år som präglats av hög inflation och mycket höga kostnader börjar ekonomin ljusna från 2025.

I omvärlden är det stor osäkerhet kring vart utvecklingen är på väg och det är svårt att avgöra hur världskonjunkturen kommer att utvecklas. För eller senare kommer konjunkturen att stärkas och den europeiska tillväxten bedöms lyfta senare än Sverige.

Lågkonjunkturen i svensk ekonomi har nått sin botten. Den svenska tillväxten har varit svag under året och än syns inte uppgången i hushållens konsumtion. Men högre reallöner, lägre ränteutgifter och en stigande optimism gör att uppgången är på väg, men det kommer att dröja flera år innan vi har lämnat lågkonjunkturen helt bakom oss.

Antalet arbetslösa förväntas ligga kvar på en hög nivå och en nedgång väntas först i slutet av 2025.

Kombinationen av intäkter och pris- och löneökningar har störst betydelse för den kommunala ekonomin. För både 2023 och 2024 har priser och löner ökat snabbare än skatteunderlaget vilket urholkat värdet på intäkterna. Det reala skatteunderlaget har minskat två år på rad.

Statistiska centralbyråns senaste befolkningsframskrivning presenterades i april. Befolkningstillväxten beräknas öka 2 % kommande 10 år, jämfört med 9 % föregående tioårsperiod. Den långsamma tillväxten slår främst igenom på gruppen 0-19 åringar som beräknas minska med över 200 000 personer kommande 10 år. Barn i skolåldern förväntas minska med 12,5 % fram till 2033. Det är en extrem förändring. Samtidigt beräknas personer som är 80 år och äldre öka stabilt i samtliga kommuner, med mer än 30 % de kommande 10 åren.

Framtida utmaningar är många och stora. De relativt starka resultaten kommande år räcker inte till för att finansiera de stora investeringar som måste göras i kommunerna. Långsiktiga investeringar i vatten och avlopp, klimatanpassning och grön industriomvandling är några exempel som kommer att kräva ett stort finansiellt utrymme.

Därutöver är kompetensförsörjningen en av de största utmaningarna. Bristen på arbetskraft kommer att öka och bli än mer omfattande. Det gäller inte bara kommuner utan såväl myndigheter, regioner och näringslivet kommer att konkurrera om kompetensen.

Arbetslöshet

Under året ökade arbetslösheten på Orust. Bland de yngre i åldersgruppen 18-24 år var arbetslösheten 7,1 % i december 2024. Det kan jämföras med 4,8 % i december 2023. Ungdomsarbetslösheten var 8,3 % i riket och 7,7 % i regionen.

Arbetslösheten bland 16-64 år var 4 % i slutet av året. Orust hade lägst arbetslöshet tillsammans med

Sotenäs i Fyrbodal. Utfallet var något högre än motsvarande period föregående år (3,8 % dec 2023). Arbetslösheten i riket var 7,1 % och i regionen 6,5 %.

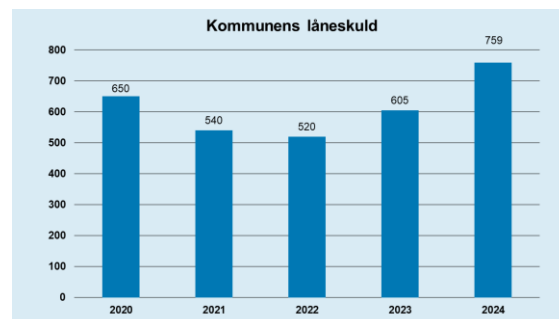
Antalet konkurser i riket ökade med 23 % jämfört med 2023. Totalt gick 10 453 företag i konkurs jämfört med 8 461 företag året innan. Konkurserna drabbade även större företag och cirka 33 000 personer drabbades av arbetslöshet på grund av dessa. I slutet av året dominerade hotell- och restaurangbranschen. Under året var detaljhandel, bygg och transport även branscher som drabbades av stor andel konkurser. På Orust uppgick antalet konkurser under 2024 till sju stycken, det var en färre än under 2023.

Finansiell uppföljning och riskhantering

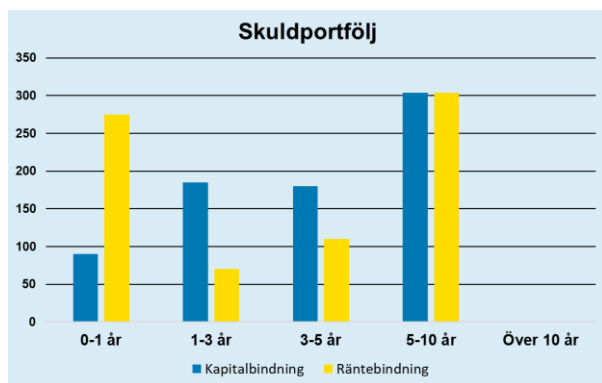
Ur ett riskperspektiv är det viktigt att redovisa och beskriva eventuella ränterisker. Med ränterisk avses risken för förändringar i räntenivån. I kommunens finanspolicy regleras hanteringen av ett antal risker rörande finansverksamheten.

Koncernens långfristiga skulder ökade med 157,6 mnkr och uppgick till 1 386,6 mnkr. Kommunen stod för den största delen av ökningen.

Kommunens låneskuld uppgick i slutet av året till 759 mnkr, vilket var en ökad upplåning med 154 mnkr jämfört med 2023. Under året omsattes två lån och fyra nya lån på sammanlagt 154 mnkr togs upp som planerat.

Kommunen hade i slutet av året 23 lån varav 9 med rörlig ränta (30,96 % av skuldportföljen, max 65 % enligt finanspolicyn) och resten med fast bunden ränta. Lånens storlek varierade mellan 15 mnkr och 55 mnkr. Den fasta räntan varierar mellan 0,47 % och 4,02 %. Kommuninvest i Sverige AB är långivare till samtliga lån. Genomsnittsräntan i skuldportföljen var i slutet av året 2,96 % (2,46 % 2023). Den lägsta genomsnittsräntan kommunen haft på sina lån överhuvudtaget var under första tertiet 2022 på 0,73 %. Den genomsnittliga räntebindningstiden i skuldportföljen var vid årsskiftet 3 år och 6 månader. Det var en ökning jämfört med föregående år med 13 månader.

Enligt finanspolicyen bör kapitalförfall spridas så att den totala låneskulden förfaller till betalning med cirka 10-15 % varje år. Den genomsnittliga kapitalbindningstiden i skuldportföljen var 4 år och 3 månader vid årsskiftet. Det innebär att policyen följs. Det var en ökning jämfört med föregående år med 9 månader. Orusts bindningstider var högre än snittet bland Kommuninvests kunder, vilket innebär att kommunen var något mindre räntekänslig.

Räntemarknaden har det senaste året förändrats snabbt mot högre räntor på grund av oroligheterna i omvärlden. Under året ökade räntan fram till maj månad, därefter sjönk den, för att på nytt öka igen i slutet av året. Från 2013 har kommunens räntekostnader stadigt minskat till följd av gynnsammare räntemarknad vid omsättning samt på grund av amortering. Från 2023 ökade kommunens räntekostnader kraftigt igen till ungefär samma nivå som för 10 år sedan. Framåt väntas räntekostnaderna öka än mer på grund av ökad låneskuld till följd av hög investeringsnivå och högre räntenivå vid omsättning av lån och rörliga lån. Prognosen framåt är att snitteräntan kommer att ligga runt 3 %. Som jämförelse var kommunens genomsnittsränta i december 2012 2,94 %. Om räntan skulle höjas med 1 % ytterligare innebär det en ökad räntekostnad på cirka 2,3 mnkr per år jämfört med nuvarande nivå.

Borgensförbindelser

Stora borgensförbindelser kan betyda väsentlig finansiell risk för kommunen i form av övertagande av lån. Kommunfullmäktige beslutar om borgen och garantier till förmån för stiftelser, föreningar och andra externa parter. Kommunen hade vid årsskiftet totala borgensåtaganden om 413,4 mnkr, vilket är 0,8 mnkr lägre än 2023. Stiftelsen Orustbostäder utgör större delen av borgensåtagandet, 409,6 mnkr inom en beviljad ram på 500 mnkr. Det näst största borgensåtagandet är Waldorffastigheter på 3,3 mnkr. I början av 2025 beslutade fullmäktige om kommande borgensåtagande för nytt trygghetsboende i Henån om maximalt 137 mnkr. Inga lån har ännu tagits upp av den Kooperativa hyresrättsföreningen BORust. Stiftelsen Orustbostäder varken omsatte lån eller tog upp några nya lån under året. Det planeras dock framåt.

Upplysning om pensionsförpliktelser

Kommunkoncernen har en total pensionsskuld uppgående till 473 mnkr, vilket i sin helhet avser kommunens åtagande. Inga åtaganden finns i Stiftelsen Orustbostäder.

Belopp i mnkr	2024	2023
Pensionsförpliktelse		
1. Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	451,3	402,1
a) varav avsättning inkl. särskild löneskatt	191,6	146,4
b) varav ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	259,6	255,7
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	21,4	23,1
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	-	-
Summa pensionsförpliktelse (inkl. försäkring och stiftelse)	472,6	425,2
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde		
Total pensionsförsäkringskapital	30,5	31,2
a) varav överskottsmedel	1,4	-
Totalt kapital, pensionsstiftelse	-	-
Finansiella placeringar (egna förvaltade pensionsmedel)	-	-
Summa förvaltade pensionsmedel	31,9	31,2
Finansiering		
Återlånade medel	504,5	394,0
Konsolideringsgrad	6,7	7,3

Upplysning avseende egna förvaltade pensionsmedel

Orust kommun har ingen egen förvaltning av pensionsmedel.

Upplysning avseende vilka förpliktelser som har tryggats genom pensionsförsäkring eller pensionsstiftelse

De förpliktelser som har tryggats genom pensionsförsäkring kan helt hänföras till pensioner intjänade före 1998.

Pensionsförpliktelsen redovisas sedan 1998 enligt den s.k. blandmodellen där pensioner intjänade före 1998 inte skuldförs utan redovisas som ansvarsförbindelse. Förpliktelsen som redovisas som ansvarsförbindelse uppgick till 260 mnkr.

Med den prognos som kommunen beställt från KPA framgår att ansvarsförbindelsen succesivt kommer att minska till 215 mnkr år 2029. Åtagandet för pensionsavsättningar beräknas öka något 2025 till 196 mnkr och därefter hamna på en nivå om 192 mnkr per år fram till 2029. Totalt förväntas skulden ligga kvar på 450 mnkr nästa år för att därefter minska med cirka 10 mnkr per år till 2029.

Händelser av väsentlig betydelse

Resultatet för den kommunala koncernen var positivt och uppgick till 17,8 mnkr varav kommunen bidrog med 17,0 mnkr och Orustbostäder med 0,8 mnkr. Koncernens resultat var 42,6 mnkr lägre än föregående år och 14,1 mnkr bättre än årets budgeterade resultat.

Koncernens bruttoinvesteringar uppgick till 250,8 mnkr, vilket var 9,2 mnkr lägre än föregående år. Kommunens bruttoinvesteringar (immateriella och materiella anläggningstillgångar) uppgick till 242,3 mnkr. Den totala investeringsvolymen (inklusive finansiella anläggningstillgångar och bidrag till infrastruktur) uppgick till 248,2 mnkr, vilket var 11,6 mnkr lägre än budgeterad nivå. Under året har kommunen erhållit investeringsbidrag om 1,3 mnkr.

Bland större tvister kan nämnas att inom sektor samhällsutveckling finns det ett antal pågående skadeståndsärenden inom planerheten, byggerheten samt vatten- och avloppsplanerheten. Ärendena rör översvämningsskador på fastigheter, myndighetsutövning och politiska beslut. Flertalet av dem är försäkringsärenden. Länsstyrelsen har förelagt kommunen att fastställa verksamhetsområde och anordna en allmän VA-anläggning för spill- och dricksvatten på Käringön senast den 31 december 2024. En deldom i frågan fastslog Orust kommuns yrkande om att införliva den befintliga anläggningen i den allmänna VA-anläggningen. Frågan om ersättning för den befintliga VA-anläggningen till Käringöns Samfällighetsförening återstår ännu att pröva. På grund av försenad leverans i en stor entreprenad har vitesersättning fakturerats enligt avtal och bokförts med 3,9 mnkr under 2024, vilken har bestridits av entreprenören.

Waldorfskolan har de senaste åren valt att överklaga kommunens tilldelning av faktiska lokalkostnader till friskolor. Ärendena gick till Kammarrätten, vilka gav kommunen rätt. Ärendet prövades inte av högsta förvaltningsdomstolen.

En omorganisation genomfördes på Ängås och Henåns skolor, med en minskning från tre rektorer till två på båda enheterna.

För att möta den omfattande omställningen inom socialtjänsten inrättades en ny verksamhetschefstjänst för individ- och familjeomsorg, vilket ökade antalet verksamhetsområde från tre till fyra.

Totalt hanterades 281 händelser av räddningstjänsten, varav 140 rapporterades enligt lag om skydd mot olyckor. Dessutom genomfördes tillsyn på 28 objekt, inklusive badplatser och verksamheter med explosiva varor. Antalet händelser var ungefär lika många som tidigare år. Däremot minskade tillsynen på grund av personalomsättning. En utredning kring räddningstjänstens organisation påbörjades, där deltagande i förbund är en fråga som utreds.

EU-valet ägde rum i juni, vilket flöt på väl, utan några incidenter. Valdeltagandet var något högre än i riket.

Under året inkom 932 ärenden till miljöenheten. Det är en normal nivå. Handläggare har utbildats kring miljöbrottslighet. På bygglovsenheten inkom 304 bygglovsansökningar och förhandsbesked, vilket var en ökning från 282 föregående år. Bygglovsenheten har haft fokus på att minska antalet tillsynsärenden. Beslut fattades i cirka 200 tillsynsärenden, vilket var en kraftig ökning från 35 beslut året innan.

Inom kulturverksamheten var en av årets höjdpunkter den populära kulturvandningsveckan i september med 470 deltagare och föreningsveckan i november som lockade 530 personer till inspirationsföreläsningar. Utöver dessa arrangemang ökade antalet kulturaktiviteter markant till 1 536, jämfört med 955 föregående år, och biblioteken hade närmare 153 000 besökare. Dessutom genomfördes 121 föreställningar med workshops inom skolkulturen, vilket nådde över 4 300 barn och elever.

Det traditionsenliga breddlägret genomfördes med cirka 110 deltagande barn och Lisebergsresan som lockade cirka 150 ungdomar.

Under året har flera omfattande projekt genomförts för att förbättra kommunens fastigheter och möta framtida behov. Nybyggnationen av förskolan i Ellös och ett akutlogi för hemlösa färdigställes, byggnationen av en ny förskola i Svanesund pågick, och projekteringen för ett nytt LSS-boende i Henån startade. Kommunhuset genomgick en omfattande yttre renovering med byte av tak, fasadskivor och ventilation. Skadegörelser på det nyrenoverade servicehuset på Henåns badplats krävde åtgärder. Både Henåns och Ängås skolor utsattes för omfattande fönsterkrossning vid varsitt tillfälle.

Flera projekt startade eller genomfördes under året som bidrar till kommunens utveckling och attraktivitet. Skredsäkringsprojektet i Henån med tillhörande å-promenad startade. Belysning vid gång- och cykelvägen till Lövås och på generationsparken i Svanesund förbättrades för ökad trygghet. En innovativ gång- och cykelväg färdigställdes i Svanesund. Arbetet med en ny hundrastgård i Ellös påbörjades. Åtgärder genomfördes på den nya piren på Härmanö, bryggan i Ellös renoverades, nya flytbryggor i Henån installerades och en ny brygga vid båtrampen i Henån byggdes.

Ett genomförandeavtal för bostadsbyggande i Svanesund norra tecknades. Väg- och VA-utbyggnaden slutfördes för fem kommunala tomter samt för 17 tomter inom Egnahemsområdet på Huseby i Ellös. Markanvisningsavtal för ett trygghetsboende i Henån tecknades.

Ungdomar som ville söka till gymnasiet i Stenungsund var tvungna att ansöka om särskilda skäl på grund av nya gymnasieavtal och de flesta kom in.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Struktur för styrning av koncernen

I Orust kommuns koncern ingår Stiftelsen Orustbostäder. En stiftelse, till skillnad från till exempel ett kommunalt bolag, saknar ägare som styr verksamheten. Stiftelsen styrs av stadgarna där det bland annat framgår hur stiftelsen ska förvaltas och vilket ändamål stiftelsen har. Kommunfullmäktige utser styrelsen samt godkänner årsredovisning och revisionsberättelse, men kan inte till skillnad mot kommunalt bolag besluta om ägardirektiv eller mål för verksamheten.

Kommunstyrelsen har rätt att när som helst ta del av stiftelsens räkenskaper och övriga handlingar samt i övrigt inspektera stiftelsen i sin uppsiktsplikt. Under verksamhetsåret följs stiftelsens verksamhet upp i delårsrapporten för perioden januari - augusti.

I budget och planeringsprocessen bjuds VD och ordförande in till omvärlds- och budgetdag. Vid behov bjuds representanter från Orustbostäder in till politiska möten och sammanträden.

Årsvis budget och internkontrollplan upprättas och beslutas av styrelsen.

Struktur för styrning av kommunen

Orust vision 2040

Visionen beskriver den önskade och ideala målbilden för vår gemensamma strävan för att skapa framtidens Orust kommun. Visionen vänder sig till kommunen som organisation, men förhoppningen är att den även ska inspirera andra som våra invånare, företagare eller organisationer.

Orust – den gröna och trygga ön där tanken är fri och drömmar får liv.

Förklaring av värdeord:

Grön som i landskapet och symbol för det fossilfria och ekologiska.

Trygg som i grundad erfarenhet, ett gediget arv och en god plats för livet.

Fri tanke som i tillåtande, öppen, demokratisk, innovativ och fritänkande.

Ö som i unik och karaktärsfull.

Drömmar som i viljan att leva och skapa med hjärtat.

Får liv som i framtidstro och utveckling som blir verklighet.

Styrmodell

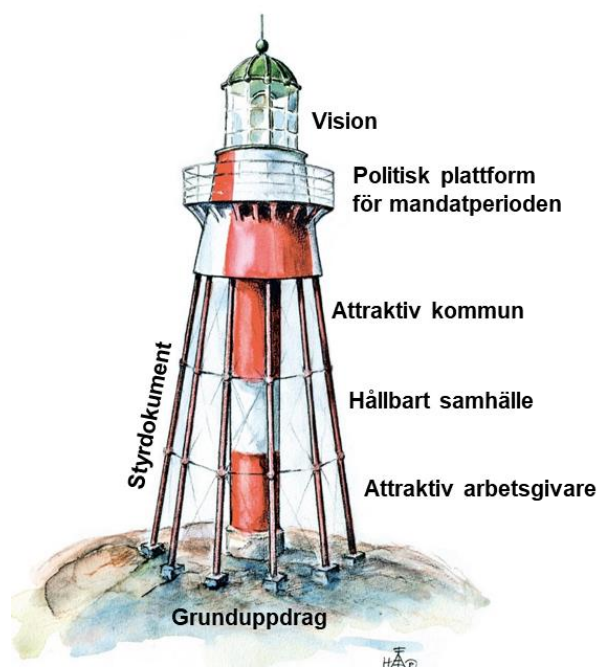
Vision och politisk plattform för mandatperioden är styrande för samtliga verksamheter. I budgetdokumentet kan uppdrag utifrån den politiska plattformen riktas till en eller flera nämnder och sektorer. Uppdragen kan vara ettåriga eller fleråriga.

Styrmodellen innehåller tre målområde som utgår från visionen. Dessa är samlingsbegrepp för ett antal uppsatta mål.

- Attraktiv kommun
- Hållbart samhälle
- Attraktiv arbetsgivare

De övergripande målen som kommunfullmäktige årligen beslutar om i budgeten mäts och följs upp av indikatorer med målvärde. De övergripande målen bryts ner av sektorn och eventuellt kompletterande indikatorer och uppdrag beslutas av nämnden i samband med beslut om uppdragsdokumentet och detaljbudget i november.

Styrdokumentet är en viktig del i styrningen av kommunen och ska samspela med visionen och de övergripande målen. Grunduppdragen utgör den största delen av en kommuns verksamhet, och det är i kvalitetsstyrningen som grunduppdraget följs upp och utvärderas. Det vill säga det är kvalitetsstyrningen som visar om grunduppdraget uppfyller god kvalitet och effektivitet eller inte. Kvalitetsstyrningen följs upp av nyckeltal.

Planerings- och uppföljningsprocessen

Kommunfullmäktiges budget utgör kommunens övergripande styrdokument. Den anger mål, ekonomiska ramar och förutsättningar för att bedriva verksamhet. Samtliga styrdokument i kommunen ska därför vara kopplade till budgetdokumentet. Adressaten är i första hand kommunens nämnder. De inriktningar och mål som beskrivs i budgeten ska omsättas och verkställas av nämnderna. I Orust är det kommunstyrelsen som är verksamhetsnämnd och ansvarar för den operativa verksamheten.

Verksamhetsplaneringen för kommunen omfattar en rullande treårsperiod. Enligt kommunens ekonomistyrningsprinciper ska fullmäktige årligen fastställa flerårsplan, budget och skattesats i september.

Efter att fullmäktige har beslutat om budget och flerårsplan, arbetar varje sektor fram sitt uppdragsdokument för planperioden med en detaljbudget för år ett i planperioden. Uppdragsdokumenten beslutas av kommunstyrelsen som är nämnd i november.

Kommunfullmäktige beslutar om en högsta investeringsnivå och totalbudget för investeringar i samband med budgetbeslutet i september. På projektnivå beslutar fullmäktige om större investeringsprojekt över 5 mnkr. Projekten planeras starta under planperioden, men vilket år investeringsutgifterna infaller och med vilken budget avgörs i beslutspunkter enligt projektmodellen. Investeringar mellan 1-5 mnkr hanteras i detaljbudgetarbetet och redovisas i uppdragsdokumentet. Investeringar på mellan 1-5 mnkr behöver ha ett särskilt igångsättningsbeslut av kommunstyrelsen eller enligt kommunstyrelsens delegeringsordning. Undantaget är fastighetsenhetens underhållsprojekt.

En kommunövergripande lokalförsörjningsplan tas årligen fram för de kommande 5 åren och med utsikt mot minst 10 år. Den beslutas av fullmäktige i samband med budgeten i september. Sektorerna tar fram sin respektive lokalförsörjningsplan i samband med höstens arbete med uppdragsdokument och detaljbudget som beslutas av nämnden.

Uppföljning samt helårsprognos för verksamhet och ekonomi rapporteras till kommunfullmäktige vid tre tillfällen per verksamhetsår. Delårsrapporter upprättas efter april och augusti månads slut. Hela verksamhetsåret sammanfattas i årsredovisningen. Prognosrapporter efter februari och oktober månads slut rapporteras till kommunstyrelsen.

Uppsiktsplikt och intern kontroll

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt tar utgångspunkt i budget, flerårsplan, nämndens uppdragsdokument, intern kontroll och uppföljningar som t.ex. delårsrapporter, prognosrapporter och kvalitetsredovisningar. Väsentliga avvikelser mellan utfall och plan rapporteras, analyseras och bedöms för att eventuella åtgärder ska kunna beslutas i tid.

Regelbundna ordförandeträffar utgör ett annat verktyg i kommunstyrelsens arbete med att fullgöra uppsiktsplikten, liksom presidiummöte mellan styrelsen och fullmäktige.

Arbetet med att ta fram en internkontrollplan för nästkommande år sker i huvudsak på hösten. Sektorerna inventerar och tar fram en bruttolista på risker under september-oktober. Nämnder samt utskotten med stöd av tjänstepersoner gör sedan en riskanalys för de identifierade riskerna samt eventuellt nya under november. Uppföljning av innevarande års intern kontroll pågår fram till sista oktober och ligger också till grund för den nya planen. Förslag på ny internkontrollplan presenteras för utskott och beslutas av myndighetsnämnderna i december. Kommunstyrelsen beslutar om intern kontrollplan för sitt verksamhetsområde i januari samt får information om myndighetsnämndernas interna kontrollplaner.

Under året genomfördes totalt 19 kontrollpunkter enligt beslutad kontrollplan. Tolv kontrollpunkter visade på brister där åtgärder kommer att vidtas eller redan vidtagits. Sju kontrollpunkter visade på inga brister.

Centrala styrdokument

Styrdokument syftar generellt till att förtydliga den politiska viljan och säkra en effektiv och säker verkställighet. Här anges de mest centrala styrdokumenterna som används för styrning och uppföljning inom kommunen.

- Delegeringsordning
- Ekonomistyrningsprinciper
- Finanspolicy
- Upphandlingspolicy
- Korruption - policy
- Fastighets- och lokalstrategi
- Digital agenda – strategi
- Energi- och klimatstrategi
- Program för bostadsförsörjning
- VA-plan
- Översiktsplan
- Informationshanteringsplan
- Kompetensförsörjningsplan
- Arbetsgivarpolitiskt program
- Riktlinjer för god ekonomisk hushållning
- Riktlinjer för kommunstyrelsens uppsiktsplikt

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kommunallagen ställer krav på att kommunen i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs i kommunala bolag, stiftelser eller föreningar ska ha en god ekonomisk hushållning och en ekonomi i balans. Vidare anger kommunallagen att fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Riktlinjerna ska också omfatta hanteringen av resultatreserv.

Fullmäktiges riktlinjer innehåller en definition av god ekonomisk hushållning, principer för det finansiella perspektivet och verksamhetsperspektivet samt kort- och långsiktiga finansiella mål. De kortsiktiga målen i budget och flerårsplanen utgör grunden för hur de långsiktiga målen ska uppfyllas.

Principen för det finansiella perspektivet innebär att varje generation ska så långt som möjligt bära sina kostnader för den service som de konsumerar.

Principen för verksamhetsperspektivet innebär att kommunen ska bedriva en ändamålsenlig och effektiv verksamhet.

Utvärdering och en redovisning av måluppfyllelsen för de finansiella målen och verksamhetsmålen presenteras på kommande sidor.

Definition av god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning i Orust kommun innebär att samtliga finansiella mål uppnått målvärdet och 2/3 delar av verksamhetsmålen uppnått eller delvis uppnått målet.

Verksamhetsmålen mäts genom indikatorer. För att ett verksamhetsmål ska anses uppfyllt helt eller delvis, ska en övervägande andel av indikatorerna uppnå eller delvis uppnå målvärdet. Vissa indikatorer som till exempel mäter totalt för kommunen, kan i vissa fall väga tyngre än enskilda indikatorer för respektive sektor. En sammanvägd bedömning sker då oavsett

hur många av indikatorerna som helt eller delvis uppnått målvärdet.

Måluppfyllelsen redovisas med symboler. En grön cirkel innebär att målet är uppfyllt och för indikatorerna en måluppfyllelse med minst 100 %. En röd kvadrat innebär att vi inte nådde målet och för indikatorerna en måluppfyllelse under 80 %. En gul romb indikerar att vi är på god väg eller delvis har nått målet, för indikatorerna symboliserar det en måluppfyllelse mellan 80-100 %.

Teckenförklaring	
Uppfyllt	
Delvis uppfyllt/ på god väg	
Ej uppfyllt	

Sammanfattning och slutsatser avseende god ekonomisk hushållning

Måluppfyllelsen var god för de kortsiktiga finansiella målen och verksamhetens mål för året. Det innebär att kommunen uppfyllde målen för god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

Sammanfattande måluppfyllelse och analys

Måluppfyllelsen var god för de tre kortsiktiga finansiella målen vid avstämning mot de uppsatta målvärdena i budgeten. Det innebär att kommunen uppfyllde målet för god ekonomisk hushållning avseende det finansiella perspektivet. Dock nåddes inte de långsiktiga finansiella målen.

Årets resultat blev återigen ett överskott, men lägre än tidigare år och nära det långsiktiga målet. Som en konsekvens av en högre resultatnivå än budget, ökade självfinansieringsgraden av investeringarna till över budgeterad nivå och över den långsiktiga målnivån. Över 48 % av investeringarna har finansierats med egna medel, tack vare det goda resultatet. Soliditeten minskade jämfört med föregående år, till följd av ökad upplåning och hög avsättning till pensioner, men översteg den budgeterade nivån.

Finansiella mål	Måluppfyllelse	Långsiktiga	Bokslut	Budget	Bokslut
	2024	mål	2024	2024	2023
Verksamhetens resultat kommun, andel % av skatter och statsbidrag		2-4%	1,5%	0,3%	5,3%
Kommunens soliditet (inklusive pensionsskuld som uppstått före 1998)		svagt ökande	15,2%	13,5%	16,3%
Självfinansieringsgraden av nettoinvesteringar		minst 45%	48,3%	33,9%	64,4%

Mål för verksamheten

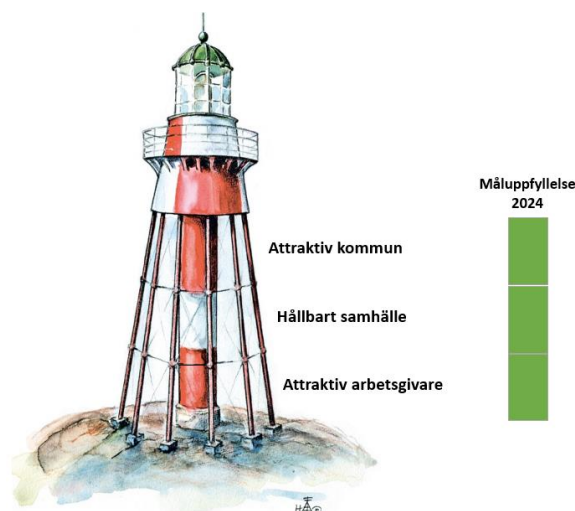
Sammanfattande måluppfyllelse och analys

Fullmäktige beslutade i budget 2024 med plan 2025-2026 om fem övergripande mål under tre målområden. Fullmäktige beslutade också om 35 indikatorer med målvärde för att mäta måluppfyllelsen, varav 33 indikatorer mätts under 2024.

Måluppfyllelsen var god för verksamhetens samtliga fem mål vid avstämning mot målvärdena. Det innebär att kommunen uppfyllde målet för god ekonomisk hushållning avseende verksamhetsperspektivet.

Om en övervägande andel av målen inom respektive målområde uppnåtts blir målområdet grönt i fyrbilden intill.

Bedömningen för målen bygger för det mesta på att en övervägande andel av de totala antalet indikatorer som mäter målet uppnåtts helt eller delvis. Ibland förekommer det dock en mer övergripande bedömning, där exempelvis indikatorer som mäter kommunen som helhet väger tyngre än sektorsvisa indikatorer eller utifrån andra viktiga händelser som har betydelse för måluppfyllelsen. Det var totalt 35 indikatorer varav 23 uppnåtts helt, 8 uppnåtts delvis och 4 indikatorer nådde inte uppsatt målvärde.

Målområde attraktiv kommun

Mål	Måluppfyllelse
1. Ett gott bemötande och god tillgänglighet	●
<p>Samtliga tre indikatorer som mäter måluppfyllelsen nådde målvärdet. I fullmäktiges målbeskrivning nämns att vi ska ha ett gott bemötande och att invånare, företag och besökare alltid ska känna sig välkomna, sedda och korrekt bemötta. Det ska vara lätt att ta kontakt och man ska få svar direkt på de mest förekommande frågorna. Tillgängligheten för telefon, e-post och digitala tjänster ska prioriteras och utvecklas kontinuerligt.</p> <p>Kundundersökningen visade på fortsatt fina resultat gällande bemötandet från kontaktcenter. Mätningen baseras på verkliga kundupplevelser, där kunder fyller i en enkät efter att deras ärende hanterats av kommunen. Värdet ligger avsevärt högre än snittvärdet för övriga deltagande kommuner. Efter den kommunikationsutbildning som genomfördes under året med fokus på coachning av telefonsamtal, är förhoppningen att bemötandet mot kund ska upplevas ännu bättre. Kundundersökningen visade också att kunderna tycker att det är enkelt att få svar från kommunen via e-post oavsett om det är från kontaktcenter eller handläggare i verksamheterna.</p> <p>Sedan starten av mätningen 2021 har över 100 nya e-tjänster tagits fram för att öka service och tillgängligheten. Mätningen av tillgängligheten på vår webbplats har fortsatt att öka, från 3,83 till 4,04 och ligger nu något över genomsnittet för kommunerna som är 4,0.</p> <p>I ERASMUS projekt BAS (Business attraction skills) är syftet att göra Orust mer attraktivt för företag att investera och etablera sig på. Inom ramen för projektet har digitala utbildningsmoduler arbetats fram för handläggare som kommer i kontakt med företag i sin vardag för att förbättra service och bemötande.</p> <p>I ett steg mot att förbättra tillgängligheten erbjuder Orust kommunbibliotek nu i genomsnitt 4 836 timmar bemannade öppettider för allmänheten, 2 960 timmar för skolbiblioteksverksamhet och 8 736 timmar meröppet. Detta innebär att biblioteksverksamheten totalt sett är tillgänglig 16 532 timmar per år. Satsningen på tillgänglighet bidrar till att skapa en välkomnande och inkluderande miljö för kommunens invånare.</p>	

Måluppfyllelse	Utfall 2024	Mål 2024	Utfall 2023	Indikator
●	83	80	80	Enkelhet att få hjälp med sin fråga via e-post, index
●	89	85	88	Nöjdhet hos invånare kring bemötandet via telefoni (kontaktcenter), index
●	22	20	29	Antalet e-tjänster i kommunen (st)

Analys och bedömning

Indexet för enkelhet att få hjälp med sin fråga via e-post blev 83 av maximalt 100. Resultatet överstiger både årets målvärde och förra årets utfall. Snittvärde för de kommuner som ingår i undersökningen var 80, vilket visar att vi har hög service. Under 2023 fick handläggare utbildning i klarspråk, vilket kan ha bidragit till det goda resultatet.

Mål-uppfyllelse	Utfall 2024	Mål 2024	Utfall 2023	Indikator
<p>Resultatet i undersökningen gällande kundens nöjdhet avseende bemötande i telefon från kontaktcenter blev 89 av maximalt 100. Resultatet överstiger både årets målvärde samt förra årets utfall. Snittvärdet för de kommuner som deltog i undersökningen var 84. Satsningen på ett kontaktcenter som lägger fokus på ett gott bemötande, gynnar kommuninvånare och andra kunder.</p> <p>Målet för antal nya e-tjänster uppfylldes med 22 interna och externa e-tjänster som har tagits fram under året.</p>				

Mål	Måluppfyllelse
2. En trygg och omtyckt kommun att leva, besöka och verka i	
<p>Sju av femton indikatorer som mäter måluppfyllelsen nådde målvärdet, fem indikatorer nådde det delvis och tre indikatorer nådde inte målvärdet. I fullmäktiges målbeskrivning pekas tryggheten ut som en viktig del i våra verksamheter. Vi ska bidra och underlätta för mötesplatser och i samhällsbyggnadsprocessen bygger vi ett samhälle tillgängligt för alla med tillgång till attraktiva bostäder för olika behov, generationer och livsstilar. Verksamheterna ska kännetecknas av god kvalitet. Vår myndighetsutövning ska utföras förtroendegivande och rättssäkert. Det ska också vara enkelt att starta, utveckla och driva företag. Våra medarbetare ska vara goda ambassadörer som synliggör och sprider information och goda värden om Orust.</p> <p>Inom det brottsförebyggande arbetet visar lägesbilden att Orust är en relativt trygg kommun. De områden som ska prioriteras i det fortsatta arbetet är våld i nära relation, den upplevda tryggheten utomhus hos unga, fortsatt arbete mot alkohol, narkotika, doping och tobak samt att öka kommunikationen om trygghetsfrågor.</p> <p>Inom civilt försvar och beredskap ska Sverige rustas och förberedas om krisen och kriget kommer. Kommunen har föreläst och deltagit med information i flera sammanhang om kommunens roll och vad man själv kan göra. En ny frivillig resursgrupp är igång, en ny stabsorganisation för vår kommunala organisation är klar och utbildning av gruppen påbörjad.</p> <p>Genom våra aktiviteter och evenemang under hösten, såsom Kulturvandningsveckan, Föreningsveckan och den ordinarie programverksamheten på Kulturhuset Kajutan och övriga bibliotek, har vi bidragit till att stärka kommunens attraktionskraft. Dessa initiativ har skapat mötesplatser för invånare och besökare, främjat engagemang och tillgängliggjort kultur för en bredare målgrupp.</p> <p>Orust bibehåller sin höga kvalitet på sociala medier avseende innehåll och antal inlägg och är bland de främsta i Sverige inom offentlig verksamhet. Vår Facebooksida når i snitt 150 000 personer varje månad. I augusti gav vi ut det sista numret av Orustkommunikén. Kommunen kommer framöver att informera i lokaltidningen Västnytt.</p> <p>Skolnärvaron ökade på samtliga grundskolor under föregående läsår. Däremot sjönk betygsresultaten i årskurs 9 såväl gällande andelen behöriga till gymnasiet som meritvärde och godkända betyg i alla ämnen. Pojkar har fortsatt ett lägre meritvärde än flickorna och skillnaden mellan könen är fortsatt större än riket i genomsnitt. På nationella proven i årskurs 3 är skillnaden mellan könen inte lika stor, särskilt inte i matematik där pojkar och flickor presterar i stort sett lika. Vid fördjupad analys av fler årskurser framkommer att skillnaderna i såväl studieresultat som betygsskillnaderna mellan pojkar och flickor skiljer sig mycket mellan olika skolor och klasser.</p> <p>Under perioden 2022–2024 har kommunen Orust uppvisat en positiv utveckling av nyckeltalet för elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesproven i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%). Orust ligger över det genomsnittliga värdet för Sveriges kommuner.</p> <p>Utvecklingen av kommunens öppenvård med tidiga och förebyggande insatser har gjort socialtjänsten mer öppen och tillgänglig, där medborgarna i högre grad söker stöd på egen hand. Utvecklingen av metoder och rutiner för arbete med unga lagöverträdare har varit en viktig del av kommunens brottsförebyggande arbete. Under året har sektorn också påbörjat förberedelser för omställningen till den nya socialtjänstlagen, ett arbete som omfattar både arbetssätt, styrdokument, beslut och annat. Under året har seniorkort inom kollektivtrafiken införts för alla invånare som fyllt 70 år.</p> <p>Som ett led i att skapa välkomnande och trygga miljöer har flera insatser genomförts under året. I de fyra större tätorterna samt Mollösunds hamn har både sommar- och höstblommor planterats, Ett nytt initiativ för att motverka ensamhet och psykisk ohälsa har också lanserats genom inköp av gula vänskapsbänkar. Samarbetet med olika vägföreningar har stärkts för att utöka blommor och planteringar.</p> <p>Skredsäkring av ån med tillhörande å-promenad i Henån påbörjades. Vid den nya gång- och cykelvägen till Lövas har belysning installerats, och belysningen vid generationsparken i Svanesund har förbättrats och utökats för ökad trygghet. Sammantaget visar årets arbete en bred satsning på att skapa attraktiva och trygga miljöer samt möjliggöra en långsiktig och hållbar utveckling av bostads- och centrumområden. Effekterna av dessa insatser tillsammans med exploatering av bostads- och verksamhetstomter kommer successivt att synas och bidra till en förbättrad livsmiljö och tillväxt i kommunen.</p> <p>Antalet gästnätter var 12 083 under 2024, vilket var en ökning med nära 3 % jämfört med föregående år. Det</p>	

Mål	Måloppfyllelse
växande intresset för gästhamnarna bidrar både till turism och lokal ekonomi. Gästhamnarna spelar en viktig roll för att attrahera besökare och skapa en levande marin miljö samtidigt som det stöder lokala företag. Efter det att våra samverkande kommuner drog sig ur upphandlingen kring nytt turismtjänsteavtal, genomförde vi en egen upphandlingen som resulterade i att ett nytt avtal har tecknats med Södra Bohuslän Turism.	

Mål- uppfyllelse	Utfall 2024	Mål 2024	Utfall 2023	Indikator
◆	1,96	Öka	2,08	Färdigställda bostäder i småhus under året, antal/1000 invånare
◆	0,07	Öka	0,52	Färdigställda bostäder i flerfamiljshus under året, antal/1000 invånare
●	91	Öka	88	Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – trygghet, andel (%)
■	61	Öka	89	Brukarbedömning boende LSS totalt – Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, andel (%)
■	68	Bibehålla	90	Brukarbedömning daglig verksamhet LSS – Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)
●	5,5 (2023)	Bibehålla	6,0 (2022)	Personaltäthet, inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, kommunal regi, antal
◆	85,0	Öka	89,6	Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)
◆	76,2	Öka	82,6	Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)
●	100	85	100	Vunna överklaganden sektor ledning och verksamhetsstöd %
●	100	85	100	Vunna överklaganden sektor lärande %
●	98	85	100	Vunna överklaganden sektor omsorg %
■	65	85	83	Vunna överklaganden sektor samhällsutveckling %
●	71 (2023)	Öka	64 (2018)	Företagsklimat enligt SKR:s mätning Insikt – Totalt NKI (nöjd kund index)
●	258	Bibehålla	286	Bäst att leva, Orusts placering i ranking av Sveriges kommuner enligt tidningen Fokus
◆	996	Bibehålla	1 035	Antal inlägg på sociala medier (st)

Analys och bedömning

Antalet färdigställda bostäder minskade något jämfört med föregående år, vilket gör att målsättningen delvis uppfylls. Resultatet för färdigställda var bostäder över riksgenomsnittet 2023. 2024 års riksgenomsnitt har ännu inte publicerats. Minskningen jämfört med 2023 beror på att bostadsmarknaden näst intill ställt still ett tag. År 2025 förväntas antalet färdigställda flerfamiljshus att öka då nya detaljplaner har antagits som möjliggör byggnation.

Brukarbedömningar inom hemtjänst har förbättrats jämfört med föregående år och överstiger målvärdet. 91 % av brukarna inom hemtjänst upplever att det känns tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänsten. Brukarbedömningar inom LSS har försämrats jämfört med föregående år och är nu åter på ungefär samma nivå som 2022. Inom LSS boende känner sig 61 % trygga med alla i personalen, vilket är bland de 25 % sämsta i landet. Inom daglig verksamhet LSS har andelen som får bestämma om saker som är viktiga försämrats från 90 till 68 %.

Personaltätheten är låg i förskolan i förhållande till riket (5,1) och en begränsande faktor för mindre barngrupper en stor del av dagen. För 2024 finns ännu inget utfall. Istället visas och jämförs 2023 års utfall med 2022.

Gymnasiebehörigheten har sjunkit från höga nivåer föregående år, till 85 %. Resultatet är högre än snittet för kommunala skolor i riket.

Även andelen gymnasieelever som får examen inom fyra år har minskat jämfört med föregående år och uppgår till 76 %. För rikets snitt var andelen 74 %. Att eleverna får examen inom angiven tid är viktigt för individen, men också för kommunens ekonomi.

Mål-uppfyllelse	Utfall 2024	Mål 2024	Utfall 2023	Indikator
				<p>Inom sektor ledning och verksamhetsstöd fanns ett ärende avseende färdtjänst som överklagades till förvaltningsrätten, men domen visade att ärendet bedömts korrekt. Två ärenden för serveringstillstånd är överprövade men domen har ännu inte kommit. Sektor lärande har haft två skolskjutsärenden och ett ärende gällande ersättning till friskola. Alla föll ut till kommunens fördel. Sektor omsorg har en hög rättssäkerhet inom myndighetsutövningen och har vunnit samtliga överklaganden där beslut har kommit. Inom sektor samhällsutveckling har 43 beslut avgjorts varav 28 ärenden har fallit ut till kommunens fördel. 32 ärenden har avgjorts inom byggenheten, varav kommunen fick rätt i 21 av dem. 10 miljöärenden har avgjorts, varav kommunen fick rätt i sex av dem. Vatten- och avloppsenheten hade en överklagan avseende vattenskydds-föreskrifter för Rödsvattnet och kommunen fick rätt i ärendet. Resultatet för sektor samhällsutveckling är lägre än tidigare år vilket förklaras av att det varit nya, komplexa ärenden som ställt högre krav på bedömning och tillämpning av lagstiftningen.</p> <p>Resultatet om företagsklimatet enligt SKR:s mätning Insikt för 2024 kommer först i mars 2025. Istället visas värdet för 2023, vilket var bättre än resultatet från föregående mätning 2018. Snittet för övriga deltagande kommuner var 75. För sektor samhällsutveckling har årets arbete präglats av viktiga insatser för att komma ikapp med tillsyn och prövning, vilket kan ha påverkat servicenivån negativt i det korta perspektivet. Samtidigt har långsiktiga förbättringsåtgärder inletts, som förväntas ge effekt under kommande år. Genom att stärka informationen till företagen och fortsätta utveckla gemensamma arbetssätt kan resultaten förbättras i framtida mätningar och samtidigt säkerställa hög kvalitet i kommunens myndighetsutövning.</p> <p>Under 2022 har undersökningen "Bäst att leva" enligt tidningen Fokus gjorts om helt. Undersökningen genomfördes 2023 av bolaget Infostat och på det nya sättet att mäta placerar sig Orust kommun på plats 258 av 290 kommuner. Det ska jämföras med föregående år då resultatet blev plats 286. Målvärdet var att bibehålla 2023 års resultat, vilket förbättrades och målet uppfylldes därmed. Generellt har många turistkommuner placerat sig långt ner i den nya rankingen utifrån att bostadspriserna håller nivå med storstäderna, medan utbudet av service håller nivå med glesbygd.</p> <p>Totalt gjordes 996 inlägg på sociala medier. Målsättningen var att bibehålla antalet inlägg för att sprida information och göra kommunen attraktiv. Jämfört med föregående år minskade antalet något vilket gav delvis måluppfyllelse.</p>

Målområde Hållbart samhälle

Mål	Måluppfyllelse
3. En miljömässig hållbar utveckling	
<p>Två av tre indikatorer som mäter måluppfyllelsen nådde målvärdet och en indikator nådde det delvis, vilket innebär att det övergripande målet uppnåddes. I fullmäktiges målbeskrivning nämns att kommunen ska bidra till en miljömässig hållbar utveckling genom att stötta de som lever, besöker och verkar i kommunen att agera mer hållbart. Natur- och vattenområden värnas och utvecklas. Verksamheterna ska arbeta med miljöfrågor i vardagen och minska sin miljöpåverkan. Utgångspunkten i arbetet ska vara de nationella miljömålen och klimatlöfte.</p> <p>Genom arbetsgruppen Hållbar utveckling som har uppdrag att samordna frågor om hållbar utveckling miljö har fokus under året varit att integrera krav på hållbarhet och miljö i våra upphandlingar. Detta arbete bidrar aktivt till att uppfylla kommunens miljömål och klimatlöften, vilket stärker vår roll i hållbarhetsarbetet. En byggtreprenad avseende en ny gruppbostad i Henån blir den första entreprenaden med en tydlig inriktning mot hållbarhetsaspekterna. Byggnationen ska finansieras av grönt lån och i upphandlingen ställts bland annat krav kring avfallshanteringen. Planering och genomförande av kommunens 17 klimatlöften pågår. Särskilt fokus under året har varit upphandling och transporter. Hela 50 % av kommunens personbilar är nu fossilfria, vilket innebär att de drivs med el. Detta är ett betydelsefullt steg mot det klimatlöfte som kommunen har antagit – att vara helt fossiloberoende år 2030.</p> <p>Som att led att minska miljöpåverkan erbjuder kommunen ytterligare en form av digitala kundfakturer som i närtid beräknas ge 25 000 färre brev och papper. Den minskade pappersförbrukningen beräknas ge minst 4 färre träd per år och med mindre fordonstransporter och utdelning av fysiska brev innebär minskar vi koldioxidutsläppen med minst 0,5 ton per år. Ambitionen är att öka andelen digital post i hela kommunen och därigenom minska miljöpåverkan ännu mer.</p> <p>Hållbarhet står högt på agendan i näringslivsfrågor, och flera initiativ pågår. Arbetet med handlingsplan för långsiktig infrastruktur är i sin slutfas likaså handlingsplan för mobilitet samt laddinfrastruktur. Kommunen har deltagit i Fyrbodals projekt "Elektrifieringsresan" om hur vi ska klara vår elförsörjning som ökar i takt med omställningsarbetet.</p> <p>Arbetet med att utveckla Returen har pågått under året, och både Returen och Andra Chansen har många besökare som bidrar till en mer hållbar utveckling genom återanvändning av möbler och husgeråd. Detta ligger i</p>	

Mål	Måluppfyllelse
<p>linje med den växande trenden för hållbar konsumtion och cirkulär ekonomi som vi ser i samhället.</p> <p>Investeringar i solceller och modern ventilation i kommunhuset pågår och förväntas tillsammans med en uppföljning av elbilsladdningen bidra till en minskad energianvändning.</p> <p>Parkenheten har under året deltagit i ett LONA-projekt för att bekämpa invasiva arter och gynna vilda pollinatörer. Vi arbetar aktivt med att kartlägga och ta bort invasiva arter på kommunal mark, och dessa insatser kommer att intensifieras framöver.</p> <p>Arbetet med skredsäkring av Henån har påbörjats, vilket bidrar till ökad säkerhet och nya möjligheter för området. Ombyggnaden av Södra strandvägen och den nya å-promenaden längs ån är ett exempel på hur vi skapar socialt och ekologiskt hållbara miljöer för framtiden.</p> <p>Livsmedelsproduktionen är en stor klimatpåverkare och vi gör medvetna val av ekologiska livsmedel och arbetar med att minska matsvinnet. Genom att införa rutiner för svinmätning i skola, förskola och äldreomsorg strävar vi efter att minimera resursslöseri. Nya arbetssätt har utvecklats inom äldreomsorgen, som mindre och individuella portionsstorlekar, vilket bidrar till en mer hållbar livsmedelshantering. Förskolorna följer nu en portionsstorleksmall och använder data från incheckade barn för att anpassa mängden mat.</p> <p>Inom lokalvården har kemikalieanvändningen minskat genom städklara moppar med kontrollerad dosering och ökat användningen av maskinstädning som kräver mindre vatten. Genom behovsanpassad städning säkerställs att resurser endast används där det behövs, vilket bidrar till både ekonomisk och miljömässig hållbarhet.</p> <p>Kommunen sköter från 2024 driften av återvinningsstationerna och planeringen av att införa fastighetsnära insamling av förpackningar från 2027 har påbörjats.</p> <p>Översiktsplanen Orust 2040 skapar förutsättningar för hållbara tätorter genom bättre kollektivtrafik, fler gång- och cykelvägar, och en planering för resurseffektiv bebyggelse. Dessutom prioriteras klimatanpassning genom att ta fram strategier och rapporter som säkerställer att våra samhällen klarar stigande havsnivåer och skyfall.</p>	

Måluppfyllelse	Utfall 2024	Mål 2024	Utfall 2023	Indikator
	8 270	Minska	8 150	Energianvändning i kommunens ägda fastigheter (MWh/år)
	59	30	62	Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)
	50	Öka	42,4	Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)
<p>Analys och bedömning</p> <p>Energianvändningen ökade något jämfört med föregående år, vilket gör att målvärdet delvis uppfylldes. Temperaturmässigt var det ett positivt år som inte skulle innebära större energianvändning än föregående år. Fler elbilsladdare har installerats vilket påverkar utfallet. Investering i solceller och ventilation i kommunhuset förväntas ge lägre energianvändning kommande år.</p> <p>Andelen ekologiska livsmedelsinköp minskade till 59 %, men är långt över målsättningen på 30 %. Vissa ekologiska produkter har varit begränsad tillgång på under året med varierande leveransmöjligheter. Kommunens upphandlingsavtal möjliggör ett brett sortiment av ekologiska varor till konkurrenskraftiga priser.</p> <p>Andel fossiloberoende fordon i kommunen ökade från 44 % till 50 % vilket gör att målvärdet uppnås. Kommunen prioriterar hållbara transporter och arbetar aktivt med att minska koldioxidutsläppen. Ytterligare elbilar kommer att upphandlas under 2025.</p>				

Mål	Måluppfyllelse
4. En social hållbar utveckling	
<p>Analys och bedömning</p> <p>Två av fem indikatorer som mäter måluppfyllelsen uppnådde målvärdet, två nådde delvis målvärdet och en nådde inte målvärdet. För två av indikatorerna finns inget utfall för 2024, utan jämförelse har gjorts med senast kända värde. Två av indikatorerna mäts var tredje år. Näst gång mätning sker 2025. För 2024 har därför inget målvärde angivits i budget. Sammantaget innebär det att det övergripande målet uppnås. I fullmäktiges målbeskrivning anges att faktorer som trygg miljö, studier, egen försörjning, meningsfullhet och god hälsa är grundförutsättningar för ett gott liv. Genom att satsa på förebyggande åtgärder och tidiga insatser mot psykisk ohälsa minskar konsekvenserna för såväl de enskilda individerna som det framtida välfärdssamhället.</p> <p>En uppdaterad välfärdsredovisning har tagits fram för att ge underlag till hälsofrämjande inriktningar för kommande arbete. Under året har föreläsningar riktade till vårdnadshavare genomförts i samverkan med Mini-Maria och polismyndigheten. Samarbetsprojektet "krogar mot knark" inom Stenungsund, Tjörn och Orust</p>	

Mål	Måluppfyllelse
fortgår. I samverkan med Orustnätverket mot våld i nära relationer har information och aktiviteter arrangerats i samband med det nationella initiativet en vecka fri från våld.	
Fritidsenheten har också fortsatt att stödja föreningslivet. I ett samarbete mellan fritidsenheten och socialtjänsten föreningarna fått information om hur orosanmälningar görs och socialtjänstens uppdrag. Denna satsning har mottagits mycket positivt och bidrar till ett starkare samarbete mellan kommunen och föreningslivet.	
Arbetet med att stärka och synliggöra strukturen med samverkan mellan kommunen, öppenspsykiatriska mottagningen och vårdcentralen som påbörjats fortsätter under 2025.	
En seniormässa har genomförts för att visa på vilket utbud det finns i kommunen, hos regioner, föreningar med flera. Temat var ökad kunskap om krisberedskap, föreläsningar och aktiviteter med syfte att främja hälsan. Mässan erbjuder även en mötesplats för social samvaro.	
I arbetet med att minska skolfrånvaron var gemensamma rutiner och det skolsociala teamet två viktiga framgångsfaktorer.	
Sektor lärande och sektor omsorg har genomfört samverkansdagar för barn och ungas bästa och under hösten genomfördes en gemensam utbildningsdag.	
Kultur, bibliotek och fritid spelar en avgörande roll i att stärka den sociala hållbarheten i kommunen. Dessa verksamheter är viktiga plattformar för gemenskap, kreativitet och kunskapsutveckling och bidrar till ett mer inkluderande och demokratiskt samhälle.	
Ett av årets viktiga initiativ var införandet av en trygghetstrappa på fritidsgårdarna. Trygghetstrappan bygger på olika nivåer av regler och åtgärder som syftar till att skapa en trygg miljö för alla besökare.	
En ny översiktsplan 2040 och nytt bostadsförsörjningsprogram med fokus på bostäder för alla, har betydelse för en social hållbar utveckling. Likaså utvecklingen av kollektivtrafik och mobilitet, ny fast förbindelse till Orust samt prioriteringar i regional infrastrukturplan.	

Mål- uppfyllelse	Utfall 2024	Mål 2024	Utfall 2023	Indikator
-	4 (2022)	-	11 (2019)	Andel elever i åk. 9 (15 år) som har använt narkotika överhuvudtaget (%)
-	7 (2022)	-	13 (2019)	Andel elever i åk. 9 (15 år) som intensivkonsumerar alkohol någon gång i månaden eller oftare (%)
■	13	Minska	6	Ungas hälsa i åk. 4, andel (%), som mår dåligt eller mycket dåligt just nu.
◆	11	Minska	9	Ungas hälsa i åk. 8, andel (%), som mår dåligt eller mycket dåligt just nu.
●	83	Öka	79	Andel elever som har mindre än 15 % frånvaro (%)
◆	5,5 (2022)	Minska	5,3 (2021)	Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)
●	12 (2023)	Minska	13 (2022)	Invånare 0-19 år med låg ekonomisk standard, andel (%)

Analys och bedömning

Drogvaneundersökningen görs var tredje år, senast under 2022. Resultatet visade att andelen som använt narkotika eller intensivkonsumerar alkohol minskade jämfört med föregående undersökning 2019.

Undersökningen genomförs nästa gång år 2025.

Andelen som mår dåligt eller mycket dåligt av unga i åk 4 och åk 8 har tyvärr ökat jämfört med föregående år. Ökningen är oroväckande och då målvärdet är att andelen ska minska innebär det ingen respektive delvis måluppfyllelse. Värdet är dock svårt att relatera till då vi inte har något att jämföra med. Orust har gått med i elevhälsodataväst vilket innebär att vi framgent kan jämföra oss med andra kommuner. Då kan flera olika frågor relaterat till psykisk ohälsa sammanvägas till ett värde.

Andelen elever som har mindre än 15 % frånvaro har ökat jämfört med 2023 vilket gör att målvärdet uppnås. Utfallet är positivt men en högre närvaro än så eftersträvas. Olika åtgärder har genomförts. Flera rutiner har skärpts och frånvaroarbetet intensifieras.

För andel invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar är det senaste värdet för 2022. Jämfört med 2021 har andelen ökat något vilket ger delvis måluppfyllelse. Utveckling av arbetssätt och insatser för ungdomar inom

Mål-uppfyllelse	Utfall 2024	Mål 2024	Utfall 2023	Indikator
				det kommunala aktivitetsansvaret har gjorts. Bland annat har ungdomar mellan 16-18 år skrivits in på introduktionsprogrammet för att kunna ha praktik. Det finns ett ökat behov av lågtröskelverksamhet då en del ungdomar behöver en mer anpassad sysselsättning med allt från samtal till anpassad arbetsträning. Arbetsmarknadsenheten kommer att kunna ta emot ungdomar under 18 år för arbetspraktik i de fall skolan inte hittar lämplig praktikplats. Andel invånare 0-19 år med låg ekonomisk standard har ett års eftersläpning. Andelen för 2023 har minskat något jämfört med 2022 vilket också är målsättningen. Rikets andel var 17 % för 2023.

Målområde Attraktiv arbetsgivare

Mål	Måluppfyllelse
5. Kompetensförsörjningen ska tryggas genom fokus på ett hållbart arbetsliv	
<p>Analys och bedömning</p> <p>Samtliga sju indikatorer som mäter måluppfyllelsen uppnådde målvärdet vilket innebär att det övergripande målet uppnåddes. I fullmäktiges målbeskrivning nämns att alla medarbetare känner trivsel, engagemang och arbetsglädje på sin arbetsplats. Sjukfrånvaron ska minska och en hög motivation, delaktighet och en positiv känsla ger stolta medarbetare och goda förutsättningar till utveckling av verksamheten.</p> <p>Att sänka sjukfrånvaron har fortsatt varit i fokus. Ett arbetsmiljöpris utlystes i syfte att sprida goda exempel i kommunen på ett framgångsrikt arbetsmiljöarbete. En strategisk kommunövergripande grupp har startats upp med fokus på att sänka sjukfrånvaron. Under året har ett samarbete med Högskolan väst och flera andra kommuner inom Fyrbodals inlett och de har tillsammans genomfört en enkätundersökning med fokus på sjuktal och friskfaktorer i syfte att sänka sjuktalet. Resultatet av enkätundersökningen visar på vikten av att ha närvarande chefer och att schemat i omsorgen kan ha påverkat kommunens sjuktal. Under året har sjukfrånvaron i kommunen minskat vilket indikerar att arbetet har haft effekt.</p> <p>En kompetensförsörjningsplan för 2024-2028 har tagits fram under året. Där ser man bland annat kommande kompetensbehov per sektor men också övergripande åtgärder som behöver genomföras för att klara kompetensutmaningen.</p> <p>En framtida utmaning är att antalet äldre i kommunen ökar samtidigt som antal invånare i arbetsför ålder minskar. För att möta denna utmaning behöver vi utveckla nya arbetssätt och ta tillvara på de resurser och den kompetens som redan finns hos befintliga medarbetare. Det behövs utveckling och innovation. Digitaliseringen är ett verktyg för att effektivisera arbetet.</p>	

Mål-uppfyllelse	Utfall 2024	Mål 2024	Utfall 2023	Indikator
	9,6	Minska	10,0	Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, (%)
	82	Bibehålla	81	Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Totalindex
	83	Bibehålla	83	Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Motivationsindex
	82	Bibehålla	81	Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Styrningsindex
	81	Bibehålla	81	Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Ledarskapsindex
	72,0 (2023)	Öka	69,4 (2022)	Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel (%)
	92	Bibehålla	88,8	Andel stolta medarbetare med Orust kommun som arbetsgivare, totalt kommunen (%)
<p>Analys och bedömning</p> <p>Sjukfrånvaron var fortsatt hög men minskade jämfört med föregående år och därmed uppnåddes målvärdet. Det prioriterade arbetet med att sänka sjukfrånvaron har haft effekt, men ambitionen är att sänka sjukfrånvaron ytterligare. Ytterligare insatser behöver genomföras och ytterligare analyser behöver göras av resultatet.</p> <p>Samtliga index som mäter medarbetarengagemanget visar än en gång ett mycket gott resultat. Totalindex för kommunen blev 82, vilket var något högre än föregående år och högre än snittet för Sveriges kommuner. Motivationsindex blev ett lika högt värde som 2023. Värdet tyder på engagerade medarbetare som är motiverade i sitt arbete. Över 1 000 personer har svarat i enkäten att deras arbete känns meningsfullt. Även styrningsindex</p>				

Mål-uppfyllelse	Utfall 2024	Mål 2024	Utfall 2023	Indikator
				<p>ökade jämfört med föregående år vilket kan bero på många faktorer. Under 2024 utbildades alla chefer i såväl ledarskap som analys, vilka är viktiga grunder i en god styrning. Omsorgen har fortsatt sitt arbete med måldagar med all verksamhet vilket sannolikt bidrar till en tydlighet kring mål och styrning. Ledarskapsindex bibehåller ett högt värde. Ett nära ledarskap där vi undviker allt för stora personalgrupper för att möjliggöra ett gott ledarskap överensstämmer med de värderingar som genomsyrar Orust kommuns chefsplattform.</p> <p>Andelen heltidsarbetande var 2023 72,0 %, vilket var en ökning jämfört med 2022 med 2,6 %-enheter (69,4 %). Målsättningen var att öka andelen och därmed uppfylldes målvärdet. Det finns en eftersläpning i utfallet med ett år och utfallet för 2024 presenteras först i april 2025. Att andelen heltidsarbetande ökar är mycket positivt och en viktig del i kompetensförsörjningsprocessen. Det hade varit önskvärt om andelen ökade i snabbare tempo, då framför allt kvinnor i stor utsträckning fortsatt arbetar deltid.</p> <p>Andel stolta medarbetare med Orust kommun som arbetsgivare ökade till 92 %! Målvärdet är satt till att tidigare års resultat ska bibehållas, vilket gör att målvärdet uppfylldes med råge. Gott ledarskap och gott medarbetarskap är sannolikt två ingredienser i detta resultat. En satsning på att lyfta fram kommunens goda arbete i sociala medier är sannolikt också en avgörande komponent.</p>

Redovisning av kommunfullmäktiges riktade uppdrag

Kommunfullmäktige beslutade om 12 riktade uppdrag i budget 2024 med plan 2025-2026. Utgångspunkten är att de riktade uppdragen ska genomföras under mandatperioden 2023-2026 om inget annat anges.

Sammanfattande måluppfyllelse och analys

Av totalt 12 riktade uppdrag till sektorerna att arbeta med under planperioden är nio uppdrag påbörjade och delvis uppfyllda/på god väg och tre uppdrag genomförda.

Teckenförklaring	
Uppfyllt	
Delvis uppfyllt/på god väg	
Ej uppfyllt	

Målområde attraktiv kommun

Uppdrag	Kommentar	Mål-uppfyllelse
b) Alla verksamheter arbetar för att ligga i framkant när det gäller teknikutvecklingen.	<p>Kommunen har gjort flera framsteg inom digitalisering och effektivisering av processer under året. En avatar för rekrytering, digital referenstagning och en HR-portal har implementerats. Arbetet med digital onboarding och digital introduktion för nyanställda pågår. Ringnätsprojektet har pågått under året och sträckorna Ellös – Henån och Varekil – Svanesund är driftsatta. Sträckan Svanesund - Henån driftsätts under 2025. E-tjänster och integrationer har utvecklats för att förbättra ärendehantering och kundfakturor skickas nu i allt högre grad digitalt. Kommunen har deltagit i SKRs projekt Handslaget gällande digital post. Detta arbete kommer att intensifieras under 2025.</p> <p>Inom sektor lärande har AI-baserade verktyg introducerats och digitaliseringen av nationella prov påbörjades. Inom samtliga sektorer har digitalisering av blanketter och användning av AI lett till snabbare och mer effektiva processer. Sektor omsorg har påbörjat arbetet med säker digital kommunikation. Sektor samhällsutveckling har implementerat flera nya e-tjänster och även förbättrat arbetsmiljön med temperaturgivare i hamnens servicebyggnader. Miljöenheten har tagit ett stort steg framåt genom att börja använda ChatGPT och GPI:er (Generative Pre-trained Transformers). Användningen av dessa verktyg har lett till snabbare handläggning av ärenden och en mer konsekvent och datadriven bedömning, vilket förbättrar kvaliteten på beslut och processer.</p> <p>Totalt sett har betydande framsteg gjorts inom digitalisering och effektivisering, men vissa projekt har fördröjts.</p>	
d) Hyresrätter ska prioriteras vid markanvisningar.	Under året har arbetet med att prioritera hyresrätter vid markanvisningar präglats av utmaningar kopplade till marknadsläget och ekonomiska förutsättningar. Det statliga investeringsstödet för byggnation av hyresrätter har avskaffats,	

Uppdrag	Kommentar	Mål-uppfyllelse
	<p>vilket har lett till att hyrorna i nyproducerade bostäder blir höga och därmed svåra att matcha med hyresgästernas betalningsförmåga. Detta har gjort det svårt att uppnå en hållbar ekonomisk modell för nyproduktion av hyresrätter.</p> <p>Det rådande marknadsläget har också bidragit till att exploatörer i stor utsträckning avvaktar med nybyggnationer. Trots dessa utmaningar fortsätter kommunen sitt samarbete med Stiftelsen Orustbostäder för att möjliggöra byggnation av hyresrätter i tätorterna. Genom denna samverkan strävar vi efter att skapa förutsättningar för ett ökat utbud av hyresrätter som kan bidra till kommunens bostadsförsörjning</p>	
<p>e) Utred kostnad och hur ett erbjudande kan se ut där alla elever i högstadiet och gymnasiet erbjuds ett fritidskort för resa kollektivt med buss på fritiden.</p>	<p>Ett underlag har tagits fram och presenterats i budgetprocessen för politiken utifrån olika alternativ och kostnader för dessa. I budget 2025 genomförs en satsning på ca 200 000 kr där gymnasieungdomar erbjuds ett fritidskort för att resa kollektivt under sommarlovet med en egenavgift på 300 kr/kort.</p>	<p>●</p>
<p>f) Utred en breddning av kulturhuset Kajutans verksamhet med tillhörande scenutbyggnad.</p>	<p>En arbetsgrupp har arbetat fram tre scenarier i en förstudie som presenteras i början av 2025. Alternativen är att utveckla verksamheten inom fastighetens väggar, bygga ut inom befintlig detaljplan eller ta fram en ny detaljplan för en större ut- och ombyggnation.</p>	<p>◆</p>
<p>g) Parkenheten fortsätter att utvecklas med fokus på utomhusmiljön och trivselhöjande åtgärder i våra fyra tätorter.</p>	<p>Under året har flera viktiga insatser genomförts inom parkverksamheten för att främja trivsel, estetik och hållbarhet i kommunen. I början av året förstärktes parkenheten med en säsongsanställd, vilket bidrog till att öka kapaciteten för skötsel och utveckling av våra grönytor. Verkstad och förråd på Lunden har också iordningställt för att effektivisera arbetet.</p> <p>Under året spreds glädje i våra tätorter med alla hjärtans dag- och påskpynt, vår- och höstblommor samt utsmyckning inför halloween och jul i de fyra större tätorterna. Blomsterplanteringen mottogs mycket positivt av kommuninvånarna.</p> <p>Den ökade mängden besökare i våra tätorter under sommaren genererade även större behov av avfallshantering, något som hanterades effektivt av parkenheten.</p>	<p>◆</p>
<p>h) Fokus på att ytterligare utveckla kunskapsresultaten i grundskolan.</p>	<p>Olika aktiviteter pågår eller har genomförts under året:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fokus på att identifiera F (ej godkända betyg) och arbete med att få fler elever att nå målen i alla ämnen. • Uppföljning av läsa-, skriva- och räknagarantin. • Arbete med högre närvaro bland elever, då hög närvaro ger högre kunskaper. • PALS - är en evidensbaserad modell som har utvecklats för att möta utmaningarna i skolan. Ett värdegrundsbaserat arbete. PALS riktar sig till skolans personal och ger verktyg för att hantera skolvardagen med eleverna på ett så bra sätt som möjligt. • Skolsocialt team - Orust, vilket syftar till att förebygga skolproblematik och/eller problematik kring frånvaro. Två barn- och ungdomssamordnare arbetar såväl förebyggande som åtgärdande i Samverkan med socialtjänsten. 	<p>◆</p>

Uppdrag	Kommentar	Mål-uppfyllelse
	<ul style="list-style-type: none"> Kompetensutveckling för elevhälsan gällande digitala resurser och möjligheter. <p>Trenden är att gymnasiebehörigheten blivit bättre över tid, dock inte vårterminen 2024. För vårterminen 2025 ser sektorn att behörigheten för årskurs 9 kommer skilja sig mer mellan skolorna.</p>	
i) Vi skapar "En väg in" för alla ärenden som företagare har till kommunen.	Uppdraget avslutades i samband med årsredovisningen 2023.	

Målområde hållbart samhälle

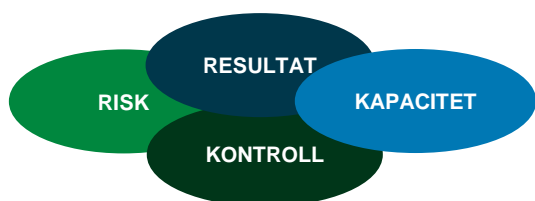
Uppdrag	Kommentar	Mål-uppfyllelse
j) Arbeta fram innovativa lösningar för att utveckla cykelleder där det är fysiskt och ekonomiskt möjligt.	<p>Under året har arbetet med att utveckla cykelleder genom innovativa lösningar fortlöpt. En viktig åtgärd har varit byggandet av en gång- och cykelväg i trä samt återvunnen asfalt längs Färjevägen i Svanesund. Projektet, som delfinansieras av Vinnova och Orusts Sparbank, har genomgått en något försenad byggprocess, bland annat på grund av borttagning av parkslide. Trots detta har vägen nu färdigställts och utgör en första delsträcka mot ett utbyggt gång- och cykelvägnät ner till färjeläget. Denna lösning, som använder återvunnen asfalt och trä, har inte bara bidragit till en mer hållbar byggnation utan även gett oss erfarenheter som kan användas i framtida projekt. Bedömningen är att kostnaderna blev lägre än om Trafikverket hade byggt vägen.</p> <p>Cykelplanen, som är en del av den övergripande cykelstrategin, har också reviderats för att bättre spegla de utbyggda sträckorna och identifiera ytterligare områden för cykelvägar. I den reviderade planen planeras nya cykelvägar, där grusvägar kommer att användas där det är fysiskt och ekonomiskt lämpligt. Detta tillvägagångssätt gör det möjligt att anlägga fler meter cykelväg till en lägre kostnad jämfört med VGU-standard, vilket stärker tillgången till cykelinfrastruktur utan att överstiga budgetramarna.</p>	
k) Utred hur vi kan utveckla och bredda vuxenutbildningens lärocentrum så att fler kan studera på distans inom yrkes- och högskoleutbildning.	Hösten 2024 startades en grundlärocentrumutbildning för fritidshem via Högskolan Kristianstad och Orust lärocentrum. Söktrycket var högt, men endast 8 av cirka 200 sökande började utbildningen, eftersom många inte uppfyllde behörighetskraven. Utbildningen erbjöds i en erfarenhetsbaserad variant med 150 högskolepoäng, där 30 poäng kunde valideras för de som hade minst 3 års yrkeserfarenhet. För höstterminen 2025 planeras en "vanlig" utbildning på 180 högskolepoäng utan krav på yrkeserfarenhet, för att öka antalet behöriga sökande. Samverkan kommer ske med Uddevalla lärocentrum, där 30 platser delas mellan Orust och Uddevalla. Samverkan kommer att ske med tentamensskrivningar, sammanslagning av praktiska moment och uppkoppling mot Kristianstad. Intresset för F-3 grundskollärocentrumutbildningen via Karlstad har däremot minskat, och kommunen har inte fått tilldelning av de efterfrågade lärartjänsterna.	
l) Se över regelverk så att det främjar uppsättande av solceller på tak inom detaljplanlagt område med förenklad och	Förvaltningen har fört en dialog med kommunstyrelsens arbetsutskott om uppdraget. En presentation om hur förvaltningen arbetar med frågan tillsammans med miljö- och byggnadsnämnden har presenterats. En omvärldsbevakning har gjorts avseende taxan, och där avviker inte Orust i förhållande	

Uppdrag	Kommentar	Mål-uppfyllelse
snabb tillståndsgivning till låg taxa.	till andra kommuner. Om taxan ska sänkas så får skattekollektivet bekosta detta. Miljö- och byggnadsnämnden har rutiner för bedömningar i ärenden som är planstridiga. Förvaltningen begär idag in fullständiga handlingar om det saknas underlag, för att kunna göra en fullständig beredning till miljö- och byggnadsnämnden.	
m) Verksamheten inom omsorg, särskilda boenden, får tillsammans med kostenheten i uppdrag att ta fram en handlingsplan med aktiviteter som syftar till att öka brukarnas nöjdhet med maten, måltidsmiljön och måltidssituationen samt att se över och implementera riktlinjer för måltid.	En handlingsplan för kost har upprättats och följs enligt plan, som en del i målet att skapa Sveriges bästa äldreomsorg. Fokus ligger på att inte bara erbjuda god och näringsrik mat, utan också på att skapa en trivsamt måltidssituation, inklusive miljö, dukning och uppläggning. Halvårsvisa kostombudsmöten hålls för att diskutera förbättringar som portionsstorlekar, populära måltider och kostbudget. Efter utbildning via Hushållningssällskapet har förändringar märkts inom områden som måltidsmiljö, dukning och mellanmål med mera. Arbetet har fokuserat på att öka nöjdheten bland äldre matgäster genom att förbättra matens kvalitet och variation samt skapa en trevligare måltidssituation. Insatser har inkluderat att tydliggöra skillnader mellan vardag och helg med säsongsinspirerade godsaker och uppdatering av "guldkantssortimentet". En ny e-tjänst för anpassad kostbeställning har implementerats, vilket har förbättrat både säkerheten och effektiviteten. Genom utbildningar och samarbete mellan kostpersonal och omsorgspersonal har en bättre förståelse för äldres behov skapats, vilket lett till mer individanpassad kost. Effekterna har lett till ökad nöjdhet och delaktighet bland de äldre och ett stärkt samarbete mellan personalen. Arbetet kommer att fortsätta för att ytterligare förbättra kvaliteten på måltiderna.	◆
n) Sektor lärande får tillsammans med kostenheten i uppdrag att ta fram en handlingsplan med aktiviteter som syftar till att öka skolelevernas nöjdhet med maten, måltidsmiljön och måltidssituationen samt att se över och implementera riktlinjer för måltid.	Under året har verksamheten tagit fram aktiviteter och rutiner för att öka nöjdheten bland skolelever och andra matgäster. Detta arbete har haft fokus på att förbättra både matens kvalitet och variation samt måltidsmiljön och måltidssituationen. En ny rutin att räkna tallrikar i skolorna har införts för att få en bättre översikt över hur många elever som äter och vilka maträtter som är mest populära. På skolmatsedeln har sex vegetariska rätter, som visat sig särskilt omtyckta, fastställts och nya vegetariska rätter testas i mindre omfattning innan de införs som ordinarie servering. Sektor lärande har gjort brukarenkäter som belyser uppdragets intentioner. Svaren kommer analyseras och vara grund till åtgärder tillsammans med kostenheten, men här är sektorerna inte framme ännu.	◆

Finansiell analys

I detta avsnitt görs en finansiell analys av Orust kommuns sammanställda redovisning och kommunen. Sammanställd redovisning är att jämföra med benämningen koncernredovisning som används i den privata sektorn. I kommunens sammanställda redovisning ingår Stiftelsen Orustbostäder. I analysen kommer varje avsnitt att inledas med en analys utifrån koncernen för att avslutas med kommunen.

För att bedöma finansiella förutsättningar i ett vidare perspektiv än de övergripande finansiella målen används den så kallade RK-modellen. Modellen bygger på fyra viktiga grundstenar: det finansiella resultatet, kapacitetsutvecklingen, riskförhållanden samt kontrollen över den finansiella utvecklingen.

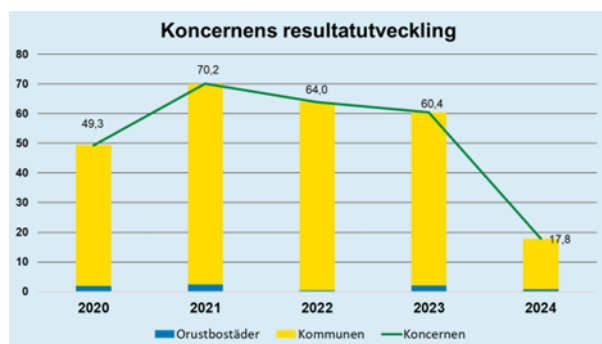

Resultat och kapacitet

Årets resultat

Resultatet för den kommunala koncernen uppgick till ett överskott på 17,8 mnkr varav kommunen bidrog med 17,0 mnkr och Orustbostäder med 0,8 mnkr. Koncernens resultat var 42,6 mnkr lägre än föregående år. Stiftelsen Orustbostäders resultat var 1,2 mnkr jämfört med 2023.

Under de tre senaste åren har intäkterna ökat med ca 70 mnkr per år. Under samma treårsperiod har kostnadsökningen gått från att vara 70-75 mnkr till att under 2024 vara 108 mnkr. Främsta orsaken till detta är högre personal- och pensionskostnader inom kommunen.

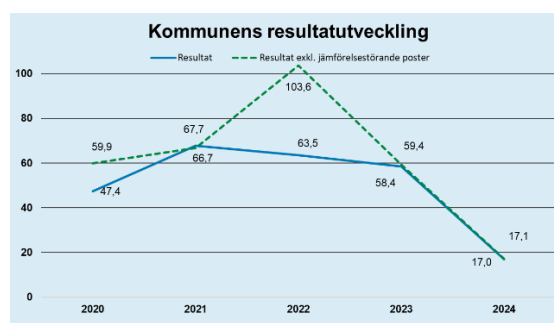

Fullmäktige har inte beslutat om budget för koncernen. Stiftelsen beslutar om årsvis budget medan fullmäktige beslutar om budget och flerårsplan för kommunen. Tillsammans uppgick budgeterat resultat för koncernen till 3,7 mnkr. Utfallet innebär en positiv budgetavvikelse på 14,1 mnkr.

Budgetavvikelsen återfinns främst hos kommunen och analyseras under avsnittet driftredovisning.

Kommunen har varken erhållit utdelning eller utbetalat något koncernbidrag till Stiftelsen Orustbostäder under 2024.

Kommunen redovisade ett positivt resultat om 17,0 mnkr, vilket var en försämring med 41,4 mnkr jämfört med föregående år. Den främsta förklaringen till det lägre resultatet var att personalkostnaderna har ökat på grund av planerade personalutökningar inom sektor Omsorg samt ökade pensionskostnader på grund av en fortsatt hög inflation. Ökade intäkter för skatt, generella statsbidrag och utjämning täckte till stor del de planerade kostnadsökningarna.

Jämförelsestörande poster

I kommunens resultat ingick jämförelsestörande poster med -0,1 mnkr. Eftersom ändrade redovisningsprinciper avseende exploateringsredovisning innebär att kommunen får en större volatilitet i resultatet bedöms hela exploateringsverksamheten vara en post som ska ingå i jämförelsestörande poster. I årets poster ingår exploateringsverksamheten med -1,2 mnkr och resterande del av jämförelsestörande poster avser utrangeringar och reavinst/förluster om 1,0 mnkr under året. De största försäljningarna avser reavinst om 0,8 mnkr vid försäljning av markområdet Triangeln i Svanesund till Orustbostäder samt flertalet mindre markförsäljning om 0,5 mnkr. Utrangeringar om 0,3 mnkr har gjorts för bokförda värden vid reinvestering i trygghetslarm och Varekils skola.

Resultatet exklusive jämförelsestörande poster uppgick till 17,1 mnkr. Det kan jämföras med föregående år då resultatet exklusive jämförelsestörande poster uppgick till 59,4 mnkr.

Resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag

Finansiellt långsiktigt mål

Verksamhetens resultat kommun ska vara positivt och uppgå till 2-4 % av skatter och statsbidrag.

Kommunens resultat var 1,5 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Generellt brukar ett positivt resultat som motsvarar 2-4 % av skatteintäkter och generella statsbidrag betraktas som god ekonomisk hushållning, vilket också är ett av kommunens finansiella mål. För Orust innebär 2-4 % ett positivt resultat om cirka 20-40 mnkr. Med en sådan nivå på resultatet brukar de flesta kommuner på egen hand

klara av att över en längre tidsperiod finansiera sina ersättningsinvesteringar och nödvändiga nyinvesteringar utan att ta lån.

Det finansiella budgetmålet för 2024 var 0,3 % vilket har uppfyllts. Det långsiktiga målet om 2 % har inte uppfyllts. De stora kostnadsökningarna för personal- och pensionskostnader var den främsta orsaken till att det långsiktiga målet inte uppnåddes för året. Det innebär att kommunens kortsiktiga finansiella handlingsutrymme påverkades genom en minskad soliditet och ett ökat upplåningsbehov för att finansiera den höga investeringsnivån under 2024.

Årets intäkter och kostnader

Koncernens totala intäkter exklusive jämförelsestörande poster ökade med 69,6 mnkr eller 4,8 % jämfört med föregående år och uppgick till 1 514,9 mnkr.

Koncernens totala kostnader exklusive jämförelsestörande poster ökade med 111,1 mnkr eller 8,0 % och uppgick till 1 497,0 mnkr.

Eftersom Orustbostäder utgör en mindre del av de sammanställda räkenskaperna så görs den fördjupade intäkts- och kostnadsanalysen enbart på kommunens räkenskaper.

Kommunens totala intäkter exklusive jämförelsestörande poster uppgick till 1 454,7 mnkr, vilket var en ökning med 67,5 mnkr eller 4,9 % jämfört med 2023.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning utgjorde 78 % av de totala intäkterna. Tillsammans uppgick dessa intäkter till 1 141,8 mnkr, vilket innebar en ökning om 45,4 mnkr jämfört med 2023. Skatteintäkterna har ökat med 7,1 mnkr och de generella statsbidragen har ökat med 38,3 mnkr. En orsak är att vi har allt fler äldre vilket ger en högre ersättning i kostnadsutjämningsystemet. Därutöver har fastighetsavgiften ökat med 7,2 mnkr och inkomstutjämningsbidraget med 9,4 mnkr jämfört med 2023. Under 2024 ökade antalet invånare med 19 personer, men det får genomslag på skatteintäkterna först 2025.

Verksamhetens intäkter exklusive jämförelsestörande poster uppgick till 309,1 mnkr, vilket var en ökning med 21,4 mnkr eller 7,5 % jämfört med föregående år. Största delen avser intäktsökningar från de affärsdrivande verksamheterna Vatten och avlopp samt Avfall. Avfallsverksamheten står för den största

intäktsökningen om 10,4 mnkr medan Vatten och avlopp har ökat med 8,1 mnkr. Trots den stora intäktsökningen har avfallstaxan under 2024 varit för låg för att täcka sina verksamhetskostnader och har därför skattefinansierats med 1,1 mnkr.

Verksamhetskollektivet har skattefinansierats med 0,7 mnkr och äldre deponier har skattefinansierats med 0,4 mnkr. Hushållskollektivet gick med ett mindre överskott om 0,4 mnkr som har fonderats.

Erhållna bidrag och gåvor har minskat med 6,6 mnkr. Bidrag från Migrationsverket har minskat med 1,4 mnkr och övriga statsbidrag har minskat med 2,0 mnkr. Ersättningen för personlig assistans från Försäkringskassan fortsätter att minska med 1,3 mnkr. Förändringen beror främst på en minskad omfattning av miljöåtgärder under 2024 och att kommunen under 2023 erhöll statsbidrag för elstöd. Några av de nya statsbidrag som tillkommit under året var för förpackningsinsamling inom Avfall och för civilt försvar.

Kommunen har under året erhållit fastigheten Burås skolmuseum i Svanesund som gåva till ett värde om 1,0 mnkr.

Övriga större engångsintäkter har erhållits om 4,9 mnkr för viten i samband med entreprenader, försäkringsersättningar och ändrad faktureringsmodell för personalleasade fordon.

Kommunens totala kostnader exklusive jämförelsestörande poster uppgick till 1 437,2 mnkr, vilket var en ökning med 109,5 mnkr eller 8,2 % jämfört med 2023.

Verksamhetens kostnader (exklusive avskrivningar och jämförelsestörande poster) ökade med 98,0 mnkr och uppgick till 1 337,3 mnkr. Kostnadsutvecklingen motsvarade 7,9 % jämfört med föregående år och ligger fortfarande på en hög nivå jämfört med åren 2022 och tidigare. Den höga inflationen var en bidragande faktor till kostnadsökningarna under 2024.

Personalkostnader (inklusive pensionskostnader och löneskatt) uppgick till 869,3 mnkr och utgjorde 60 % av de totala kostnaderna. Jämfört med 2023 ökade personalkostnaderna med 73,1 mnkr eller 9,2 %.

Kostnad för löner till arbetstagare ökade med 32,9 mnkr. Ökningen är en effekt av fler anställda inom omsorg och årets löneökningar. Den genomsnittliga löneökningen inom kommunen var

3,62 %, vilket motsvarade ca 19 mnkr exklusive arbetsgivaravgifter.

Arbetsgivaravgifterna har ökat med 12,3 mnkr beroende på de högre personalkostnaderna.

Pensionskostnaderna ökade med 27,9 mnkr. Kostnaden för pensionsavsättning ökade med 18,9 mnkr, vilket främst beror på den höga inflationen och engångskostnader för övertagande av pensionsskuld för medarbetare som varit anställd i annan kommun. En hög inflation innebär högre kostnader för värdesäkring i avsättningen.

Verksamheternas kostnader i övrigt (tjänster, entreprenader, varor, bidrag mm) uppgick till 468,0 mnkr, vilket var en ökning med 24,9 mnkr eller 5,6 % jämfört med 2023. De största kostnadsökningarna fanns inom köp av huvudverksamhet 12,3 mnkr, konsultkostnader 3,9 mnkr och reglerade osäkra fordringar (främst inom Omsorg) om 2,5 mnkr.

Inom köp av huvudverksamhet har sektor lärande ökade kostnader om 7,5 mnkr för köp av skolplatser inom grundskola och gymnasiet och sektor omsorg minskade kostnader om 2,5 mnkr för köp av placeringar. Kostnad för renhållningsentreprenad har ökat med 6,8 mnkr.

Vatten och avlopp har ökade konsultkostnader om 2,5 mnkr på grund av kostnader i samband med pågående investeringar som inte får klassificeras som investering och framtagande av 10-årig underhållsplan för vattenverket.

Avskrivningarna ökade med 1,8 mnkr jämfört med 2023 och uppgick till 64,7 mnkr. Att avskrivningarna ökar är en långsiktig konsekvens av kommunens stora investeringsvolym vilket innebär att avskrivningar och andra investeringsrelaterade kostnader kommer fortsätta öka de närmaste åren.

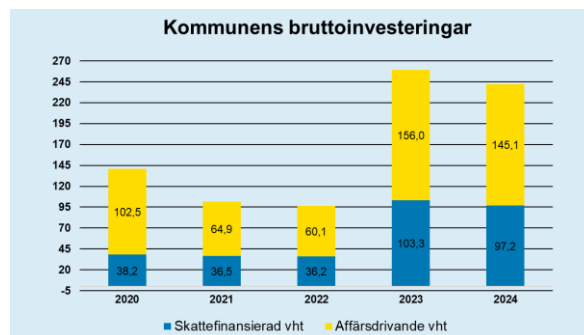
De finansiella intäkterna för kommunen uppgick till 3,8 mnkr, vilket var 0,7 mnkr högre än 2023 och beror på att kommunen erhållit överskottsutdelning från Kommuninvest.

Kommunens finansiella kostnader uppgick till 35,2 mnkr, vilket var 9,7 mnkr högre än föregående år. Räntekostnader för pensioner ökade med 3,0 mnkr på grund av den höga inflationen tidigare år. Räntekostnaden på långsiktiga lån ökade med 6,5 mnkr, vilket beror på högre låneränta vid upptagna lån.

Årets investeringar

Koncernens bruttoinvesteringar uppgick till 250,8 mnkr, vilket var 9,2 mnkr lägre än föregående år.

Kommunens bruttoinvesteringar (immateriella och materiella anläggningstillgångar) uppgick till 242,3 mnkr.

Den totala investeringsvolymen (inklusive finansiella anläggningstillgångar och bidrag till infrastruktur) uppgick till 248,2 mnkr, vilket var 11,6 mnkr lägre än budgeterad nivå. Under året har kommunen erhållit investeringsbidrag om 1,3 mnkr.

De största pågående projekten under 2024 var inom affärsdrivande verksamhet, ombyggnad av Ellös reningsverk och VA-länk väst. Inom skattefinansierad verksamhet var nybyggnation av Svanesunds förskola och renovering av kommunhuset de största projekten. Mer information om kommunens investeringar finns under avsnittet för investeringsredovisning.

Skattefinansiering av investeringar

Finansiellt långsiktigt mål

Kommunens självfinansieringsgrad av investeringarna ska uppgå till minst 45 %.

Självfinansieringsgraden av investeringar mäter hur stor andel av nettoinvesteringarna (bruttoinvestering minus offentliga investeringsbidrag) som kan finansieras med årets resultat justerat för ej likvidpåverkande poster. Över 100 % innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks.

För kommunen uppgick självfinansieringsgraden av nettoinvesteringarna till 48,3 %. Jämfört med 2023 har självfinansieringsgraden av investeringar sjunkit med 16,1 procentenheter.

Den lägre självfinansieringsgraden beror på den höga investeringsnivån och att kommunens lägre resultat inte har klarat av att finansiera investeringarna utan att uppta nya lån.

Trots den höga investeringsnivån uppfyllde kommunen både det långsiktiga finansiella målet om minst 45 % i självfinansieringsgrad och årets budgeterade målnivå på 33,9 %.

Risk och kontroll

En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet visar på att kommunens finansiella handlingsutrymme har stärkts. Kommunens soliditet har minskat något samtidigt som kassalikviditeten har ökat kraftigt. Detta är en indikator på att kommunen har ökat sin upplåning för att på kort sikt kunna hantera betalningsförpliktelser.

Soliditet

Soliditet är ett mått på organisationens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med eget kapital.

Kommunkoncernens soliditet exklusive pensionskulden före 1998 uppgick till 25,9 %, vilket var en minskning med 1,5 procentenheter jämfört med 2023.

Finansiellt långsiktigt mål

Kommunens soliditet (inklusive pensionsskuld som uppstått före 1998) ska svagt öka för att värdesäkra det egna kapitalet och säkerställa att vi klarar det framtida pensionsåtagandet.

Kommunens soliditet uppgick till 28,5 %, vilket var en minskning med 2,4 procentenheter jämfört med 2023. Orsaken till den lägre soliditeten var främst att balansomslutningen har ökat på grund av ökad upplåning och en hög avsättning till pensioner. Inräknat pensionsskulden före 1998 som redovisas som en ansvarsförbindelse i årsredovisningen får kommunen en soliditet på 15,2 %, vilket är en försämring med 1,1 procentenheter jämfört med 2023. Ett av kommunens finansiella mål är att soliditeten svagt ska öka, vilket är en förutsättning för god ekonomisk hushållning. Även om soliditeten för 2024 har minskat något så följer detta kommunens tillfälligt lägre budgeterade nivå om 13,5 % vilket innebar att målet uppnåddes för 2024.

Kommunalskatt

Skattesatsen för 2024 uppgick till 22,46, vilket innebar en sänkt skattesats med 5 öre jämfört med 2023. Sex kommuner i Västra Götaland och 65 kommuner i riket hade högre skattesats än Orust. En hög skattesats begränsar möjligheten till framtida skattehöjning för att skapa finansiellt handlingsutrymme.

Likviditet

Kassalikviditet mäter betalningsförmågan på kort sikt. Normalt eftersträvas ett riktvärde på 100 %, vilket innebär att de likvida medlen är lika stora som de kortfristiga skulderna.

Koncernens kassalikviditet uppgick till 114 %, vilket var en ökning med 14 procentenheter jämfört med 2023.

Kommunens kassalikviditet uppgick till 109 %, vilket var en ökning med 14 procentenheter jämfört med 2023. Den ökade kassalikviditeten innebar att kortfristiga skulder var lägre än likvida medel och

kortfristiga fordringar vid årsskiftet. En kassalikviditetsnivå över 60 % anses utgöra en trygg betalningsberedskap på kort sikt.

Utöver de likvida medlen hade kommunen en outnyttjad checkräkningskredit om 30 mnkr som har nyttjats några tillfällen under året. Likvidberedskapen var god under hela året, tack vare nyupplåning.

Budgetföljsamhet

En god prognossäkerhet innebär att kommunen har god beredskap för att anpassa sig efter förändrade förutsättningar under året. En prognosavvikelse mellan +/- 1 till 2 % av de budgeterade netto-kostnaderna kan betraktas som god prognossäkerhet. I delårsrapporten per augusti var helårsprognosen för nämndernas budgetavvikelse +1,0 mnkr. Budgetavvikelsen för helåret blev +16,5 mnkr. Utfallet blev 15,5 mnkr bättre än prognosen från augusti och i prognossäkerhet innebär det 1,4 %, vilket betraktas som god.

Budgetföljsamhet är ett annat mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära 0 som möjligt. Nämndernas gemensamma budgetavvikelse uppgick till +16,5 mnkr. Det motsvarar en positiv budgetavvikelse på 1,5 %. Samtliga sektorer, förutom ledning och verksamhetsstöd, redovisade en positiv budgetavvikelse. Den enskilt största avvikelsen hade sektor lärande med +7,6 mnkr eller 1,7 %. Sektor omsorg redovisade en positiv budgetavvikelse på 6,5 mnkr (1,4 %) och sektor samhällsutveckling hade 1,2 mnkr (1,4 %). Sektor ledning och verksamhetsstöd redovisade en negativ budgetavvikelse på 0,4 mnkr (-0,5 %).

Sammanfattande bedömning av Orust kommuns finansiella ställning och utveckling

Den ekonomiska utvecklingen för kommunen och koncernen har de senaste åtta åren varit mycket god, tack vare en ökning av skatteintäkter och statsbidrag. För 2024 sjönk resultatet kraftigt till följd av pris- och ränteökningar samt högre pensionskostnader.

Stiftelsen Orustbostäder som ingår i koncernen har haft en stabil ekonomi med överskott de senaste åren. Det är dock inga högre nivåer som kan finansiera kommande nybyggnation, utan nyupplåning fordras.

Kommunens soliditet har de senaste tio åren successivt förbättrats från -10 % (år 2015) till de senaste sex åren positiva värde runt 15-16 %. Det har varit möjligt genom positiva resultat, viss amortering av låneskulden och delvis självfinansiering av investeringarna. Men i jämförelse med andra har kommunen fortfarande en låg soliditet. Snittet bland kommunerna i Västra Götaland var 28 %. Det beror på att Orust har lånefinansierat en större andel av tillgångarna än övriga.

Orusts skattesats var för några år sedan bland den högsta i Sverige. Den är fortfarande högre än många kommuner i Västra Götaland, men beräknas vara bland de fyra lägsta i Fyrbodalen i slutet av mandatperioden. Trots planerade skattesänkningar kommer

skattesatsen fortfarande vara högre än snittet i Västra Götaland som ligger en bit under 22 kronor. Det innebär att kommunen bedriver en dyrare verksamhet än många andra i närområdet.

I jämförelse med andra kommuner har nettokostnadsavvikelsen under de senaste åren minskat inom flera större verksamheter, såsom grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg samt individ- och familjeomsorg. Det är ett tecken på att verksamheten blivit mer effektiv. Nettokostnadsavvikelsen pekar på avvikelsen mellan kommunens faktiska kostnader och de förväntade kostnaderna utifrån vår struktur. Det är ett resultat av ett långsiktigt och stabilt omställningsarbete. Trots att avvikelsen har minskat är alla ovan nämnda verksamheter, utom äldreomsorg och gymnasieskolan dyrare än vad som förväntas utifrån Orusts struktur. Det innebär att Orust har en högre ambitionsnivå eller en lägre effektivitet än vad som förväntas inom dessa verksamheter.

Det kan i sammanhanget också noteras att på Orust är det en lägre andel av invånarna som har insatser enligt LSS, någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, bor i särskilt boende eller har hemtjänst än genomsnittet för alla kommuner.

Under de senaste åren har kommunen förbättrat sin resultatutveckling, men har fortfarande en svag balansräkning. För att bibehålla en god ekonomisk hushållning och för att möta framtidens demografiska utmaningar samt ökade driftkostnader till följd av en hög investeringsnivå under en lång tid, krävs fortsatta effektiviseringar och fokus på ambitionsnivåer och prioriteringar.

Resultatöverföring för verksamheter

I kommunens ekonomistyrningsprinciper ges möjlighet för kommunfullmäktige att besluta om överföring av såväl överskott som underskott för verksamheterna mellan åren.

Tre av fyra sektorer redovisade budgetöverskott. Även om ekonomistyrningsprinciperna tillåter resultatöverföring, så har det inte förekommit på många år. Inom affärsdrivande verksamhet redovisade avfallsverksamheten som härrör till verksamhetskollektivets underskott, medan hushållskollektivet redovisade överskott, vilket fonderas till kommande år. Verksamhetskollektivets underskott påverkade kommunens resultat och skattekollektivet fick delfinansiera verksamheten. Verksamhetskollektivets underskott om 0,7 mnkr kan återställas efter särskilt politiskt beslut.

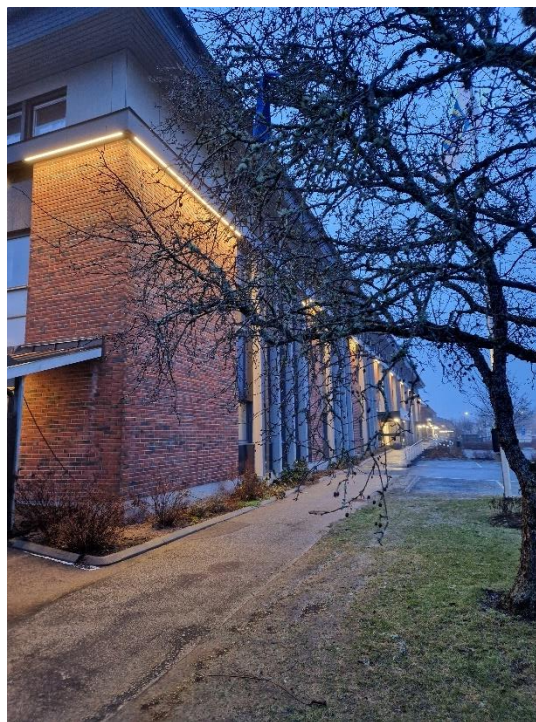
I samband med bokslut 2023 fick verksamheten i uppdrag att under 2024 utreda ett återställande av verksamhetskollektivets underskott på 6 mnkr kommande år. Underskottet på 6 mnkr var ett ackumulerat underskott från flera år efter förändrad redovisningsprincip. Verksamhetens bedömning är att det blir svårt med ett återställande eftersom taxorna måste kraftigt höjas för att täcka både tidigare års underskott och kommande kostnadshöjningar. En risk med en kraftig ökning av taxorna är att

företagen inte kommer till återvinningscentralen med avfallet utan gör sig av med det på ett felaktigt sätt. Från år 2025 har verksamheten en ekonomi i balans och därför föreslås inget återställande.

Sedan 2018 drivs Fyrklövernens äldreboende i Svanesund som en intraprenad. Från 2022 drivs också Strandgårdens och Kaprifolgårdens äldreboende i intraprenadform. Under 2023 startades en intraprenad för kost och lokalvårdsverksamhet Ellösområdet. Intraprenaden får själv under avtalsperioden hantera och reglera uppkomna över- och underskott. Överskott får användas till ändamål som kommer brukarna till del, kompetensutveckling eller alternativt fonderas till högst ett belopp om 0,5 mnkr för kommande behov. Uppkommer underskott ska en plan för återställande upprättas.

Intraprenaden i Ellös kost och lokalvård redovisade ytterligare ett år med ett underskott på 0,3 mnkr (-0,3 mnkr 2023). Intraprenaden startade under 2023 och har därför ingen upparbetad resultatfond att kvitta underskottet mot. Enligt riktlinjerna för intraprenad som driftsform ska en plan för återställande av underskottet upprättas och rapporteras enligt gällande regelverk för uppföljning. För ett år sedan upprättades en handlingsplan som sträcker sig över två år, 2024 och 2025. En uppdaterad handlingsplan har tagits fram för perioden 2025 och 2026.

Övriga intraprenader Kaprifolgården, Strandgården och Fyrklövernens särskilda boende redovisade ingen avvikelse mot budget efter att samtliga nyttjat sin upparbetade resultatfond på 0,5 mnkr vardera med tidigare års överskott. För att undvika framtida underskott behöver även dessa verksamheter vidta åtgärder under 2025.

Yttre renovering av kommunhuset

Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren. Balanskravet avser enbart kommunen, inte koncernen.

Orust kommun uppfyller det lagstadgade balanskravet 2024 med ett resultat exklusive realisationsvinster på 15,7 mnkr. Det finns inga negativa balanskravsresultat att återställa. Jämfört med tidigare år blev balanskravsresultatet lägre.

Balanskravsutredning, mnkr	2024	2023
Årets resultat	17,0	58,4
Reducering av samtliga realisationsvinster	-1,2	-3,2
Vissa realisationsvinster enligt undantagsmöjligheter	-	-
Vissa realisationsförluster enligt undantagsmöjligheter	-	-
Orealiserade förluster i värdepapper	-	-
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	15,7	55,2
Reservering till resultatreserv (RER)	-4,3	-
Reservering till resultatutjämningsreserv (RUR)	-	-2,6
Disponering av resultatutjämningsreserv (RUR)	-	-
Årets balanskravsresultat	11,4	52,6
Synnerligt skäl	-	-
Årets balanskravsresultat efter justering för synnerliga skäl	11,4	52,6
Resultatreserv	4,3	-
Resultatutjämningsreserv	76,7	76,7
Summa	81,1	76,7

Enligt kommunens riktlinjer för resultatreserv får total avsättning uppgå till 5 % av skatter och bidrag, vilket 2024 motsvarar 57,1 mnkr.

Resultatutjämningsreserven avvecklas när resultatreserven uppnår 40 mnkr eller senast år 2033.

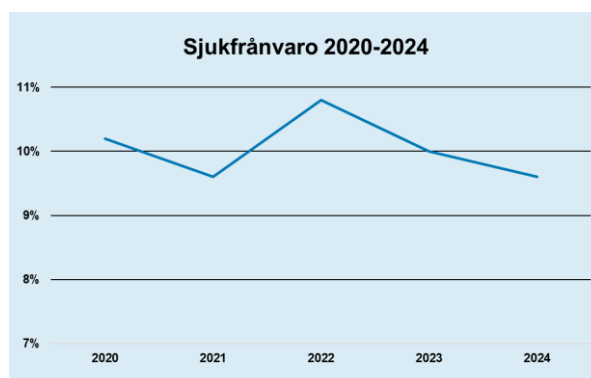
Resultatet efter balanskravsjusteringar uppgick till 1,4 % av skatteintäkter och statsbidrag och möjliggör en maximal reservering med 4,3 mnkr. I enlighet med detta avsätts för året 4,3 mnkr. Resultatreserven och resultatutjämningsreserv uppgår därefter till 81,1 mnkr.

Väsentliga personalförhållanden

I detta kapitel redovisas upplysningar om kommunens personalförhållanden översiktligt. Stiftelsen Orustbostäder som ingår i koncernen redovisas inte här. I vissa fall redovisas 2023 års utfall när uppgifterna jämförs med andra kommuner. För mer information finns ett särskilt arbetsmiljö- och personalbokslut.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron uppgick till 9,6 % (10,0 % 2023). I redovisningen ingår inte timavlönade. Sjukfrånvaron har minskat jämfört med 2023. Andelen långtidssjukskrivningar (60 dagar eller mer) ökade och uppgick till 52,2 % (47,8 % 2023) av den totala sjukfrånvaron. Det innebär att korttidsfrånvaron minskade under 2024.

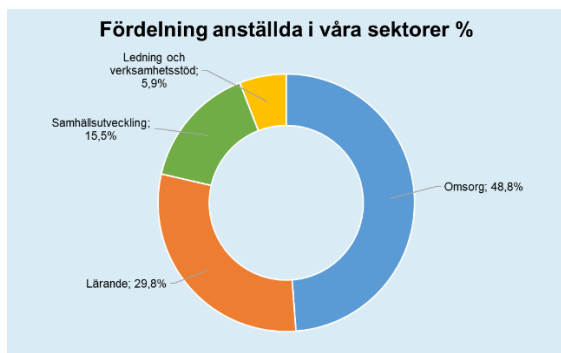

Sjukfrånvaron minskade i samtliga åldersgrupper, men är fortfarande högst i åldersgruppen 50 år eller äldre. Sjukfrånvaron minskade bland både män och kvinnor. Även om sjuktalen blev lägre så är de fortfarande höga när man jämför med andra kommuner.

Sjukfrånvaro	2024	2023
Total sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	9,6 %	10,0 %
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	52,2 %	47,8 %
Sjukfrånvaro för kvinnor	10,7 %	10,9 %
Sjukfrånvaro för män	5,3 %	6,1 %
Sjukfrånvaro i åldrarna 29 år eller yngre	9,2 %	9,8 %
Sjukfrånvaro i åldrarna 30-49 år	9,0 %	9,3 %
Sjukfrånvaro i åldrarna 50 år eller äldre	10,3 %	10,6 %

Våra medarbetare

Vid årsskiftet arbetade 1 308 anställda med månadslön (både tillsvidare- och visstidsanställda), vilket innebar att antalet anställda var något fler jämfört med året innan (1 280).

Av alla anställda med månadslön var andelen visstidsanställda för 2023 5,3 % (5,6 % år 2023). Andelen tillsvidareanställda medarbetare har mellan åren ökat något, medan andelen visstidsanställda har minskat något.

Totalt arbetade kommunens medarbetare 2 066 151 timmar, vilket motsvarade 1 215 årsarbetare (ett årsarbete utgör 1 700 timmar). Antalet årsarbetare har ökat med 43 st jämfört med 2023 (1 172 årsarbetare). Ökningen finns i sektor omsorg och beror på förändringar som ökade volymer i hemtjänst och LSS, nya verksamheter och statsbidrag kopplat till ny socialtjänstlag samt god och nära vård.

Timavlönade medarbetare arbetade sammanlagt 251 402 timmar under 2024, vilket motsvarade 147,9 årsarbeten. Under 2023 motsvarade de timavlönade 146,9 årsarbeten. Det innebär att antalet timavlönade ökade jämfört med 2023. Kommunen hade vid årsskiftet 263 medarbetare som var 60 år eller äldre. Det innebär att 20 % av kommunens totala andel medarbetare som var månadsavlönade kommer att gå i pension under de kommande 5 till 8 åren. Motsvarande siffra året före var 256 medarbetare eller 20 %, det var en oförändrad andel jämfört med 2023.

Under 2024 var den genomsnittliga faktiska pensionsåldern 65,2 år (65 år 2023). Totalt gick 34 medarbetare i pension under året. Det var 20 personer fler än föregående år. Under året arbetade 34 månadsavlönade medarbetare som var 67 år eller äldre i kommunen, vilket var något fler än året innan.

I slutet av 2023 var medelåldern 46,6 år bland kommunens medarbetare. Den har ökat något jämfört med 2022, då den var 46,3 år. Motsvarande siffra för medelåldern i riket (Sveriges kommuner) var 2023 45,1 år.

Kön	medelålder nov 2023
Kvinnor	46,7
Män	46,2
Totalt	46,6

Könsfördelning, medarbetare och chefer

81 % av kommunens medarbetare var kvinnor, vilket är en liten minskning från förra årets 82 %. Av kommunens 81 chefer (81 st 2023) var 79 % kvinnor, vilket var en ökning jämfört med föregående år då 74 % av kommunens chefer var kvinnor.

Könsfördelning chefer

Av kommunens 81 chefer var 79 % kvinnor

Den enskilda chefen hade i genomsnitt 15,1 medarbetare, vilket var 0,3 medarbetare fler än året före. Orsaken beror på att antalet medarbetare har ökat, men inte antalet chefer.

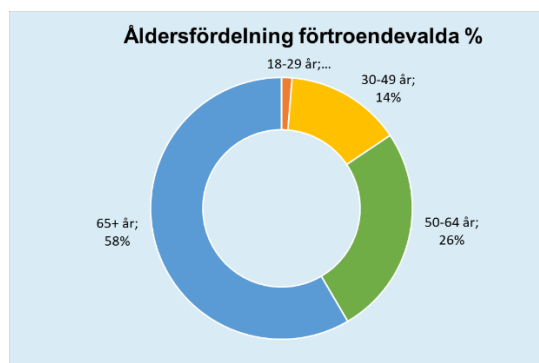
Löneöversynen

Löneöversynen 2024 genomfördes med totalt 15 olika fackförbund. Det totala utfallet för Orust kommun blev 3,62 %. Förhandlingsmodellen som tillämpades var enligt dialogmodellen chef/medarbetare med samtliga fackförbund.

Förtroendevalda

Nationell statistik från 2022 visar att andelen förtroendevalda över 65 år var 34 % i kommunerna. Motsvarande siffra i Orust kommun var 2024 58 % (55 % år 2023).

Vi ligger närmare den nationella statistiken när det gäller andel kvinnor bland förtroendevalda politiker som år 2022 var 43 % i kommunerna och i Orust kommun var andelen kvinnor 38 % 2024. Det var en liten minskning jämfört med 2023 (38,8 %).

Förväntad utveckling

Framtida resultat förväntas ligga på en nivå som betraktas som god ekonomisk hushållning utifrån den senaste budget och flerårsplan som antagits av fullmäktige.

Investeringarna är på en fortsatt hög nivå vilket gör att självfinansieringsgraden för 2025 inte når upp till den långsiktiga målnivån. Övriga finansiella mål bedöms klara den långsiktiga målnivån. Beräknat som ett snitt över planperioden 2025-2027 överstiger samtliga finansiella mål de långsiktiga målnivåerna.

Förutom planerade skattesänkningar 2025 och 2026 påverkas såväl intäkter som kostnader av den demografiska utvecklingen med fler äldre, färre unga och färre i arbetsför ålder.

En stor del av investeringarna avser vatten. Och avloppsverksamheten. Ombyggnaden av avloppsreningsverket i Ellös samt VA-länkar mellan de olika tätorterna är det största projekten. Därutöver pågår bland annat byggnation av en nya förskola och en ny gruppbofast LSS. Den höga investeringsnivån fordrar både nyupplåning och taxehöjningar.

Mer information om kommunens analys av utfall för 2024 finns under avsnittet för finansiell analys.

Beskrivning av definitioner för beräkning av nyckeltal återfinns i avsnittet för definitioner.

På kommunens hemsida kan man läsa beslutat budgetdokument för kommande planperiod 2025-2027.

mnkr		Kommunen			
		Utfall 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
	Verksamhetens intäkter	311	244	250	256
	Verksamhetens kostnader	-1 405	-1 368	-1 401	-1 447
	Skatteintäkter och statsbidrag	1 142	1 185	1 223	1 274
	Finansnetto	-31	-31	-29	-31
	Årets resultat	17	30	43	52
	Soliditet	1 28,5%	26,2%	27,3%	28,8%
	Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	15,2%	14,4%	16,3%	18,4%
	Nettoinvesteringar	2 241	300	150	150
	Självfinansieringsgrad	3 48,3%	34,1%	81,0%	90,7%
	Verksamhetens resultat kommun, andel % av skatteintäkter och statsbidrag	4 1,5%	2,5%	3,3%	4,0%
	Långfristig skuld	951	1 140	1 170	1 182

Räkenskaper

Resultaträkning

mnkr	Not	Sammanställd	Sammanställd	Kommun	Kommun
		redovisning	redovisning	2024	2023
		2024	2023		
Verksamhetens intäkter	1	369	347	309	288
Jämförelsestörande intäktspost	3	2	4	2	4
Verksamhetens kostnader	2	-1 382	-1 283	-1 338	-1 239
Jämförelsestörande kostnadspost	3	-2	-5	-2	-5
Avskrivningar	4	-73	-71	-65	-63
Verksamhetens nettokostnader		-1 086	-1 008	-1 094	-1 015
Skatteintäkter	5	891	883	891	883
Generella statsbidrag och utjämning	6	251	213	251	213
Verksamhetens resultat		56	88	48	81
Finansiella intäkter	7	4	3	4	3
Finansiella kostnader	8	-42	-31	-35	-26
Resultat efter finansiella poster		18	60	17	58
Extraordinära intäkter		-	-	-	-
Extraordinära kostnader		-	-	-	-
Årets resultat		18	60	17	58

Kassaflödesrapport

mnkr		Sammanställd	Sammanställd	Kommun	Kommun
		redovisning	redovisning	2024	2023
		2024	2023		
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		18	60	17	58
Justering för ej likviditetspåverkande poster	9	111	88	103	80
Övriga likvidpåverkande poster	10	0	-5	0	-5
Poster som redovisas i annan sektion	11	-1	-3	-1	-3
Betald skatt		0	0		
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		128	140	119	130
Ökning(+)/minskning(-) förutbetalda intäkter		9	8	9	8
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga fordringar		-1	-18	-1	-23
Ökning(+)/minskning(-) kortfristiga skulder		-13	46	-10	45
Ökning(-)/minskning(+) exploatering/lager		0	5	0	5
Medel från den löpande verksamheten		123	181	117	166
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		0	-3	0	-3
Investering i materiella anläggningstillgångar		-250	-254	-241	-253
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		1	3	1	3
Förvärv av finansiella tillgångar		-2	-2	-2	-2
Avyttring av finansiella tillgångar		-	-	-	-
Medel från investeringsverksamheten		-251	-255	-242	-255
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		154	85	154	85
Amortering av låneskuld		-	-	-	-
Ökning långfristiga fordringar		-	-	-	-
Minskning långfristiga fordringar		0	0	-	0
Erhållna offentliga investeringsbidrag		1	1	1	1
Medel från finansieringsverksamheten		155	86	155	86
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR		-4	0	-4	0
ÅRETS KASSAFLÖDE		23	12	26	-2

Balansräkning

mnkr	Not	Sammanställd	Sammanställd	Kommun	Kommun
		redovisning	redovisning	2024	2023
		2024	2023		
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	12	19	20	19	20
Materiella anläggningstillgångar					
mark, byggnader och tekniska anläggningar	13	2 054	1 879	1 546	1 370
maskiner och inventarier	14	58	54	58	54
Finansiella anläggningstillgångar					
värdepapper, aktier och andelar	15	7	5	9	8
Långfristiga fordringar	16	12	12	12	12
Summa anläggningstillgångar		2 150	1 971	1 644	1 464
Bidrag till infrastruktur	17	11	7	11	7
Omsättningstillgångar					
Exploateringsverksamhet/lager	18	25	25	25	25
Kortfristiga fordringar	19	214	215	215	214
Likvida medel	20	91	68	65	40
Summa omsättningstillgångar		331	308	305	279
SUMMA TILLGÅNGAR		2 491	2 286	1 960	1 750
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital vid årets början	21	626	566	541	483
varav resultatreserv		-	-	-	-
varav resultatutjämningsreserv		77	74	77	74
Årets resultat		18	60	17	58
Eget kapital vid årets slut		644	626	558	541
varav resultatreserv		4	-	4	-
varav resultatutjämningsreserv		77	77	77	77
Avsättningar					
Avsättning för pensioner	22	192	146	192	146
Avsättning för återställande av deponi	23	1	1	1	1
Avsättning för ny broförbindelse	23	0	0	0	0
Summa avsättningar		193	148	193	148
Skulder					
Långfristiga skulder	24	1 387	1 229	951	793
Kortfristiga skulder	25	267	283	258	268
Summa skulder		1 654	1 512	1 209	1 061
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		2 491	2 286	1 960	1 750
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser äldre än 1998	26	209	206	209	206
Särskild löneskatt på pensionsförpliktelser	26	51	50	51	50
Övriga ansvarsförbindelser	27	4	5	413	414

Noter

mnkr	Sammanställd redovisning 2024	Sammanställd redovisning 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Not 1. Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	14,6	15,6	14,3	13,6
Taxor och avgifter	163,3	142,2	170,5	148,2
Hyror och arrenden	94,3	89,2	27,5	26,3
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	77,6	81,4	77,2	81,0
Bidrag och kostnadsersättningar från kommun/region	2,5	2,7	2,5	2,7
Bidrag och gåvor från privata aktörer	2,1	4,1	2,1	4,1
Offentliga bidrag (investeringar)	2,1	2,2	2,1	2,2
EU-bidrag	0,2	0,7	0,2	0,7
Övriga bidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	12,8	8,9	12,8	8,9
Övriga verksamhetsintäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
S:a verksamhetens intäkter	369,4	347,0	309,1	287,7
Not 2. Verksamhetens kostnader				
Lämnade bidrag	-28,1	-24,7	-28,1	-24,7
Köp av huvudverksamhet	-197,5	-185,2	-197,5	-185,2
Löne- och pensionskostnader	-877,6	-804,6	-869,3	-796,2
Lokal- och markhyror, övriga fastighetskostnader	-93,4	-98,0	-65,9	-73,3
Inköp av material och varor	-52,7	-54,5	-52,6	-54,2
Transporter och transportmedel	-37,9	-36,7	-37,1	-36,0
Köp av tjänster	-51,6	-45,5	-49,7	-43,8
Avgifter	-15,3	-12,5	-11,6	-8,7
Övriga verksamhetskostnader	-28,5	-20,9	-25,9	-17,1
S:a verksamhetens kostnader	-1 382,5	-1 282,5	-1 337,7	-1 239,3
Not 3. Jämförelsestörande poster				
Utrangeringar	-0,3	-1,7	-0,3	-1,7
Inlösen ansvarsförbindelse för pensioner	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäkringsersättning Orustbostäder	0,0	0,0	0,0	0,0
Reavinster	1,2	3,2	1,2	3,2
Reaförluster	0,0	0,0	0,0	0,0
S:a Övriga jämförelsestörande poster	0,9	1,5	0,9	1,5
Kommunens exploateringsverksamhet				
Exploateringsersättningar	0,2	0,0	0,2	0,0
Intäkter sålda tomter	0,4	1,0	0,4	1,0
Kostnad sålda tomter (anskaffningsvärde per tomt)	-0,2	-1,0	-0,2	-1,0
Exploateringskostnader	-1,3	-2,5	-1,3	-2,5
Detaljplanekostnader	0,0	0,0	0,0	0,0
S:a exploateringsverksamhetens netto	-1,0	-2,5	-1,0	-2,5
S:a jämförelsestörande poster	-0,1	-0,9	-0,1	-0,9
Kommunens intäkter och kostnader för exploateringsverksamhet ger årliga svängningar i resultatet och bedöms därav vara hänförliga till jämförelsestörande poster. Utgifter som ska ingå i tomtens anskaffningsvärde redovisas i pågående exploateringsprojekt på balansräkningen, se not 18.				
Not 4. Av- och nedskrivningar				
Avskrivning immateriella tillgångar	-1,7	-1,6	-1,7	-1,6
Avskrivning byggnader och anläggningar	-62,6	-61,6	-54,4	-53,4
Avskrivning maskiner och inventarier	-8,6	-8,0	-8,6	-7,9
Nedskrivning/återföring byggnader och anläggningar	0,0	0,0	0,0	0,0
S:a av- och nedskrivningar	-73,0	-71,2	-64,7	-62,9
Se även noterna 12, 13 och 14.				

mnkr	Sammanställd redovisning 2024	Sammanställd redovisning 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Not 5. Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	891,9	867,6	891,9	867,6
Slutavräkningsdifferens föregående år	-3,9	4,0	-3,9	4,0
Preliminär slutavräkning innevarande år	2,9	12,1	2,9	12,1
S:a kommunal skatteintäkt	890,8	883,8	890,8	883,8
Not 6. Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	158,5	149,1	158,5	149,1
Kostnadsutjämning	-27,2	-38,0	-27,2	-38,0
Regleringsbidrag/avgift	47,0	36,0	47,0	36,0
Kommunal fastighetsavgift	74,2	67,0	74,2	67,0
Bidrag/avgift till LSS-utjämning	-5,2	-4,5	-5,2	-4,5
Övriga bidrag i utjämningsystemet	0,0	0,0	0,0	0,0
Generella bidrag från staten	3,7	3,1	3,7	3,1
S:a generella statsbidrag och utjämning	251,0	212,7	251,0	212,7
Utökad bemanning av sjuksköterskor på SÄBO 2022	0,0	1,3	0,0	1,3
Utökad bemanning av sjuksköterskor på SÄBO 2023	1,4	1,2	1,4	1,2
Utökad bemanning av sjuksköterskor på SÄBO 2024	1,2	0,0	1,2	0,0
EU-val 2024	0,5	0,0	0,5	0,0
Extra resurs till skolor pga. hög inflation	0,6	0,0	0,6	0,0
Utöka specialistundersköterskekompetens inom Vård/Omsorg	0,0	0,1	0,0	0,1
Tillfälligt stöd med anledning av Ukraina	0,0	0,5	0,0	0,5
S:a skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	1 141,8	1 096,4	1 141,8	1 096,4
Not 7. Finansiella intäkter				
Utdelning på aktier och andelar	0,6	0,0	0,6	0,0
Ränteintäkter	2,6	2,6	1,7	1,8
Borgensavgifter	0,0	0,0	1,0	1,0
Övriga finansiella intäkter	0,4	0,2	0,4	0,2
S:a finansiella intäkter	3,7	2,8	3,8	3,0
Not 8. Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-27,0	-19,1	-20,0	-13,5
Finansiell kostnad, förändring pensionsavsättning	-15,1	-12,0	-15,1	-12,0
Övriga finansiella kostnader	-0,2	0,0	-0,2	0,0
S:a finansiella kostnader	-42,2	-31,2	-35,2	-25,5
Not 9. Justering för ej likviditetspåverkande poster				
Avskrivningar	73,0	71,2	64,7	62,9
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,3	1,7	0,3	1,7
Gjorda avsättningar	45,3	23,4	45,3	23,4
Upplösning av bidrag statlig infrastruktur	0,4	0,4	0,4	0,4
Intäktsförda ej likvida gåvor	-1,0	-3,0	-1,0	-3,0
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-6,8	-5,6	-6,4	-5,2
S:a justering för ej likviditetspåverkande poster	111,3	87,9	103,3	80,1
Not 10. Övriga likvidpåverkande poster				
Utbetalning av övriga avsättningar (exkl. bidrag till infrastruktur)	0,0	-5,0	0,0	-5,0
S:a övriga likviditetspåverkande poster	0,0	-5,0	0,0	-5,0
Not 11. Poster som redovisas i annan sektion				
Reavinst(-)/förlust(+) vid försäljning av materiella anläggningstillgångar	-1,2	-3,2	-1,2	-3,2
S:a poster som redovisas i annan sektion	-1,2	-3,2	-1,2	-3,2

mnkr	Sammanställd redovisning 2024	Sammanställd redovisning 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Not 12. Förvärvade immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	26,8	23,9	26,8	23,9
Inköp	0,0	2,9	0,0	2,9
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangering	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde varav pågående investeringar	26,8	26,8	26,8	26,8
			0,4	0,4
Ingående ack. avskrivningar	-6,5	-4,8	-6,5	-4,8
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangering	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-1,7	-1,6	-1,7	-1,6
Utgående ack. avskrivningar	-8,2	-6,5	-8,2	-6,5
Utgående bokfört värde	18,6	20,3	18,6	20,3
Avskrivningstider (genomsnittliga)	15 år	14 år	15 år	14 år
Redovisat värde vid årets början	20,3	19,1	20,3	19,1
Årets investeringar	0,0	2,9	0,0	2,9
Försäljningar och utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-1,7	-1,6	-1,7	-1,6
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Redovisat värde vid årets slut	18,6	20,3	18,6	20,3
Not 13. Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	2 617,9	2 376,0	1 980,5	1 739,3
Inköp	244,0	247,1	235,6	246,4
Försäljningar	0,0	-0,7	0,0	-0,7
Utrangering	-1,3	-4,2	-1,3	-4,2
Överföringar	-5,5	-0,3	-5,5	-0,3
Utgående anskaffningsvärde varav pågående investeringar	2 855,0	2 617,9	2 209,2	1 980,5
	512,3	329,8	507,2	326,7
Ingående ack. avskrivningar	-739,3	-680,4	-610,5	-559,9
Försäljningar	0,0	0,2	0,0	0,2
Utrangering	1,2	2,5	1,2	2,5
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-62,6	-61,6	-54,4	-53,4
Utgående ack. avskrivningar	-800,7	-739,3	-663,7	-610,5
Ingående ack. nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangering	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningar/återföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack. nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående bokfört värde	2 054,3	1 878,6	1 545,5	1 370,0
Avskrivningstider (genomsnittliga)	38 år	39 år	33 år	29 år

mnkr	Sammanställd redovisning 2024	Sammanställd redovisning 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Not 14. Maskiner, fordon och inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	119,9	115,6	118,0	113,7
Inköp	6,8	10,0	6,6	10,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangering	-0,9	-5,5	-0,9	-5,5
Överföringar	5,5	-0,2	5,5	-0,2
Utgående anskaffningsvärde	131,2	119,9	129,2	118,0
varav pågående investeringar			9,0	1,1
Ingående ack. avskrivningar	-65,6	-63,2	-63,8	-61,4
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangering	0,7	5,5	0,7	5,5
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-8,6	-8,0	-8,6	-7,9
Utgående ack. avskrivningar	-73,5	-65,6	-71,7	-63,8
Utgående bokfört värde	57,7	54,2	57,5	54,2
Avskrivningstider (genomsnittliga)	14 år	14 år	14 år	12 år
S:a immateriella och materiella anläggningstillgångar	2 130,6	1 953,2	1 621,7	1 444,5
Not 15. Finansiella anläggningstillgångar				
Värdepapper, aktier, andelar				
Grundfondskapital Orustbostäder	0,0	0,0	2,4	2,4
Aktier	0,3	0,3	0,2	0,2
Andelar	6,5	5,0	6,5	5,0
S:a finansiella anläggningstillgångar	6,8	5,3	9,1	7,6
Not 16. Långfristiga fordringar				
Ny förbifart Henån (Trafikverket)	1,0	1,0	1,0	1,0
VA-anläggning och exploateringsavgifter Kungsviken	11,1	11,1	11,1	11,1
S:a långfristiga fordringar	12,1	12,1	12,1	12,1
Not 17. Bidrag till infrastruktur				
Medfinansiering, gång- och cykelväg Tuvesvik				
Ackumulerad medfinansiering	6,4	6,4	6,4	6,4
Ackumulerad upplösning	-2,3	-2,0	-2,3	-2,0
S:a medfinansiering, gång- och cykelväg Tuvesvik	4,1	4,3	4,1	4,3
Vald tid för upplösning av medfinansiering	25 år	25 år	25 år	25 år
Medfinansiering, gång- och cykelväg Lövås				
Ackumulerad medfinansiering	6,5	2,0	6,5	2,0
Ackumulerad upplösning	-0,3	-0,1	-0,3	-0,1
S:a medfinansiering, gång- och cykelväg Lövås	6,2	1,8	6,2	1,8
Vald tid för upplösning av medfinansiering	25 år	25 år	25 år	25 år
Medfinansiering, väghöjning Kungsviken				
Ackumulerad medfinansiering	1,0	1,0	1,0	1,0
Ackumulerad upplösning	-0,3	-0,2	-0,3	-0,2
S:a medfinansiering, väghöjning Kungsviken	0,7	0,8	0,7	0,8
Vald tid för upplösning av medfinansiering	25 år	25 år	25 år	25 år
Medfinansiering övriga kollektivtrafikåtgärder				
Ackumulerad medfinansiering	0,2	0,2	0,2	0,2
Ackumulerad upplösning	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
S:a medfinansiering, övriga kollektivtrafikåtgärder	0,1	0,1	0,1	0,1
Vald tid för upplösning av medfinansiering	10 år	10 år	10 år	10 år
S:a Bidrag till infrastruktur	11,1	7,1	11,1	7,1

mnkr	Sammanställd redovisning 2024	Sammanställd redovisning 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Not 18. Exploateringsverksamhet/lager				
Bostadsmark under exploatering				
Dalby	14,0	14,0	14,0	14,0
Ävägen	0,2	0,2	0,2	0,2
S:a bostadsmark under exploatering	14,3	14,3	14,3	14,3
Industrimark under exploatering				
Hogen	0,0	0,0	0,0	0,0
Lunden-Bön	0,1	0,1	0,1	0,1
Mollösund hamnområde	0,0	0,0	0,0	0,0
Henån centrum	0,0	0,0	0,0	0,0
Svanesund-Ängås	0,0	0,0	0,0	0,0
S:a industrimark under exploatering	0,1	0,1	0,1	0,1
Tomtmark för försäljning				
Husebybergen	4,0	4,0	4,0	4,0
Tuvesvik verksamhetstomter	1,3	1,3	1,3	1,3
Tuvesvik P-platser	2,3	2,5	2,3	2,5
Slätthults industriområde	1,0	1,0	1,0	1,0
Kaprifol	1,5	1,5	1,5	1,5
S:a tomtmark till försäljning	10,2	10,4	10,2	10,4
Lager				
Lager Datorer, kommunen	0,8	0,2	0,8	0,2
Lager Orustbostäder	0,1	0,2	0,0	0,0
S:a lager	0,9	0,4	0,8	0,2
S:a exploateringsverksamhet/lager	25,5	25,2	25,4	25,0
Värderingsprinciper inom exploateringsverksamheten framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.				
Not 19. Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	21,3	20,1	23,6	20,4
Kommunalskattfordringar	11,1	34,1	11,1	34,1
Upplupna generella statsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Upplupna riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	5,5	1,5	5,5	1,5
Fordran kommunal fastighetsavgift	97,8	86,6	97,8	86,6
Övriga kortfristiga fordringar	54,5	54,8	54,5	54,8
Övriga förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	23,8	17,7	23,0	17,0
S:a kortfristiga fordringar	213,9	215,0	215,4	214,5
Not 20. Likvida medel				
Bank inklusive handkassor	91,5	68,2	65,3	39,6
S:a likvida medel	91,5	68,2	65,3	39,6
Kommunen har en checkräkningskredit på 30 mnkr. Krediten är för närvarande outnyttjad.				
Not 21. Eget kapital				
Ingående eget kapital	626,5	566,0	541,5	483,0
Byte av redovisningsprincip, detaljplaneutgifter	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	17,7	60,4	17,0	58,4
Utgående eget kapital	644,2	626,5	558,4	541,5
varav resultatreserv	4,3		4,3	-
varav resultatutjämningsreserv	76,7	76,7	76,7	76,7

mnkr	Sammanställd redovisning 2024	Sammanställd redovisning 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Not 22. Avsättningar för pensioner inkl. löneskatt				
Ingående avsättning till pensioner inkl. löneskatt	146,4	123,0	146,4	123,0
Nyintjänad pension	29,0	13,3	29,0	13,3
Årets utbetalningar	-4,4	-3,8	-4,4	-3,8
Ränte- och basbeloppsuppräknig	12,1	9,6	12,1	9,6
Övrig post	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Förändring löneskatt	8,8	4,6	8,8	4,6
S:a avsatt till pensioner inkl. löneskatt	191,6	146,4	191,6	146,4
Beräkningsgrund för pensionsåtaganden framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.				
Not 23. Andra avsättningar				
Återställande, Månsemyrdeponin				
Redovisat värde vid årets början	0,7	5,5	0,7	5,5
Nya avsättningar	0,1	0,1	0,1	0,1
lanspråktagen avsättning	0,0	-4,8	0,0	-4,8
Förändring av nuvärde	0,0	0,0	0,0	0,0
S:a avsättning deponi	0,8	0,7	0,8	0,7
Åtgärdsvalsstudie ny broförbindelse				
Redovisat värde vid årets början	0,5	0,7	0,5	0,7
Nya avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
lanspråktagen avsättning	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2
Förändring av nuvärde	0,0	0,0	0,0	0,0
S:a avsättning ny broförbindelse	0,4	0,5	0,4	0,5
S:a avsättningar	192,8	143,0	192,8	147,5
Återställande av etapperna 1C, 1D, 2 och 3 var klart under 2023. Avsättning görs årligen för kommande deponiområde 1A på Månsemyr.				
Not 24. Långfristiga skulder				
Kommuninvest AB	1 167,4	1 013,4	759,0	605,0
Förutbetalda anläggningsavgifter VA	120,9	116,1	120,9	116,1
Förutbetalda offentliga investeringsbidrag	73,9	75,2	47,1	47,9
Förutbetalda exploateringsersättningar	1,6	1,6	1,6	1,6
Investeringsfond VA	22,8	22,8	22,8	22,8
S:a långfristiga skulder	1 386,6	1 229,0	951,4	793,4
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Anläggningsavgifter återstående antal år (vägt snitt)	27 år	28 år	27 år	28 år
Investeringsbidrag återstående antal år (vägt snitt)	33 år	36 år	23 år	22 år
Förutbetalda intäkter för anläggningsavgifter periodiseras på 33 år vilket är den vägda genomsnittliga nyttjandeperioden för VA-anläggningen.				
Offentliga investeringsbidrag periodiseras med samma nyttjandeperiod för den tillgång som bidraget avser.				
Uppgifter om lång och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta %	2,49	2,00	2,96	2,46
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	3,32	3,84	4,22	3,49
Genomsnittlig räntebindningstid, år	3,38	2,69	3,50	2,44
Kapitalförfall andel av lån				
0-1 år	12%	16%	12%	13%
1-3 år	27%	26%	24%	31%
3-5 år	28%	31%	24%	28%
5-10 år	33%	27%	40%	0%
över 10 år	0%	0%	0%	0%

mnkr	Sammanställd redovisning 2024	Sammanställd redovisning 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Not 25. Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	92,5	115,5	91,3	110,4
Moms och punktskatter	4,0	0,4	3,6	-0,1
Personalens skatter, avgifter och avdrag	26,4	25,4	26,0	24,9
Upplupna personalkostnader (exkl. pensioner)	51,1	50,5	50,8	50,0
Upplupna pensionskostnader	30,9	29,9	30,9	29,9
Kommunalskatteskulder	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga kortfristiga skulder	0,4	1,1	0,4	1,1
Förutbetalda generella statsbidrag	1,3	1,4	1,3	1,4
Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	12,2	10,4	12,2	10,4
Hushållskollektivets förutbetalda intäkter	0,4	0,0	0,4	0,0
VA-kollektivets förutbetalda intäkter	15,1	16,0	15,1	16,0
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	33,5	32,5	25,5	23,8
S:a kortfristiga skulder	267,8	283,0	257,5	267,9
Förutbetalt generellt statsbidrag består av bidraget för utökad bemanning av sjuksköterskor på SÄBO	1,3	1,4	1,3	1,4
Not 26. Pensionsförpliktelse som inte tagits upp bland skulderna och avsättningarna				
Ingående ansvarsförbindelse	255,7	245,9	255,7	245,9
Årets utbetalningar	-13,4	-12,1	-13,4	-12,1
Ränte- och basbeloppsuppräknig	16,4	16,4	16,4	16,4
Ändringar försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrig post	0,1	35,7	0,1	35,7
Minskning av ansvarsförbindelse genom tecknande av försäkring	0,0	-32,0	0,0	-32,0
Förändring löneskatt	0,8	1,9	0,8	1,9
S:a utgående ansvarsförbindelse	259,6	255,7	259,6	255,7
Övriga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder och avsättningar				
Visstidspension skuld ansvarsförbindelse	0,0	0,0	0,0	0,0
Omställningsstöd förtroendevalda	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder och avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
S:a övriga pensionsförpliktelser	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga upplysningar om pensioner				
Visstidsförordnanden	Inga	Inga	Inga	Inga
Aktualiseringsgrad	93%	93%	93%	93%
Överskottsmedel i pensionsförsäkring	1,4	0,0	1,4	0,0
Beräkningsgrund för pensionsåtaganden framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.				
Not 27. Övriga ansvarsförbindelser				
Borgensåtagande				
Orustbostäder	0,0	0,0	409,6	409,6
Waldorffastigheter	3,3	3,9	3,3	3,9
Orust Golfklubb	0,6	0,7	0,6	0,7
S:a borgensåtagande	3,9	4,6	413,4	414,2

Kommuninvest

Orust kommun ingick i juni 1994 i en solidarisk borgen som för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 295 kommuner och regioner som per 2024-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Orust kommuns ansvar enligt ovan nämnda borgensförbindelse, kan noteras att per 2024-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 601 095 707 587 kronor och totala tillgångar till 603 916 952 803 kronor. Orust kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 248 479 984 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 258 806 755 kronor.

mnkr	Sammanställd redovisning 2024	Sammanställd redovisning 2023	Kommun 2024	Kommun 2023
Not 28. Uppllysning om kostnader för räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde	0,4	0,4	0,3	0,3
Förtroendevalda revisorer	0,0	0,1	0,0	0,1
S:a total kostnad för räkenskapsrevision	0,5	0,4	0,3	0,3
Kostnader för övrig revision				
Sakkunnigt biträde	0,7	0,5	0,7	0,5
Förtroendevalda revisorer	0,2	0,2	0,2	0,2
S:a total kostnad för övrig revision	0,9	0,7	0,9	0,7
S:a totalt kostnad för revision	1,4	1,1	1,2	1,0

Kostnader för räkenskapsrevision avser granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning. Kostnader för övrig revision avser uppdragsgranskningar av kommunens verksamhet.

Not 29. Uppllysning om särredovisning

Särredovisning har upprättats för VA-verksamheten enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Vatten och avlopp: Särredovisning finns i Orust kommuns årsredovisning, tel: 0304-33 40 00 www.orust.se

Not 30. Koncerninterna mellanhavanden	Ägd andel	Försäljning		Finansiella poster		Borgen	
		Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare
Kommunen		7,1	-10,0	1,0	-	409,6	-
Stiftelsen Orustbostäder	100%	10,0	-7,1	-	-1,0	-	409,6
Summa	100%	17,2	-17,2	1,0	-1,0	409,6	409,6

Definitioner

Aktualiseringsgrad Den andel av personakterna för anställd personal som är uppdaterade avseende tidigare pensionsgrundande anställningar.

Anläggningstillgångar Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk i verksamheten, till exempel byggnader. Kan även vara immateriella så som IT-system eller finansiella som till exempel aktier.

Avskrivning enligt plan En anläggningstillgångs totala utgift fördelas ut som kostnader över det antal år som tillgången beräknas nyttjas i verksamheten.

Balanskrav Kommunsektorns balanskrav innebär att kommuner och regioner ska upprätta budgeten för nästa kalenderår så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Balansräkning En sammanställning av tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder på balansdagen, det vill säga redovisningsperiodens sista dag.

Bruttoinvestering Investeringsutgifter för immateriella och materiella anläggningstillgångar.

Budgetföljsamhet Utfallet i relation till budget. Budgetavvikelsen bör ligga så nära 0 som möjligt.

Eget kapital Skillnaden mellan tillgångar och skulder utgör eget kapital och visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med egna medel.

Eliminering Innebär att interna poster tas bort, så att uppgifter om intäkter, kostnader, fordringar och skulder endast innehåller för organisationen externa poster.

Finansnetto Skillnad mellan posterna finansiella intäkter och finansiella kostnader i resultaträkningen.

Genomsnittlig nyttjandeperiod Anskaffningsvärde för tillgångar som är föremål för avskrivning/årets avskrivningskostnader

God ekonomisk hushållning Innebär att kommunen ska ha goda förutsättningar att i ett långsiktigt perspektiv klara ekonomin och den kommunala verksamheten.

Kassaflödesanalys Visar in- och utbetalningar. Summan av in- och utbetalningar utgör periodens totala kassaflöde.

Kassalikviditet (Kortfristiga fordringar + kortfristiga placeringar + kassa och bank) / kortfristiga skulder. Visar betalningsförmågan på kort sikt.

Kommunala koncernen Kommunen tillsammans med de kommunala koncernföretagen.

Kommunalt koncernföretag En juridisk person över vars verksamhet, mål och strategier en kommun har ett varaktigt betydande inflytande.

Konsolidering Innebär att finansiella rapporter från ett moderbolag och minst ett ägt bolag sammanfogas till en gemensam koncernrapport.

Nettoinvestering Bruttoinvestering minus offentliga investeringsbidrag.

Omsättningstillgångar Tillgångar som inte är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav är omsättningstillgångar, till exempel likvida medel och kortfristiga fordringar.

Prognossäkerhet Helårsprognos i augusti i relation till budgetavvikelsen vid årets slut. En prognosavvikelse mellan +/- 1 till 2 % av de budgeterade nettokostnaderna kan betraktas som god prognossäkerhet.

Resultaträkning En sammanställning av resultatkonton i bokföringen, det vill säga verksamhetens intäkter och kostnader som ger saldot för periodens resultat (över-/underskott).

Självfinansieringsgrad av investeringar Kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar.

Sammanställda räkenskaper Sammanställning av kommunens och de kommunala koncernföretagens resultaträkningar, balansräkningar, kassaflödesanalyser och noter.

Soliditet Eget kapital/summa tillgångar. Visar betalningsförmågan på lång sikt.

Verksamhetens resultat kommun, andel % av skatter och statsbidrag Årets resultat dividerat med summa skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning. Visar om kommunen finansiellt uppnår god ekonomisk hushållning.

Redovisningsmodell

En av redovisningens viktigaste uppgifter är att ge relevant information om verksamhetens finansiella resultat och ekonomiska ställning för att underlätta styrning och uppföljning av verksamheten.

För att det ska kunna ske måste olika redovisningsprinciper beskrivas på ett öppet och informativt sätt.

I detta avsnitt beskrivs principer, uppskattningar och bedömningar som används av Orust kommun.

Resultaträkningen

Resultaträkningen är en sammanfattning av årets redovisade kostnader och intäkter. Överstiger intäkterna periodens kostnader innebär det att det egna kapitalet ökar och kommunens finansiella styrka förbättras.

Resultaträkningen delas upp i tre olika resultat. Det första resultat som används är ”Verksamhetens nettokostnader”. Det består av intäkter genererade i verksamheten som dragits av mot verksamhetens kostnader och planliga avskrivningar.

Nettokostnaden beskriver det som återstår att skattefinansiera.

Underskottet på nettokostnadsnivån reduceras sedan med skatteintäkter och de generella statsbidragen och visar på verksamhetens resultat. Finansiella intäkter ökar resultatet och finansiella kostnader minskar resultatet. Det resultat som då erhålls kallas ”Resultat efter finansiella poster”. Det resultat som genereras här ska finansiera årets investeringar och ett eventuellt sparande.

Efter ”Resultat efter finansiella poster” kommer extraordinära intäkter och kostnader. Det är poster som inte har något direkt samband med ordinär verksamhet som bedrivs i kommunen. Det resultat som nu har framkommit på nedersta raden visar ”Årets resultat” för kommunen.

Balansräkning

Balansräkningen beskriver den ekonomiska ställningen vid bokslutstillfället och utgör en förbindelselänk mellan åren. Den visar det bokförda värdet av kommunens tillgångar och hur dessa har finansierats - externt med främmande kapital (skulder) respektive internt med eget kapital.

Tillgångarna delas upp i omsättningstillgångar (t.ex. kassa och bank, fordringar, lager) och anläggningstillgångar, det vill säga tillgångar som ska innehas och utnyttjas under flera år (t.ex. fastigheter och inventarier).

På motsvarande sätt delas skulderna upp i kortfristiga och långfristiga skulder samt avsättningar.

Kortfristiga skulder förfaller till betalning inom ett år. De övriga skulderna sträcker sig över flera år. En avsättning är definitionsmässigt en skuld som man inte exakt vet hur stor den är eller när den ska betalas.

Med soliditet menas betalningsförmåga på lång sikt. Den beräknas genom att sätta eget kapital i relation till totala tillgångar.

Kassaflödesanalys

En kassaflödesanalys visar betalningsströmmarna av likvida medel under en period. Kassaflödesanalysen är indelad i avsnitten ”Den löpande verksamheten”, ”Investeringsverksamheten” samt ”Finansieringsverksamheten” och mynnar ut i ”Årets kassaflöde” (=förändring av likvida medel).

Redovisningsprinciper

Den kommunala redovisningen regleras av kommunallagens kapitel elva samt lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Som normgivande för den kommunala redovisningen fungerar de rekommendationer och anvisningar som Rådet för kommunal redovisning, RKR ger ut. Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts som i årsredovisning 2023.

Information av väsentlig betydelse utöver rekommendationers krav, i huvudsak verksamhetsberättelser för affärsdrivande verksamheter, har lagts sist i rapporten.

Principer för periodisering

Den del av en inkomst som inte uppfyller kriterierna för intäkt periodiseras och redovisas som en skuld i balansräkningen. Om kommunen har haft en inkomst som uppfyller intäktskriterierna, men inbetalning ännu inte skett redovisas den som en fordran i balansräkningen.

Den del av en utgift som inte uppfyller kriterierna för kostnad periodiseras och redovisas som en fordran i balansräkningen. Om kommunen har haft en utgift som inte uppfyller kostnadskriterierna men utbetalning ännu inte skett redovisas den som en skuld i balansräkningen.

Beloppsgränsen för väsentligt värde vid periodisering av inkomster och utgifter uppgår till ett halvt prisbasbelopp. Undantag görs för vissa poster exempelvis hyror, arrenden och elförbrukning, vilka periodiseras oavsett belopp.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen för kommunen har definierats till att omfatta kommunen och Stiftelsen Orustbostäder.

Stiftelsen Orustbostäder följer årsredovisningslagen och BFNAR 2016:10 årsredovisning i mindre företag enligt K2. Justering har gjorts för att följa de kommunala redovisningsprinciperna för hantering av offentliga investeringsbidrag.

Den sammanställda redovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering vilket innebär, att förvärvat eget kapital eliminerats. Detta betyder att endast ägda andelar av tillgångar och skulder respektive intäkter och kostnader tas med in i den sammanställda redovisningen. När det kommunala koncernföretaget är en stiftelse, ska konsolidering ske i proportion till den andel av stiftelsens kapital som kommunen har bidragit med.

Orust kommun har bidragit med 100 % av Stiftelsen Orustbostädernas grundfondskapital.

Interna koncernmellanhavanden är i allt väsentligt eliminerade. (Som interna mellanhavanden räknas kostnader/intäkter och skulder/tillgångar mellan kommunen och stiftelsen).

Jämförelsestörande och extraordinära poster

Händelser av väsentlig storlek, som inte förväntas inträffa ofta och som saknar samband med den löpande verksamhetens betraktas och redovisas som extraordinära poster. Jämförelsestörande poster är resultat av händelser som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder. Post ska uppgå till ett väsentligt belopp och vara av sådant slag att den inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet.

Reavinster och reaförluster vid försäljning av anläggningstillgång redovisas alltid som jämförelsestörande poster. Hela nettoutfallet från exploateringsverksamheten klassificeras som jämförelsestörande post.

Intäkter

Skatteintäkter

Redovisad skatteintäkt innehåller utöver preliminära skattebetalningar som kommit kommunen tillgodo under året även utfallet av den definitiva slutavräkningen för föregående år samt preliminär slutavräkning för innevarande år. Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKR:s decemberprognos i enlighet med rekommendation R2 Intäkter.

EU- och statsbidrag samt investeringsinkomster

EU- och statsbidrag redovisas enligt det aktuella bidragets villkor och restriktioner.

Offentliga investeringsbidrag och anläggningsavgifter tas upp som förutbetalda intäkt och redovisas som en långfristig skuld som intäktsförs på ett sätt som återspeglar investeringens nyttjande och förbrukning.

Avgifter, ersättningar, försäljningar och gåvor

Intäkterna redovisas i den omfattning som inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och att det är sannolikt att ekonomiska fördelar som är förenliga med transaktionen kommer tillfalla kommunen samt att de eventuella utgifter som uppkommit eller förväntas uppkomma till följd av transaktionen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Även villkoren för den ekonomiska uppgörelsen har i all väsentlighet fullgjorts ska vara uppfyllt.

Kostnader

Avskrivningar

Avskrivningar av immateriella och materiella anläggningstillgångar görs normalt för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. Avskrivningen påbörjas årligen när tillgången tagits i bruk.

På tillgångar i form av mark och konst görs inga avskrivningar.

Komponentavskrivning tillämpas vid nyanskaffning och ombyggnation av byggnader och anläggningar. Normalt tillämpade avskrivningstider är:

4-5 år:	IT-utrustning, IT-system
5-20 år:	Maskiner och inventarier, bilar och andra transportmedel
0-77 år:	Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Bedömning av nyttjandeperiod för respektive komponenttyps nyttjandeperiod görs i samband med uppstart av investeringsprojekt samt före ibruktage av investering.

Omprövning av nyttjandeperiod sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt, exempelvis tekniskskiftet, organisationsförändringar och verksamhetsförändringar.

Ränteutgifter i samband med investeringar

Ränteutgifter i samband med investeringar kan enligt R4 redovisas enligt huvudmetod eller enligt alternativregel. Orust kommun tillämpar huvudmetoden, vilket innebär att länekostnaderna direkt påverkar resultatet.

Tillgångar

Materiella- och immateriella anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller med en nyttjande period om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp och gäller som gemensam gräns för materiella och immateriella tillgångar.

Utgift får redovisas som immateriell anläggningstillgång om kommunen har kontroll över resursen och den antingen innebär framtida ekonomiska fördelar eller ökar servicepotentialen för kommunen. Utgift för utbyggnad av fiberstamnät inom kommunen redovisas som immateriella anläggningstillgångar och bedöms ha en avskrivningstid om 30 år.

Finansiella anläggningstillgångar

Finansiella anläggningstillgångar värderas till första redovisningsstillfallets anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar.

Exploateringsredovisning

Framtagande av tomtmark för försäljning klassificeras som omsättningstillgång. När kommunen ska behålla tomtmark omklassificeras denna till anläggningstillgång. Omklassificering av markreserv till omsättningstillgång vid exploatering sker då detaljplan är fastställd och projektering av tomter påbörjas. Samtliga tomter är värderade till anskaffningsvärdet, som väsentligt understiger marknadsvärdet. Specifikation över tomter för försäljning finns per område. Sålda tomter har avräknats till ett schablonmässigt värde baserat på yta

och anskaffningsvärde för respektive område. Alla kommunens färdigställda tomter säljs till marknadspris. I anskaffningskostnaden ingår inte ränta under byggnationstiden.

Utgift för detaljplaner redovisas i resultaträkningen det år utgift är hänförlig till.

Exploateringsersättningar redovisas som en skuld i balansräkningen tills intäktskriterier är uppfyllda enligt avtal.

Skulder och avsättningar

Pensionsåtaganden

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS och redovisas enligt den så kallade blandmodellen i enlighet med lag.

Redovisningen baseras på KPA:s pensionskultsberäkningar för anställda och förtroendevalda. Redovisning enligt blandmodellen innebär att intjänad förmånsbestämd pension före 1998 redovisas utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Något nyintjänande på skulden före 1998 sker inte.

Pensionsförmåner intjänade i pensionsavtal från och med år 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och en avsättning i balansräkningen. Under avsättningar reserveras också särskild löneskatt motsvarande 24,26 % av upptagen pensionsavsättning.

Avgiftsbestämd pension inklusive löneskatt ingår i posten upplupna pensionskostnader under kortfristiga skulder.

Avsättning för deponi

Avsättning är en skuld som är ovisst vad gäller förfallotidpunkt eller belopp och får endast avse formella förpliktelser.

Avsättning för deponin på Månsemyr har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Beloppet baseras på en projektering som gjordes 2015. Nuvarande projektering från 2015 har slutförts under 2023 genom återställandet av etapp 1C, 1D, 2 och 3.

Årlig avsättning görs för etapp 1A om 82 tkr. Åtagandet var för 2024 värdeberäknat med en ränta på 2,0 %.

Övriga avsättningar

Avsättning för åtgärdsvalsstudie av ny broförbindelse mellan Orust och fastlandet har tagits upp till belopp enligt avtal med Trafikverket. Slutrapport är försenad då den preliminärt skulle levereras under hösten 2024. Avsättningen återförs så snart rapporten är klar.

Redovisningsprincip Vatten och avlopp samt Avfall

För Vatten och avloppsverksamheten balanseras överuttag mot förutbetalda intäkter och investeringsfond VA.

Inom Avfallssverksamheten finns det två taxekollektiv, hushållskollektivet som avser det kommunala ansvaret för hushållsavfall och verksamhetskollektivet som avser övrig avfallshantering. Avfalls överuttag från hushållskollektivet balanseras mot förutbetalda intäkter. Avfalls vinst eller förlust från verksamhetskollektivet redovisas mot resultatet och ingår i kommunens eget kapital.

Överuttag inom VA-kollektivet och Avfalls hushållskollektiv ska återföras till respektive kollektiv inom tre år. Underuttag får regleras mot förutbetalda intäkter inom tre år. Finns det ingen uppbokad skuld till taxekollektiven så innebär det att kollektiverna skattefinansieras.

VA-kollektivet tillgodoräknas ränta på inte avskrivna delar av anläggningsavgifter.

Både VA- och Avfallskollektivet tillgodoräknas ränta på eventuellt ackumulerat överskott samt kostnadsförs ränta på genomsnittlig investeringsutgift för ej ibruktagna anskaffningar.

Leasing

Leasingavtal där ekonomiska fördelar och risker i väsentlighet överförs till leasetagaren ska redovisas som finansiell leasing. Kommunen gör löpande bedömning av alla större leasingavtal vid avtalets början. Kommunen har bedömt att inga finansiella leasingavtal ingåtts.

Leasingavtal inom kommunen redovisas som operationella leasingavtal, då avtalstiden för fordonsleasing i huvudsak är maximalt tre år och de övriga leasingavtalens värde bedöms som ringa i förhållande till balansomslutningen. Avtal avseende hyra av fastigheter klassificeras som operationella då de ekonomiska riskerna och fördelarna med ägandet i allt väsentligt inte övergår till kommunen. Hela kostnaden redovisas som rörelsekostnad.

Poster inom linjen

Poster inom linjen är ett redovisningsbegrepp som innebär att ställda säkerheter och ansvarsförbindelser inte ska ingå som skuld eller avsättning i balansräkningen utan ska anges i direkt anslutning därtill. Ansvarsförbindelser utgörs av möjliga åtaganden där osäkerhet råder om beloppets storlek och/eller infriandegraden. Bland dessa återfinns kommunens borgensåtagande och den del av pensionsåtaganden som är äldre än 1998. Pensionsåtagandet i sin helhet finns också beskrivet i förvaltningsberättelsens pensionsförpliktelser.

Drift- och investeringsredovisning kommunen

Upplysningar och principer

Allmänt

Ekonomisk styrning sker genom att kommunfullmäktige beslutar om budgetramar till sektorerna under kommunstyrelsen. Budget år 1 och flerårsplan år 2 och 3, beslutas i september och utgör ramverk för verksamheten och investeringar. Detaljbudget för respektive sektors verksamheter beslutas i uppdragsdokumentet av kommunstyrelsen i november.

Driftbudget

Kommunfullmäktige beslutar om nettoanslag till sektorerna och politisk verksamhet. Nämnderna beslutar om internbudget fördelat på intäkter och kostnader, brutto, på sektorsnivå. På verksamhetsnivå beslutar nämnden på nettobudget. Resultatöverföring mellan år förekommer normalt inte, men fullmäktige kan enligt ekonomistyrningsprinciperna besluta om att återställa underskott eller ta med ett överskott i samband med beslut om årsredovisningen.

Investeringsbudget

Kommunfullmäktige beslutar om högsta investeringsnivå och en totalbudget för investeringar i samband med budgetbeslutet i september. På projektnivå beslutar fullmäktige om större investeringsprojekt över 5 mnkr. Projekten planeras starta under planperioden, men vilket år investeringsutgifterna infaller och med vilken totalram avgörs i beslutspunkter enligt projektmodellen. Investeringar mellan 1-5 mnkr hanteras i detaljbudgetarbetet och redovisas i uppdragsdokumentet. Investeringar på mellan 1-5 mnkr behöver ha ett särskilt igångsättningsbeslut av kommunstyrelsen eller enligt kommunstyrelsens delegeringsordning. Undantaget är fastighetsenhetens underhållsprojekt.

Internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds och verksamhets relationer till sin omvärld, där de andra nämnderna och verksamheterna utgör en del av omvärlden. Det innebär jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader, som endast innehåller kommunexterna poster, har driftsredovisningen påförts även kommuninterna poster, såsom köp och försäljning mellan nämnder och verksamheter.

Poster som finns i resultaträkningen, men inte i driftredovisningen, är skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, finansiella intäkter och kostnader samt extraordinära poster

Poster som kalkylmässigt simuleras i driftsredovisningen är:

Personalomkostnader, i form av arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt. Dessa kalkyleras schablonmässigt och uppgick till 43,25 % av lönekostnaden för 2024.

Kapitalkostnader, i form av avskrivningar och ränta på bundet kapital. Kapitalkostnaderna beräknas enligt

rak nominell metod, vilket innebär att kostnaden består av linjär avskrivning på anläggningarnas avskrivningsbara värde och ränta på tillgångarnas bokförda restvärde. Den internt beräknade räntan har satts till 2,5 % för 2023. För information om avskrivningstider, se avsnitt för redovisningsprinciper.

Affärsdrivande verksamheter (VA, avfall) belastas med räntekostnad beräknad utifrån den interna räntesatsen om 2,5 %, i sitt resultat.

Gemensamma kostnader som fördelas mellan olika verksamheter genom interndebitering är:

Hyreskostnader: Internhyran sätts till fastighetsenhetens självkostnad, exklusive outhyrda lokaler, fördelad utifrån yta.

Kost: Debitering sker av kommunens kostverksamhet till självkostnad, beräknad utifrån antal beställda portioner från verksamheterna.

Lokalvård: Debitering sker av kommunens lokalvårdsverksamhet till självkostnad, beräknad utifrån beställning från verksamheterna.

Fordon: Debitering sker av fordonverksamhetens självkostnad, beräknad på faktisk kostnad och schablonfördelad administrativ kostnad.

Datorer och telefoner: Debitering sker till självkostnad.

Gemensamma kostnader som fördelas med schabloner är försäkringskostnad, löne- och ekonomiadministration samt IT-relaterade kostnader.

Övriga kommuninterna kostnader, så som bygglov, miljötillsyn, renhållning debiteras enligt taxa.

Investeringsredovisningens utgifter består av kommunexterna utgifter och utgifter för egen personals timkostnad. Utgiften är reducerad med erhållna offentliga investeringsbidrag och visar därför kommunens nettoinvestering.

Driftredovisning

Resultatet för kommunen uppgick till ett överskott på 17,0 mnkr, vilket var 14,0 mnkr bättre än budget. Nämnderna inklusive ofördelad budget redovisade tillsammans ett överskott på 16,5 mnkr.

Politisk verksamhet

Det samlade resultatet för den politiska verksamheten blev ett överskott på 0,9 mnkr. Överskottet beror främst på lägre utbetalda arvoden och lägre kostnader för överförmyndarverksamheten. Även kostnaderna inom regionalt samarbete och EU-valet blev något lägre än budget. Kostnader för revision och partistöd blev något högre än budget.

Sektor ledning och verksamhetsstöd redovisade ett budgetunderskott på 0,4 mnkr. Det beror på att HR-enheten fick högre kostnader för utbetalda friskvårdsbidrag företagshälsovård i slutet av året än beräknat. Inom sektorn redovisar övriga enheter både över- och underskott. Orsaken är bland annat högre kostnader för personal och IT-licenser samt lägre kostnader för konsulter.

Driftredovisning 2024								Budget-
mnkr	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad		Budget	avvikelse
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2024
Politisk verksamhet och revision	0	0	-14	-13	-14	-13	-15	1
Sektor ledning och verksamhetsstöd	14	15	-97	-90	-83	-75	-83	0
Sektor lärande	43	43	-482	-462	-439	-419	-447	8
Sektor omsorg	78	76	-543	-492	-466	-416	-472	6
Sektor samhällsutveckling	222	213	-308	-294	-87	-81	-88	1
Affärsdrivande Vatten och avlopp	74	61	-74	-61	0	0	0	0
Affärsdrivande Avfall	69	50	-70	-56	-1	-7	0	-1
Ofördelad budget	0		0		0	0	-2	2
Summa nämndsverksamhet	498	459	-1 588	-1 469	-1 090	-1 011	-1 107	16
Pensionskostn/skuldförändr. avseende semesterlön/arbetsgivaravg.	3	0	-37	-24	-34	-24	-20	-14
Försäljning fastigheter, mark	2	4	0	-1	1	3	5	-4
Internränta	29	17	0	0	29	17	30	-1
Justeras poster ej hänförliga till verksamhetens intäkter eller kostnader enligt resultaträkningen	0	0	0	0	0	0	0	0
Avgår interna poster	-228	-188	227	187	0	-1	-1	1
Verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkning	304	292	-1 397	-1 307	-1 094	-1 015	-1 092	-2

Sektor lärande redovisade ett överskott på 7,6 mnkr. Det beror bland annat på färre barn i förskolan än beräknat, tillfälliga vakanser, lägre kostnader för taxi och svårigheter att rekrytera utbildad personal till vikariat. Under åren 2023-2024 har ett stort fokus lagts på att få en ekonomi i balans inom grundskolan. Åtgärderna har gett resultat och grundskolan har gått från flera års underskott till överskott i bokslutet.

Skolskjutsarna redovisade ett överskott om 1,7 mnkr. Genom att öka belägningsgraden på de upphandlade bussarna har taxiresorna minskat samt att färre busskort har köpts in.

Förskolorna får ersättning per barn som är inskrivet i verksamheten. Under året har en betydande minskning skett av antal barn 0-5 år vilket gör att lägre ersättning har gått ut till förskolorna. Därutöver har antalet barn med behov av omsorg på obekvämt

arbetstid minskat under året. Även antalet barn som har förskoleplats i annan kommun har minskat. Att barnantalet minskar inom förskolan har inneburit en stor utmaning i att parera personalkostnaderna till den lägre ersättningen. De sju kommunala förskolorna redovisar sammantaget ett resultat på +0 vilket visar att de har lyckats väldigt väl med att anpassa organisationen till de nya förutsättningarna.

Grundskolan redovisar ett överskott med 1,5 mnkr. Föregående år var resultatet -3,0 mnkr. Orsakerna till överskottet är svårigheten att få behöriga lärare till vikariat samt att behovet av vikarier är större än vad som finns tillgängligt. Modersmåls lärare är särskilt svåra att rekrytera.

Gymnasiet och vuxenutbildningen har överskott på 0,7 mnkr till följd av vakanta tjänster som inte ersatts av vikarier. Inom vuxenutbildningen har antalet

elever från andra kommuner ökat, vilket gett ökade intäkter. Köp av gymnasieplatser i annan kommun överskred budgeterad nivå till följd av att kostnaden per plats ökade avsevärt mellan 2023 och 2024.

Sektor omsorg redovisar ett överskott på 6,5 mnkr för året, trots underskott inom flera områden. Störst underskott finns inom hemtjänst på grund av ökade kostnader för biståndsbedömda timmar, HSL-tid och dubbelbemanning samt en ökning i antalet brukare och komplexiteten i insatserna.

Statsbidrag, framför allt för äldreomsorg, har påverkat resultatet positivt. Inom vård och omsorg gör personlig assistans och sjuksköterskeenheter överskott, medan rehabenheten redovisar ett underskott. Avsatta medel för köp av assistans för LSS har inte använts.

Äldreomsorg har ett överskott på 6,9 mnkr, tack vare effektiviseringar inom hemtjänst genom optimerad och effektiv schemaplanering samt högre intäkter för måltider inom särskilda boenden.

Socialt stöd redovisar ett överskott på 1,8 mnkr men stora underskott märks inom LSS-verksamheterna (-3,3 mnkr). Underskottet beror på platsbrist och ökade behov, vilket lett till kostnadsdrivande satellit-boenden och personalbrist. Kostnader för placeringar fortsätter att ligga på en låg nivå. Generellt har arbetet med att minska externa placeringar och öka stödet på hemmaplan varit fortsatt framgångsrikt och hållit nere kostnaderna.

Sektor samhällsutveckling redovisar ett överskott på 1,2 mnkr vilket beror på lägre personalkostnader på grund av vakanta tjänster. Inom sektorn redovisar räddningstjänsten ett underskott på 2,3 mnkr, varav engångskostnader uppgick till 1,2 mnkr. Därutöver beror underskottet på högre personalkostnader, grundutbildningar samt ökade kostnader för ledningscentralen. Ekonomisk månadsuppföljning har skett under året. Fordonsenheten redovisar ett underskott på 0,7 mnkr, till följd av höga kostnader för reparationer och slitage.

Mark- och exploatering redovisar ett överskott på 3,1 mnkr. Överskott har uppstått på grund av en vakant tjänst vilken även har medfört att planerade åtgärder inte har hunnit genomföras. Tjänsten är nu tillsatt.

Planenheten redovisar ett överskott på 1,1 mnkr till följd av att verksamheten är i en fas där flera planer avslutas samtidigt som nya påbörjas. De största kostnader uppstår längre in i processen när utredningar genomförs.

Fastighet redovisar ett underskott på 1,9 mnkr. Kostnaderna för snöröjning, el och värme blev högre än planerat. Årets första månader var kalla och snörika vilket bidrog till de höga kostnaderna. Verksamheten upptäckte en fastighet som kommunen tidigare inte var lagfaren ägare till. Kommunen är nu lagfaren ägare och fastigheten har värderats till 1,0 mnkr.

Affärsdrivande verksamhet vatten och avlopp redovisar underskott på 0,9 mnkr på grund av ökade elkostnader, konsultutredningar och vissa kostnader i samband med investeringar som har direktavskrivits. Verksamheten hade en upparbetad skuld till VA-kollektivet, vilken täcker årets underskott.

Affärsdrivande verksamhet avfall redovisar ett underskott på 1,1 mnkr. I januari övertogs ansvaret för förpackningsinsamlingen. Det bidrag som erhållits för att kompensera för ökade kostnader har inte räckt, vilket ger ett underskott på 1,1 mnkr. Förpackningsinsamlingens underskott kunde täckas inom hushållskollektivets överskott. Därutöver har behandlings- och destruktionskostnader ökat.

Provtagning och utredning för de äldre deponierna gav ett underskott på 0,4 mnkr. Det är högre krav på rening av PFAS, samt att det upptäcktes för höga nivåer av kvicksilver, zink och kväve.

Under året påbörjades implementeringen av en ny taxekonstruktion.

Verksamhetens underskott har skattefinansierats med 1,1 mnkr, varav 0,7 mnkr avser verksamhets-kollektivet och 0,4 mnkr avser äldre deponier. Hushållskollektivet redovisade ett överskott på 0,4 mnkr som har fonderats. För mer information läs verksamhetsberättelsen för affärsverksamheten.

I potten **ofördelad budget** ingick utrymme för löne- och prisökningar, kapitalkostnadsförändringar, samt mindre tekniska justeringar under året. Ursprunglig pott uppgick till 69,3 mnkr. Efter att utfördelning till sektorerna har gjorts återstod 1,8 mnkr i ej ianspråktagna medel.

Kostnader för pensionsutbetalningar, löneskatt, semesterlöneskuld och arbetsgivaravgifter mm blev 14,3 mnkr högre än budget och det beror till största delen på den fortsatt höga inflationen samt engångskostnader för övertagande av pensionsskuld för medarbetare som varit anställd i annan kommun.

Försäljning av fastigheter och mark har gett 1,3 mnkr. Bland försäljningarna återfinns ett antal markförsäljningar i bland annat Svanesund, Röra-Lunden och Morlanda.

Investeringsredovisning

mnkr		Utfall 2024	Budget 2024	Budget- avvikelse
Sektor lärande	Fastighet	-47	-50	3
	Övriga investeringar	-1	-1	0
Summa		-48	-51	3
Sektor omsorg	Fastighet	-4	-9	5
	Övriga investeringar	-2	-2	0
Summa		-6	-11	5
Sektor samhällsutveckling	Fastighet	-8	-11	3
	Gång- och cykelväg	-2	-3	1
	Hamn, parkering	-2	-4	2
	Mark	-17	-15	-2
	Övriga investeringar	-2	-3	1
Summa		-31	-36	5
Sektor ledning och verksamhetsstöd	Fastighet	-7	-14	7
	Finansiella investeringar	-2	-2	0
	Övriga investeringar	-4	-9	5
Summa		-13	-25	12
Summa skattefinansierad verksamhet		-98	-123	25
Affärsdrivande	Avfall	-5	-7	2
	Vatten- och avlopp	-140	-125	-15
Summa affärsdrivande verksamhet		-145	-132	-13
Summa investering anläggningstillgångar*		-243	-255	12
Investeringsbidrag		1	1	0
Bidrag till infrastruktur		-4	-6	2
Gåva fastighet		-1	0	-1
Summa investeringar totalt		-248	-260	12

*Specifikation investeringsutgift per tillgångslag som påverkar kassaflödet	Utfall 2024
Immateriella anläggningstillgångar	0
Materiella anläggningstillgångar	241
Finansiella tillgångar	2
Summa investering anläggningstillgångar	243

Specifikation av några pågående projekt med totalbudget

mnkr	Projekt	Utfall 2024	Budget 2024	Beslutad totalutgift	Ack utfall tom 2024
Vatten- och avlopp	Ombyggnad Ellös avloppsreningsverk	59	54	196	183
Vatten- och avlopp	VA-länk väst/broledningen	52	25	-	91
Vatten- och avlopp	VA-länk öst/väst Varekil-Ellös	10	25	-	26
Fastighet	Svanesunds förskola	41	44	-	53
Fastighet	Kommunhus tak, solceller, fasad	7	14	14	7
Fastighet	Ny gruppbofastad LSS	1	1	46	1
Mark	Skredsäkring	6	6	55	15

I tre projekt finns endast delvis skriftligt beslutad totalutgift. Muntlig information och behandling i budgetprocessen har skett löpande.

Den budgeterade investeringsnivån uppgick till 260 mnkr. Utfallet för nettoinvesteringarna inklusive finansiella investeringar uppgick till 248,2 mnkr varav den affärsdrivande verksamheten stod för 145,1 mnkr. Budgetavvikelsen beror på att flera projekt har försenats och kommer att slutföras under 2025.

Sektor lärandes investeringar uppgick till 48,0 mnkr, vilket var 2,9 mnkr lägre än budgeterat. Fastighetsinvesteringar för sektorn uppgick till 47,4 mnkr jämfört med budgeterade 49,9 mnkr. Nybyggnation av Ellös förskola färdigställdes under våren. Pågående byggnationer är ny förskola i Svanesund som beräknas stå klar våren 2025. Övriga investeringar har bland annat bestått av inventarier till nya förskolan i Ellös, ökad digitalisering i Ellös skola och lärcentrums lokaler och ny klätterställning vid Ängås förskola. Henåns skola har påbörjat investering i kameror i inomhusmiljön för ökad trygghet och studiero.

Sektor omsorgs investeringar uppgick till 6,1 mnkr, vilket var 4,9 mnkr lägre än budgeterat. Fastighetsinvesteringarna för sektorn uppgick till 4,2 mnkr, vilket var 4,8 mnkr lägre än budgeterat. De projekt som pågår är modulboende för akutlogi, förprojektering av gruppbostad LSS och renovering av Södra Strandvägen 19 i Henån. Övriga investeringar uppgick till 1,9 mnkr och bestod bland annat av möbler, ny kylskåp samt nya trygghetslarm på Fyrklövern och Kaprifolgårdens särskilda boenden.

Sektor samhällsutvecklings investeringar uppgick till 36,3 mnkr, vilket var 4,9 mnkr lägre än budgeterat. De projekt som avviker mot budget är reservkraftverk där leveranstiden är betydligt längre än beräknat.

Förstärkningsåtgärder för ån i Henån har påbörjats. Cykelväg Lövås har färdigställt och medfinansierats med Trafikverket. Strategisk mark har köpts in för 4,8 mnkr. Övriga investeringar under året var bland annat nytt räddningsfordon, exploatering av gata i Ellös och Lunden-Bön, byte av flytbryggor i Henåns hamn och underhållsåtgärder i fastigheter.

För sektor ledning och verksamhetsstöd uppgick investeringarna till 12,7 mnkr, vilket var 12,0 mnkr lägre än budgeterat. Investeringar har gjorts i tak, solceller och fasad på kommunhuset, men delar av arbetet faktureras 2025, vilket förklarar en stor del av avvikelsen mot budget. Andra investeringar är nätverk, switchar och accesspunkter, brandvägg, sekundär serverhall, fiberanslutning Timmerhult samt ringnät fiber i flera olika områden. En finansiell investering har genomförts avseende insatskapital till Kommuninvest.

Avfallsverksamhetens investeringar uppgick till 5,1 mnkr, vilket var 1,8 mnkr lägre än budgeterat. Investeringar har skett färdigställandet av ny bulkhall /omlastningsstation samt inköp av containers i samband med övertag av förpackningsinsamling.

För VA-verksamheten uppgick investeringarna till 140,0 mnkr, vilket var 14,9 mnkr högre än budgeterat. Avvikelsen beror på att arbetet tidigare lades för VA-länk väst. De största utgifterna var Ellös avloppsreningsverk, VA-länk väst mellan Mollösund-Ellös samt VA-länk öst/väst mellan Varekil och Ellös.

Kommunen har under året erhållit fastigheten Burås skolmuseum som gåva till ett värde om 1,0 mnkr.

Svanesunds nya förskola, klar under 2025.

Exploateringsredovisning kommunen

Akkumulerad exploateringsredovisning

Orust kommun arbetar med ett flertal exploateringsprojekt för att säkerställa bostads- och industrimarksförsörjningen framöver.

Framtagande av tomter för försäljning genom exploateringsprojekt består av olika faser. Orust kommun har valt att följa upp exploateringsprojekten utifrån fyra faser, planering och förstudie, projektering, genomförande och försäljning.

Planering och förstudie: Här arbetar kommunen med att ta fram översikts- och detaljplaner samt göra utredningar för exempelvis arkeologi. Alla utgifter och inkomster i denna fas ska redovisas i resultaträkningen.

Projektering: Nu är det bestämt vad som ska byggas eller konstrueras och utgifterna för projekteringar redovisas främst i investeringsprojekt på balansräkningen. I denna fas omklassificeras även eventuellt mark till exploateringsområdet.

Genomförande: Flera investeringsprojekt kan pågå samtidigt inom respektive exploateringsområde, genom att det exempelvis byggs vägar, belysning, gång- och cykelvägar. Utgifter som inte får

klassificeras som anskaffningsvärde på balansräkningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Investeringar inom avgiftsfinansierade verksamheten Vatten och avlopp redovisas inte i nedan uppföljning då denna ska hanteras som eget redovisningsobjekt och ska bära sina egna investeringar. Klassificering av utgifter görs både till balansräkningen och resultaträkningen i genomförandefasen, men redovisas som helhet i nedan tabell.

Försäljning; här redovisas försäljningsinkomster per tomt med avdrag för eventuella försäljningsomkostnader.

I nedanstående tabell redovisas det ackumulerade nettoutfallet per pågående exploateringsområde.

Under 2024 var 13 projekt i förstudie- och planeringsfasen samt 3 projekt i projekteringsfasen. Två projekt var i genomförandefasen, Lunden Bön, där tomter nu är klara att säljas samt Svanesund centrum norra där det byggs en förskola. I båda områdena har VA-ledningar och väg byggts.

Exploateringsprojekt mnkr	Planering förstudie	Projektering inkl markutgift	Genomförande anskaffn. utgift	Genomförande driftkostn, netto	Försäljning	Nettoutfall per område
Västra Änghagen	-3,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,1
Gården	-1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,1
Dalby	-2,9	-14,0	0,0	0,0	0,0	-17,0
Hälleviksstrand	-1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,1
Ävägen	-1,8	-0,2	0,0	-0,7	0,0	-2,7
Lunden - Bön	-1,4	0,0	-9,6	0,0	0,0	-11,0
Svanesunds centrum	-2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-2,5
Svanesund c norra	-0,9	0,0	-2,6	-1,3	0,0	-4,8
Henåns centrum	-3,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,1
Henån centrum södra	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,6
Henån centrum norra	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,5
Svanesund c södra	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0
Svanesund-Ängås	-1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,3
Tången industriområde	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,4
Varekil-Lundby	-2,6	0,0	0,0	-0,7	0,0	-3,4
Ellöskrysset	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3
Summa	-24,8	-14,3	-12,1	-2,7	0,0	-54,0

Dalby Henån

Programmet godkändes hösten 2021. Programområdet delas upp i två detaljplaner, varav den östra delen utgör en första etapp, där en markanvisning hållits. Utifrån tilldelad markanvisning har kommunen påbörjat ett planarbete. Samråd planeras under slutet av 2025.

Åvägen (detaljplan)

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra nya bostäder i centrala Henån, att anlägga en ny park och å-promenad samt tillgodose behovet av parkering i området. Detaljplanen berör både kommunalt och privat ägd mark och möjliggör att upp till 85 nya bostäder uppförs inom planområdet. Förslaget innebär att ny bostadsbebyggelse uppförs längsmed Åvägen. Planen antogs i december 2024, men är överklagad.

Svanesund centrum södra (detaljplan)

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra nya bostäder samt att tillskapa nya kvaliteter, såsom förbättrade offentliga platser och ett aktivt centrum med utökat utbud av handel och service till lokalsamhället och besökare. Detaljplanen syftar också till att möjliggöra nya cykelvägar mellan viktiga knutpunkter, såsom färjan, centrum och Ängås skola. Samråd hölls under hösten 2023 och granskning planeras under 2025.

Henån centrum södra (detaljplan)

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra nya bostäder och handelsverksamheter i ett centralt läge nära service och kollektivtrafik. Detaljplanearbetet syftar även till en förbättrad trafiksituation genom att tillgodose och omorganisera behovet av parkering i området söder om Röravägen samt möjliggöra en breddning av utfarten till väg 160. Detaljplanearbetet har också i avsikt att legalisera befintliga verksamheter som idag är planstridiga med tillfälliga bygglov. Samråd planeras att hållas under 2025.

Varekil 1:172 med flera, Lundby verksamhetsområde

Detaljplanens syfte är att tillskapa ny industri- och verksamhetsmark längs med väg 160. Planen var på samråd i början av 2022. En mindre del av planområdet har efter samrådet hanterats i en egen planprocess och har antagits under början av 2023. Granskning avvaktar politiskt beslut om inriktning med markanvisning eller kommunalt färdigställande av tomter.

Lunden-Bön

I projektet Lunden-Bön har arbetet med gata färdigställs 2024. Därefter kommer 4 tomter att säljas.

I nedan tabell visas årets nettokostnader på resultaträkningen och nettoutgifter på balansräkningen.

Exploateringsprojekt	Nettokostnad	Nettoutgift	Nettoutgift
mnkr	resultaträkning	balansräkning	Totalt 2024
Dalby	0,0	0,0	0,0
Hälleviksstrand	0,0	0,0	0,0
Åvägen	-0,2	0,0	-0,2
Lunden - Bön	0,0	-2,6	-2,6
Svanesunds centrum	0,0	0,0	0,0
Svanesund c norra	0,0	0,0	0,0
Henåns centrum	0,0	0,0	0,0
Henån centrum södra	0,0	0,0	0,0
Henån centrum norra	0,0	0,0	0,0
Svanesund c södra	-0,1	0,0	-0,1
Varekil-Lundby	0,0	0,0	0,0
Ellöskryset	-0,1	0,0	-0,1
Summa	-0,4	-2,6	-3,0

Verksamhetsberättelser

Bilden visar en pumpavloppsstation

Vatten och avlopp

Händelser under året

Under året har omfattande arbeten genomförts för att modernisera och förbättra vatten- och avloppsverksamheten i kommunen. En av de största insatserna var färdigställandet av totalrenoveringen av samtliga pumpstationer på Käringön och Gullholmen. Genom uppgraderingen har alla pumpstationer nu en förbättrad driftövervakning, vilket gör det möjligt att fjärrstyra och backa pumparna, vilket minskar behovet av fysiska uttryckningar. Dessutom har samtliga elskåp bytts ut, pumphumparna renoverats och nya lock installerats.

Ett annat stort steg framåt var nedläggandet av sjöledningen mellan Mollösund-Nösund-Barrevik. Vidare har kommunen fått ledningsrätt för etapp 2 i VA-ledningsprojektet öst-väst Varekil-Ellös, vilket är en viktig del i den fortsatta utvecklingen av VA-nätet.

På Käringön har mycket tid lagts på att utreda anläggningsavgifter för fastigheterna, samtidigt som Länsstyrelsen har förelagt kommunen att fastställa verksamhetsområde och anordna en allmän VA-anläggning för spill- och dricksvatten senast den 31 december 2024. En deldom i frågan fastslog också att Orust kommuns yrkande om att införliva den befintliga anläggningen i den allmänna VA-anläggningen bifalles, medan frågan om ersättning till Käringöns Samfällighetsförening ännu återstår att pröva.

Vid Ellös avloppsreningsverk har arbetet fortsatt under året. Kontrollrummet och sammanträdesrummet har färdigställts, och redundanta kommunikationslösningar har installerats via RAKEL för ökad säkerhet i driften. På Svanesunds avloppsreningsverk har övervakningskameror installerats i centrifugdelen för att förbättra driftövervakningen och möjliggöra snabbare insatser vid eventuella problem.

Regeringens avslag medborgares överklagade av Länsstyrelsens beslut om kommunens vattenskyddsområden, vilket innebär att våra vattenskyddsområden med föreskrifter nu gäller är fastställda i sista instans.

Flera förbättringar har också genomförts vid vattenverken, däribland en uppdatering av koldioxidlarmet och installation av en ny styrning av verket.

Under året har även flera projekt färdigställts, däribland VA i Egnahemsområdet Huseby Ellös samt Skogslyckan etapp 1–3 i Svanesund, vilket ytterligare bidrar till förbättrad infrastruktur inom VA-verksamheten.

Ekonomisk redovisning och analys

Verksamheten redovisade ett underskott på 0,9 mnkr. Det beror på ökade elkostnader, konsultutredningar samt vissa kostnader i samband med investeringsprojekt som inte får skrivas av utan måste direktavskrivas i driftredovisningen.

Verksamheten hade en upparbetad skuld till VA-kollektivet på +16 mnkr (tidigare års överskott). Efter justering för årets resultat uppgår skulden till +15,1 mnkr. Resultatfonden kommer att användas under de närmaste tre åren när Ellös avloppsreningsverk står klart och kapitalkostnaderna kraftigt ökar till följd av detta. Uppbyggnaden av resultatfonden har varit planerad för att undvika en chockhöjning av taxorna ett enskilt år.

Investeringar

Investeringsutgifterna uppgick till 140 mnkr. Den största utgiften var i projektet Ellös avloppsreningsverk som uppgick till 58,8 mnkr. Två andra stora investeringar under året var VA-länk Väst (Mollösund-Ellös) som uppgick till 51,8 mnkr samt VA-länk öst/väst (Varekil-Ellös) 9,7 mnkr.

Om- och utbyggnad av reningsverket i Ellös

Resultaträkning mnkr	Not	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Verksamhetens intäkter	1		
Brukningssavgifter		51	44
Anläggningsavgifter		5	5
Förändring av kortfristig skuld till VA-kollektivet		1	1
Övriga intäkter		12	8
Interna intäkter		4	3
Summa verksamhetens intäkter		74	61
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnad		-8	-8
Entreprenader, köp av verksamhet		-5	-4
Drift- och underhållskostnader	2	-30	-26
Interna kostnader	3	-13	-9
Avskrivningar enligt plan		-11	-10
Summa verksamhetens kostnader		-66	-57
Verksamhetens nettokostnad		8	4
Finansiella intäkter	4	4	2
Finansiella kostnader	5	-11	-6
Årets resultat		0	0
Årets resultat före förändring av kortfristig skuld		-1	-1

Balansräkning mnkr	Not	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Anläggningstillgångar			
Immateriella och materiella anläggningstillgångar	6	651	522
Långfristiga fordringar			
Summa anläggningstillgångar		651	522
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar		5	4
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		1	0
Summa omsättningstillgångar		6	4
Summa tillgångar		657	526
Skulder			
Långfristiga skulder	7		
Skuld till ägaren Orust kommun		482	333
Investeringsfond		23	23
Förutbetald intäkt		121	116
Summa långfristiga skulder		626	472
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		15	38
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	8	16	17
Summa kortfristiga skulder		32	55
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		657	526

Noter mnkr	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Not 1. Verksamhetens intäkter		
VA-avgifter	54,5	47,1
VA-avgifter industriavlopp		0,0
Förändring av kortfristig skuld till VA-kollektivet	0,9	0,5
Anslutningsavgifter	1,0	0,8
Periodiserade anslutningsavgifter	4,3	4,0
Destruktions avg. septitankar	7,4	6,3
Övriga intäkter	5,5	2,5
S:a verksamhetens intäkter	73,5	61,4
<i>Varav interna intäkter</i>	4,1	3,5
Not 2. Drift- och underhållskostnader		
Anläggnings- och underhållsmaterial	-5,5	-4,8
Konsulttjänster	-4,8	-2,3
Elavgifter	-6,7	-5,4
Förbrukningsmaterial	-2,6	-3,0
Övriga kostnader	-12,6	-14,5
S:a drift- och underhållskostnader	-32,1	-29,9
Not 3. Interna kostnader		
Administrativ ersättning till kommungemensamma- och sektor samhällsutvecklings administrativa verksamheter har fördelats enligt nyttjandegrad. Kostnad för inhyrd personal är beräknad på antal arbetade timmar. Kostnad för renhållningsabonnemang. Lokalkostnader och lokalvård är fördelad utifrån nyttjad yta.		
Not 4. Ränteintäkter		
Ränteintäkter, från kommuninterna mellanhavanden.	3,7	2,1
S:a ränteintäkter	3,7	2,1
Not 5. Räntekostnader		
Räntekostnader, pågående investeringar	-3,4	-1,1
Räntekostnader, bokfört värde anläggningsregistret	-7,8	-4,5
Övriga räntekostnader	-0,1	
S:a räntekostnader	-11,3	-5,7
Not 6. Immateriella och materiella anläggningstillgångar		
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	630,9	482,5
Nyanskaffningar	140,0	148,4
Avyttringar och utrangeringar		
Utgående anskaffningsvärde	770,8	630,9
<i>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-108,8	-98,7
Avyttringar och utrangeringar		
Periodens avskrivning på anskaffningsvärden	-10,7	-10,1
Utgående ack. Avskrivningar	-119,5	-108,8
Redovisat värde vid årets slut	651,3	522,0
Not 7. Långfristiga skulder		
Förutbetalad intäkt avser inbetalda anslutningsavgifter från VA-kollektivet. Investeringsfond avser medel avsatta för planerade investeringar. Skuld till ägaren Orust kommun avser avräkningskonto mot kommunen avseende finansiering av VA-verksamhetens tillgångar och skulder.		
Not 8. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Skuld till VA-kollektivet	15,1	16,0
Övriga interimsskulder	1,2	0,8
S:a upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	16,3	16,8

Avfall

Händelser under året

Under året har avfallsenheten hanterat flera stora förändringar, framför allt övertagandet av samtliga återvinningsstationer från Förpackningsinsamlingen från och med 2024. Detta har inneburit ett omfattande arbete med att anpassa verksamheten till de nya förutsättningarna.

En viktig milstolpe var färdigställandet av omlastningsstationen på Månsemyr, vilket förbättrade logistik och effektivitet inom avfallshanteringen. Dessutom har en utredning om renhållning i egen regi tagits fram och presenterats, som en del av kommunens strategiska arbete med avfallshantering.

På Månsemyrs återvinningscentral har verksamheten lämnat in en ansökan till Länsstyrelsen om ändrings-tillstånd för att kunna hantera större mängder av tryckimpregnerat trä och spillolja. Tillståndet beviljades i september, vilket möjliggör en mer flexibel och hållbar avfallshantering. Länsstyrelsen godkände även sluttäckningen av etapp 1D och 1B del 2 på Månsemyrs deponi.

Flera strukturella förändringar har också genomförts under året. Ett beslut fattades om att lägga ner återvinningsstationen vid Tvet samt att flytta återvinningsstationen i Ellös till Månsemyr. Projektet för den nya återvinningsstationen på Månsemyr har påbörjats, och en ny översiktsprojektering för anläggningen har beställts med inspiration från Stora Högas återvinningscentral.

Tekniska förbättringar har införts i verksamheten, däribland att all fakturering sker digitalt samt ett nytt system med nivåmätare i containrarna på återvinningsstationerna, vilket möjliggör bättre övervakning och effektivare tömning.

Inom miljöområdet har arbetet med PFAS-hantering fortsatt. På Månsemyr lämnades en prøvotids-redovisning in i september och i november inkom ett föreläggande om komplettering av prøvotids-utredningen. På Bergs deponi genomfördes en hydrogeologisk undersökning efter att PFAS påträffats i yt- och grundvatten. Utifrån vattnets rörelse identifierades tre fastigheter för provtagning av dricksvatten. Prover togs i november, och resultaten i december visade att två fastigheter låg långt under gränsvärdet medan den tredje låg precis på gränsvärdet men bedömdes ha tjänligt dricksvatten. En uppföljande provtagning planeras till 2026.

År 2024 påbörjades implementeringen av en ny taxekonstruktion som arbetades fram under föregående år. Förändringen har fungerat bra och inför 2025 justeras en liten del.

Ekonomisk redovisning och analys

mnkr	Utfall	
	2024	2023
Intäkter	69,3	49,2
Kostnader	-70,1	-56,3
Årets resultat före justering över/underuttag	-0,8	-7,1
Skuld till hushållskollektiv	0,4	0,0
Skattefinansiering		
Hushållskollektivet	0,0	-0,5
Verksamhetskollektiv	-0,7	-6,6
Äldre deponier	-0,4	0,0
Summa	-1,1	-7,1

Hushållskollektivet hamnade på ett litet överskott om 0,4 mnkr. Det hanteras som en skuld till hushållskollektivet och bokas upp på en resultatfond.

Trots ett litet överskott för hushållskollektivet innebar det nya ansvaret för förpackningsinsamlingen ett underskott på 1,1 mnkr. Det beror på att ersättningen kommunen fått inte täckte kostnaderna. Åtgärder har vidtagits inför 2025 för att minska eventuellt underskott.

Verksamheten redovisade ett underskott på 1,1 mnkr som har skattefinansierats.

Resultatet för verksamhetskollektivet blev ett underskott på -0,7 mnkr som har skattefinansierats. Det beror bland annat på dyrare behandlings- och destruktionskostnader.

Resultatet för provtagning och utredning för äldre deponierna Bergs deponi samt Månsemyrs sluttäckta deponiceller hamnade på ett underskott om 0,4 mnkr som har skattefinansierats.

Investeringar

Investeringsutgiften för året uppgick till 5,1 mnkr. De största projekten var byggnation av bulkhall/omlastningsstation som färdigställdes under året samt inköp av containere i samband med övertag av förpackningsinsamlingen.

Stiftelsen Orustbostäder

Stiftelsen Orustbostäder ingår i kommunkoncernen och följer årsredovisningslagen och BFNAR 2016:10 årsredovisning i mindre företag enligt K2 regelverket. Justering har gjorts för att följa de kommunala redovisningsprinciperna för hantering av offentliga investeringsbidrag. Jämförelsetal har omräknats.

Utdrag ut stiftelsen Orustbostäders årsredovisning.

Händelser under året

Nyproduktion

Nivån av nybyggnation styrs av efterfrågan, stiftelsens finansiella ställning och tillgång till fastighetskrediter men också av tillgången på detaljplanerad byggbar mark. Stiftelsen är en aktiv part i Orust kommuns detaljplanearbete. Orustbostäder har tillsammans med kommunen arbetat vidare med detaljplanerna för Svanesund Centrum, Åvägen och Åsavägen i Henån. Stiftelsen har efter inventering av egen byggbar mark funnit flera tänkbara möjligheter till förtätning.

Under året har Stiftelsen Orustbostäder byggt en ny lägenhet på Morlandavägen i Ellös. Ytan nyttjades tidigare som verksamhetslokal. Fastigheten benämnd ”Triangeln” i Svanesund förvärvades av kommunen efter årsskiftet och delstartbesked för markarbeten erhöles under våren. Under sommaren har förberedande markarbeten utförts jämte flytt av servisleddningar för VA och elkraft samt förberedande av anslutningspunkter för den planerade nyproduktionen.

Under de senaste åren har Orustbostäder tvingats pausa planerade byggstartar till följd av det svåra ekonomiska läget i omvärlden och avskaffandet av investeringsstödet för hyresbostäder. Flera projekt är dock startklara så snart ekonomiska förutsättningarna finns. Först ut blir ett lamellhus om fyra våningar på fastigheten ”Triangeln” i Svanesund.

Förvaltning

Behovet av underhåll de kommande åren är stort, främst beroende på bygnadsbeståndets åldersstruktur. Det finns även behov av modernisering och anpassning till dagens efterfrågade standard. Planerat underhåll sker löpande och underhållsplanen uppdateras kontinuerligt. Löpande underhåll skall utföras för att upprätthålla en god ekonomi, låg vakansgrad samt ett attraktivt och tryggt boende. Stiftelsen Orustbostäders medverkan i Allmännyttans klimatinitiativ har visat sig gynnsamt. Klimatrapporten 2024 visar att stiftelsen är till 98 % fossilfri, vilket är bättre än branschsnittet. Orustbostäder har också minskat energiförbrukningen (energi för uppvärmning och fastighetsel) med 40 % mätt från år 2018. Det är ett viktigt steg för en långsiktig och hållbar fastighetsförvaltning.

Året har präglats av flera större underhållsprojekt. Under vintern har vi driftsatt ett helt nytt system för TV och bredband i fastighetsbeståndet. Det innebär

att samtliga lägenheter nu har tillgång till Gbit-uppkoppling genom öppen fiber samtidigt som vi erbjuder ett modernt utbud av TV-kanaler som ingår i hyran. Hyresgästerna har också möjlighet att själva välja tjänsteleverantör för bredband och digitala tjänster. Under våren har vi genomfört det största fönsterrenoveringsprojektet någonsin hos Orustbostäder, på Hasslevägen 1-13 (42 lägenheter) i Henån har vi efter asbestsanering bytt samtliga fönsterpartier och fönsterdörrar. Totalt byttes 220 glas samt förrådsdörrar och entrédörrar till källarplanet. Åtgärden medför förbättrad energiprestanda, tystare bostäder och högre standard för hyresgästerna.

Under perioden har vi bland annat bytt 520 kvm yttertak samt takavvattning på Krappetvägen i Ellös. Vi har också renoverat fasaderna på Ekelyckan i Svanesund och Mors Eklund på Stocken. På Hasslevägen i Henån 81-95 har vi installerat ny ventilation i två huskroppar. Orustbostäder har som en av de första fastighetsägarna på Orust infört system för fastighetsnära förpackningsinsamling i hela beståndet och uppfyller nu de lagkraven 2027.

Under eldnings säsongen har radonmätningar utförts i samtliga fastigheter i Svanesundsområdet. Mätningarna visar godkända resultat. Under 2024 har Orustbostäder bibehållit tidigare års höga underhållstakt. Underhållskostnaderna uppgick till 20,6 mnkr.

Ekonomisk redovisning och analys

mnkr	Utfall 2024	Utfall 2023
Nettoomsättning	77	73
Resultat efter finansiella poster	1	2
Budget	0	0
Balansomslutning	537	539
Nettoinvesteringar	9	1
Antal anställda	9	10

Det ekonomiska resultatet efter finansiella poster blev högre än budgeterat och uppgick till 0,8 mnkr, vilket kan jämföras mot budgeterat resultat om 0,4 mnkr. Låg vakansgrad tillsammans med resultatet av årets hyresförhandlingar har bidragit till den ökade resultatnivån.

Soliditeten ökade från 16,2 % till 16,4 %. Marknadsvärdet för fastighetsbeståndet bedömdes vid årsskiftet 2024/2025 till 812 mnkr vilket ger en justerad soliditet på 42 %.

Årets nettoinvesteringar uppgick till 8,6 mnkr. Stiftelsen har 408,4 mnkr i långfristiga lån. Det egna kapitalet har genom årets resultat ökat med 0,8 mnkr. till 88,2 mnkr.

Vision Orust 2040

Orust – den gröna och trygga ön
där tanken är fri och drömmar får liv

Orust kommun 473 80 HENÅN

Kommunhuset, Åvägen 2-6 telefon 0304-33 40 00

kommun@orust.se www.orust.se